

Školní vzdělávací program pro základní školu speciální

„ŠKOLA UČÍ I BAVÍ“

Platnost dokumentu od 1.9.2010

Mgr. Miroslava Holá

ředitelka školy

DÍL I – Vzdělávání žáků se středním mentálním postižením

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

- 2.1. Historie školy*
- 2.2. Charakteristika školy*
- 2.3. Velikost a vybavení školy*
- 2.4. Charakteristika žáků*
- 2.5. Charakteristika pedagogického sboru*
- 2.6. Psychologická péče*
- 2.7. Spolupráce s rodiči*
- 2.8. Ročníkové a celoškolské projekty*
- 2.9. Mezinárodní spolupráce*

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Zaměření školy

3.1.1. Cíle vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením v základní škole speciální

3.2. Klíčové kompetence, výchovné a vzdělávací strategie

3.3. Začlenění průřezových témat

3.3.1. Přehled tematických okruhů průřezových témat – 1. stupeň

3.3.2. Přehled tematických okruhů průřezových témat – 2. stupeň

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. Učební plán - 1. stupeň

4.1.1. Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně

4.2. Učební plán – 2. stupeň

4.2.1. Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. ČTENÍ

5.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.1.2. Cílové zaměření předmětu

5.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.1.4. Vyučovací předmět: Čtení

5.2. PSANÍ

5.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.2.2. Cílové zaměření předmětu

5.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.2.4. Vyučovací předmět: Psaní

5.3. ŘEČOVÁ VÝCHOVA

5.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.3.2. Cílové zaměření předmětu

5.3.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.3.4. Vyučovací předmět: Řečová výchova

5.4. MATEMATIKA

5.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.4.2. Cílové zaměření předmětu

5.4.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.4.4. Vyučovací předmět: Matematika

5.5. ZÁKLADY INFORMATIKY

5.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.5.2. Cílové zaměření předmětu

5.5.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.5.4. Vyučovací předmět: Základy informatiky

5.6. PRVOUKA

5.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.6.2. Cílové zaměření předmětu

5.6.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.6.4. Vyučovací předmět: Prvouka

5.7. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.7.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.7.2. Cílové zaměření předmětu

5.7.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.7.4. Vyučovací předmět: Člověk a společnost

5.8. ČLOVĚK A PŘÍRODA

5.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.8.2. Cílové zaměření předmětu

5.8.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.8.4. Vyučovací předmět: Člověk a příroda

5.9. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.9.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.9.2. Cílové zaměření předmětu

5.9.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.9.4. Vyučovací předmět: Hudební výchova

5.10. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.10.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.10.2. Cílové zaměření předmětu

5.10.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.10.4. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

5.11. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

5.11.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.11.2. Cílové zaměření předmětu

5.11.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.11.4. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

5.12. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.12.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.12.2. Cílové zaměření předmětu

5.12.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.12.4. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

5.12.5. Zdravotní tělesná výchova

5.13. PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.13.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

5.13.2. Cílové zaměření předmětu

5.13.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

5.13.4. Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

6. PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ A KLASIFIKACE

6.1. Úvod

6.2. Způsob a dělení hodnocení a klasifikace

6.3. Zodpovědnost, kritéria a podklady pro hodnocení a klasifikaci žáka v jednotlivých předmětech a na akcích pořádaných školou

6. 4. Hodnocení chování

6. 5. Hodnocení prospěchu (výsledků vzdělávání)

6.6. Sebehodnocení žáků

6.7. Výstupní hodnocení

7. AUTOEVALUACE ŠKOLY

8. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Číslo spisu: 49/10
Spis. znak: ŠVP – 81/10
Č.j.: PŠ – 92/10 „Škola učí i baví“

1. Identifikační údaje

Základní škola a Mateřská škola pro tělesně postižené, p.o.
Lužická 920/7, 460 01 Liberec
Fakultní škola Fakulty pedagogické TU v Liberci

Ředitelka: Mgr. Miroslava Holá
ředitelna tel.:485 102 126
sstp_lbc@volny.cz

Kontakty: sekretariát tel. + fax. : 485 110 677

IČO: 467 497 99   **IZO:** 6000234427

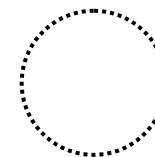
Koordinátor ŠVP : Mgr. Blanka Matoušková – zástupce ředitele
zsprotp@centrum.cz

Zřizovatel: Krajský úřad Libereckého kraje
U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
sekretariát tel. 485 226 234

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2010

ŠVP byl schválen Radou školy dne 20.5. 2010

Mgr.Miroslava Holá
ředitelka školy

razítko školy

2. Charakteristika školy

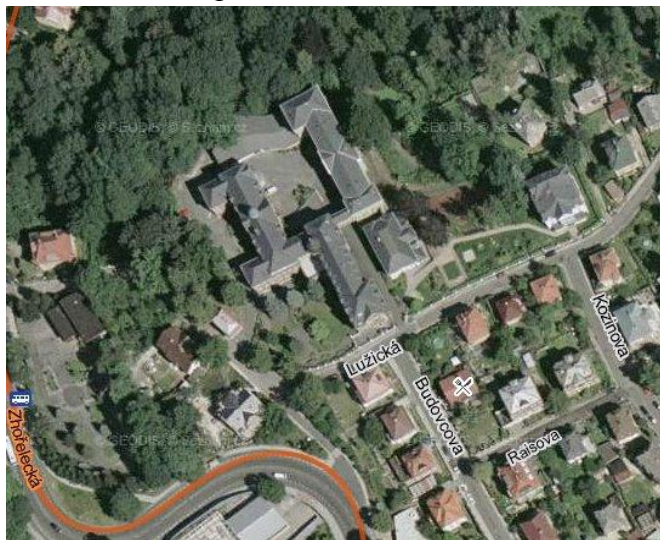
2.1. Historie školy

Založení školy pro žáky s tělesným postižením se datuje od roku 1945, kdy byl založen Jedličkův ústav pro děti a mládež s tělesným postižením v Praze a jeho pobočka v Liberci. Z tohoto důvodu se také sídlo školy nachází v hlavním areálu JÚ v Liberci, nedaleko centra krajského města Liberce.

2.2. Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola pro tělesně postižené poskytuje vzdělávání dětem od předškolního věku až do ukončení základního vzdělání. Je školou samostatně zřízenou pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Sdružuje tyto typy škol: mateřskou školu, základní školu, základní školu praktickou a základní školu speciální. Součástí školy je i speciálněpedagogické centrum pro tělesně postižené děti předškolního a školního věku. Hlavním předmětem jeho činnosti je zajištění jejich integrace do mateřských škol a škol běžného typu.

Škola i SPC má působnost v oblasti Libereckého kraje, v některých případech přijímá i žáky z přilehlých krajů.

Umístění školy: Škola se nachází v prostorách Jedličkova ústavu v Liberci, který je umístěn v klidné vilové čtvrti krajského města. Škola má velmi dobrou dostupnost autobusy MHD. V okolí je hodně zeleně, park, fotbalové hřiště Slovanu Liberec, dětské dopravní hřiště.

Úplnost školy:

Základní škola a základní škola praktická je plně organizovaná. Vzhledem k počtu žáků v jednotlivých ročnících se učí v některých třídách 2 ročníky. Základní škola speciální má celkem 5 tříd, ve kterých jsou vyučováni žáci z více ročníků. Kapacita školy je 180 žáků.

Vzděláváme především děti s tělesným postižením, s různými formami dětské mozkové obrny (dále DMO), děti s vrozenými vadami pohybového aparátu, neurologickými vadami, genetickými a metabolickými poruchami postihujícími hybnost, s poúrazovými stavy. Velmi početnou skupinu tvoří děti se souběžným postižením více vadami. Vzděláváme i děti chronicky nemocné nebo oslabené, které vyžadují šetřící režim a malý třídní kolektiv.

Přijímání žáků do školy probíhá 1x ročně formou zápisu. V případě potřeby jsou žáci přijímáni i průběžně během celého školního roku.

Základní škola poskytuje základní vzdělání, základní škola speciální základy vzdělání. Směřují k naplnění kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Kompetence představují soubory znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v učení i v životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích.

Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost školy je zajištěna prostřednictvím pravidelných linek MHD včetně speciálních autobusových linek s upravenými vozy pro přepravu tělesně postižených. K přepravě žáků do centra města, na exkurze, do galerií a muzeí nebo na návštěvy divadelních představení vlastní škola dva mikrobusey. Část žáků je držiteli průkazu ZTP a ZTP-P. Rodiče často vozí děti do školy vlastními auty.

2.3. Velikost a vybavení školy

Ve škole jsou vzdělávány děti předškolního a školního věku. Mateřská škola pro tělesně postižené vzdělává děti předškolního věku dle vlastního vzdělávacího programu.

Základní škola má přibližně 20 tříd. Jedná se o třídy základní školy, základní školy praktické a základní školy speciální včetně rehabilitačního programu pomocné školy. Škola nemá vlastní budovu, užívané prostory máme pronajaty od Jedličkova ústavu v Liberci.

Součástí školy je také speciálněpedagogické centrum pro tělesně postižené, které poskytuje poradenské služby zaměřené na integraci tělesně postižených žáků do mateřských a základních škol běžného typu. SPC má k dispozici prostory v nově zrekonstruovaných půdních prostorách školy.

Všechny prostory ve škole mají bezbariérový přístup, pohyb mezi patry je zajištěn výtahem. Potřebám tělesně postižených žáků je přizpůsobeno i hygienické zázemí školy. Hygienické zázemí pro žáky i pedagogické pracovníky však neodpovídá legislativním normám.

Žáci mají k dispozici výukovou dílnu pro pracovní vyučování, cvičnou kuchyňku, rehabilitační sál pro tělesnou výchovu, pracovní informatiky, učebnu hudební výchovy a pracovní dílničku pro žáky ZŠ speciální. Všechny pracovní jsou dle možností školy vybaveny a prakticky neustále probíhá jejich doplňování novými pomůckami včetně speciálních kompenzačních pomůcek a softwarového vybavení.

V počítačové učebně je 7 počítačů, ve třídách další. Učitelé mají možnost používat ve vyučování notebooky a dataprojektory. Internetová síť je dostupná všem zaměstnancům. Cílem školy je tuto službu zajistit do všech tříd.

Většina tříd je vybavena televizorem.

Ve škole je několik kabinetů: kabinet 1. stupně, kabinet tělesné výchovy, kabinet hudební výchovy, kabinet matematiky, kabinet fyziky, kabinet cizího jazyka, kabinet zeměpisu, kabinet přírodopisu. Bohužel kabinety nejsou disponovány jako pracovní pro jednotlivé vyučující. Ti se scházejí většinou ve sborovně a mají svoje pracovní místa u společného stolu. Menší kabinet je ve třetím patře školy a pro učitele základní školy speciální je kabinet na oddělení C2 Jedličkova ústavu.

Ve čtvrtém patře školy je kancelář ředitelky školy. Ve třetím patře je kancelář zástupce ředitelky, svoji pracovní zde má ekonomka a hospodářka školy.

V době přestávek žáci využívají zejména chodeb školy, které slouží také k prezentaci žákovských prací, výrobků a projektů.

Na pavilonu C2 jsou umístěny třídy základní školy speciální, včetně žáků vzdělávaných podle § 40, 41, 42, ŠZ 561/2004.

Součástí školy je výše zmíněné speciálněpedagogické centrum pro tělesně postižené, které poskytuje některé svoje služby i škole a se kterým trvale spolupracujeme. U žáků s výukovými nebo výchovnými problémy poskytuje učitelům i rodičům poradenský servis, realizuje psychologická vyšetření, speciálněpedagogickou diagnostiku a trénink metodou EEG-biofeedback.

Škola se dělí o prostory s JÚ v Liberci, a proto její prostorové zázemí je velmi omezené. Třídy jsou většinou malé, ale útulné a opatřené relaxačními koutky pro polohování a odpočinek žáků. Vlastní pracovní prostor pro jednání s rodiči a žáky má výchovný poradce, protidrogový preventista a psycholog. Ostatní prostory respektují soukromí učitelů jen částečně.

Stravování pro žáky a učitele poskytuje JÚ v Liberci. Výběh je možný z 3 jídel, která respektují zdravou výživu a požadavky na stravování zdravotně postižených žáků.

Odborné pracovní žáků:

- počítačová učebna

- cvičná kuchyňka
- školní dílna
- pracovní dílnička
- hudebna
- prostor pro školní klub
- tělocvična, bazén, malé venkovní hřiště - o tyto prostory se dělí škola s JÚ a často i s Obchodní školou a Praktickou školou
- školní pozemek - vymezený prostor pro pracovní činnosti v zahradě JÚ

Dětská knihovna je od vzniku této školy postupně dovybavována. Využívání knih napomáhá rozvoji slovní zásoby a přispívá k rozvoji čtenářských dovedností našich žáků.

Plavecké kurzy, lyžařské kurzy organizuje škola pravidelně v každém školním roce.

Kroužky na škole: Škola nabízí jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky v rámci činnosti cca 10 kroužků - pěvecké kroužky, kroužek florbalu, kroužek digitální fotografie, kroužek šachů apod. Ustanovení dalších kroužků je závislé na zájmu žáků a personálním zabezpečení.

Obory studia:

- 1) 79-01-C/001 základní škola
- 2) 79-01-C/01 základní škola praktická
základní školy, kapacita 144 žáků, délka vzdělávání 9 let
- 3) 79-01-B/001 základní škola speciální, kapacita 36 žáků poskytuje základy vzdělávání, délka vzdělávání 10 let
2 vzdělávací programy:- vzdělávací program pomocná škola
- rehabilitační vzdělávací program
- 4) vzdělávání podle § 40, 41, 42, ŠZ 561/2004 - škola poskytuje pedagogický a metodický dohled 14 klientům JÚ v Liberci vzdělávání pouze dle individuálních vzdělávacích programů

2.4. Charakteristika žáků

Žáci, kteří se ve škole vzdělávají, mají nejčastěji tělesné postižení, ale vzděláváme i žáky s neurologickým onemocněním, s vrozenými genetickými a metabolickými vadami, které mají dopad na hybnost, žáky se souběžným postižením více vadami, žáky s porážovými stavy, žáky s autismem, žáky chronicky nemocné nebo žáky po prodělaných těžkých onemocněních, kteří potřebují šetřící režim a malý třídní kolektiv. Školská legislativa nám umožňuje přijímat i děti zdravé do výše 25 % na třídu.

Školská legislativa též umožňuje školám samostatně zřízeným pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nízké počty žáků ve třídách, což umožňuje naplnění principu skutečně individuálního přístupu ke každému jednotlivci. V žácích je trvale posilována jejich sebedůvěra a vlivem bezpečného a vstřícného prostředí ve škole jsou navozovány kladné citové vazby, je podporována vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky a jsou prosazována pravidla pro vytyčení mantinelů v chování žáků, aniž by byly potlačeny jejich přirozené individuální potřeby. Mnozí žáci postupují ve výuce podle individuálních vzdělávacích plánů, které respektují jejich možnosti a schopnosti. Mají možnost využívat množství pomůcek kompenzujících tělesné postižení. Individuální plány jsou vypracovávány na základě speciálněpedagogické diagnostiky a ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odborníky z jiných rezortů.

2.5. Charakteristika pedagogického sboru

Výuku zajišťují speciální pedagogové, kteří disponují potřebnými odbornými znalostmi a praktickými zkušenostmi se vzděláváním tělesně postižených žáků a v téměř absolutní většině splňují požadavky na vzdělání učitelů ve škole samostatně zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Těžištěm působení všech pedagogů je soustředěné úsilí o optimální začlenění dětí do života za komplexního působení všech dostupných speciálněpedagogických, psychologických, léčebných, sociálních a pracovních-terapeutických metod s přímou podporou a účastí rodičů, zákonných zástupců žáků a přátel školy.

Pedagogický sbor školy tvoří ředitelka školy, jeden zástupce ředitelky, přibližně 30 učitelů-speciálních pedagogů a přibližně 5 asistentů pedagoga. Součástí sboru je výchovná poradkyně, metodička prevence sociálněpatologických jevů, ICT koordinátor (informační a komunikační technologie) a koordinátorka EVVO (výchova a vzdělávání k péči o životní prostředí). Všichni mají potřebné znalosti i zkušenosti z oblasti výchovy a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Sbor je smíšený, s většinovou převahou žen. Z hlediska věkového průměru je jeho složení pestré - od nejmladších spolupracovníků až po zkušené kolegy.

Prioritou je další vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména v oblasti specifických přístupů ve vzdělávání žáků s tělesným nebo kombinovaným postižením, osobnostně-sociální výchova a vzdělávání v oblasti moderních vyučovacích metod. V neposlední řadě se zaměřujeme i na vzdělávání v oblastech práce s výpočetní a komunikační technikou.

Učitelé využívají individuálních přístupů k jednotlivým žákům, zohledňují jejich zdravotní stav a respektují jejich osobnost. Podle potřeby používají ve výuce speciální pomůcky, názor, interaktivní výuku s dataprojektorem, pracují ve skupinách tak, aby co nejvíce žáky zaujali. Obohacují výuku různými kulturními a vzdělávacími akcemi v rámci regionu i mimo něj. Na tyto akce zpracovávají projekty k zajištění příspěvku pro žáky, popřípadě zajištění celé akce zdarma.

2.6. Psychologická péče

Na třídní učitele a výchovného poradce školy se mohou žáci i rodiče kdykoli ve škole obrátit a požádat je o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce také podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

Na škole pracuje terapeutický tým: psycholog, výchovný poradce, protidrogový preventista. Cílem tohoto týmu je předcházet problémům v oblasti chování a prevence patologických jevů. Podle potřeby se provádějí psychologická vyšetření žáků a poradenská pomoc rodičům v péči o postižené dítě. V rámci prevence a socializace žáků zajišťuje škola pravidelně terapeutické pobyty velmi oblíbené mezi žáky.

Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Škola monitoruje rizika jevů a při varovných signálech výchovný poradce koordinuje postup, svolává setkání s rodiči, provádí konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálněpatologických jevů, využívá vybrané programy.

2.7. Spolupráce s rodiči

Pravidelně 3x ročně pořádáme pro rodiče a zákonné zástupce třídní schůzky, kde jsou jim předny od třídních učitelů informace o prospěchu a chování žáků, o činnosti a plánovaných akcích školy. Rodiče se mohou kdykoliv po předchozí domluvě informovat o svém dítěti (stanoveno ve školním řádu), stejně tak je k dispozici denně ředitelka školy a zástupkyně ředitelky (viz informační tabule). Rodiče mohou také kdykoliv přicházet se svými připomínkami nebo podněty k práci školy. Konzultační hodiny má pravidelně každý týden i výchovný poradce.

Při škole funguje SRPDŠ (setkávání 2x do roka) a Rada školy, která se schází také minimálně 2x do roka a dle aktuální potřeby.

Spolupráce s rodiči je velmi těsná. Probíhá každodenním stykem třídního učitele a rodiče.

V prostorách školy je vystavena fotodokumentace z úspěšných akcí. Rodiče jsou vždy zváni a srdečně vítáni na akcích školy, někteří se také podílejí na jejich organizaci nebo některé akce sponzorují.

Spolupráce s jinými subjekty:

Školy:

MŠ Korálek Liberec
ZŠ Vrchlického Liberec, ZŠ Sokolovská, ZŠ praktická Orlí
Gymnázium a SPgŠ Jeronýmova Liberec
Pedagogická fakulta TU Liberec

Instituce:

Magistrát Města Liberce, KÚ Libereckého kraje

Odborná pracoviště:

PPP Liberec
speciálněpedagogická pracoviště Libereckého kraje a jejich asociace
Asociace pracovníků SPC ČR, IPPP Praha
MŠMT- odbor speciálního školství

Organizace integrovaného záchranného systému:

Hasičský záchranný sbor LK
Hasiči-dobrovolný sbor Heřmanice
51. základna chemické jednotky ČA v Liberci
Červený kříž Liberec

Ekologické organizace:

ekologické organizace Suchopýr a Divizna Oldřichov v Hájích

Jiné organizace a firmy:

Stavby silnic a železnic Liberec
Interma Liberec

Nadace s regionální působností i mimo ni:

Nadace Syner, Nadace Škola hrou, Nadace Euro-Nisa, Nadace Preciosa,
Fond budoucnosti, Nadace Naše dítě, Nadace Zlatá Praha

2.8. Ročníkové a celoškolské projekty

Jako jeden ze způsobů výuky volíme projektovou metodu (užívá se v samostatných hodinách, kdy není nutná týmová spolupráce vyučujících) nebo projektové vyučování (vyžaduje spolupráci několika vyučujících v jedné nebo více třídách).

Všichni pedagogové se svými třídními kolektivy pracují každý rok na školních nebo ročníkových projektech. Projekty poskytují prostor pro naplňování zájmů žáků, žáci získávají nové zkušenosti, poznatky a dovednosti, učí se odpovědnosti za vlastní práci. Při práci na projektu trénují týmovou spolupráci, rozvíjejí svoje sociální a komunikační dovednosti, učí se řešit problémy. Na závěr projekty prezentují ve svých třídách, na chodbách školy nebo na veřejnosti.

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Škola každoročně pořádá několikrát školu v přírodě, běžné jsou vlastivědné exkurze, výjezdy do divadel, muzeí a galerií v rámci Liberce a Prahy. I. stupeň pořádá každoročně vánoční dílny. Základní škola speciální pořádá 1x za dva roky výstavu výtvarných prací žáků základních škol speciálních Libereckého kraje v Severočeské galerii a 1x za dva roky pěveckou přehlídku Podještědský zvoneček. Spolupracujeme s celou řadou subjektů, organizací a sponzorů, jejichž úplný výčet je k dispozici na nástěnce v přízemí školy.

2.9. Mezinárodní spolupráce

Cizím vyučovacím jazykem na škole byla tradičně němčina. Počínaje školním rokem 2005/2006 jsme začali jako hlavní cizí jazyk vyučovat angličtinu, německý jazyk budeme nabízet žákům jako druhý cizí jazyk.

Česko-německé výtvarné projekty, hrazené Nadací BOSCH:

- dlouhodobá spolupráce s bezbariérovou školou Freiherr vom Stein Schule
- výměnné pobyty žáků a studentů, spolupráce v oblasti výtvarných technik- Diakoniezentrum EJM-Lazarus Berlín – společné programy dětí různě oslabených, skupin sociálně a zdravotně znevýhodněných (Berlín, Jizerské hory).

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) vychází z koncepce přílohy Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní škola speciální (dále jen RVP ZŠ) pro žáky se středně těžkým mentálním postižením. Při tvorbě ŠVP jsme vycházeli z nutnosti přizpůsobit výchovu a vzdělávání současným podmínkám a požadavkům ale i možnostem a schopnostem žáků s kombinací postižení. Priority a cíle vycházejí ze specifických potřeb žáků s kombinovaným postižením, respektují jejich možnosti a přizpůsobují se aktuálním požadavkům na výchovu a vzdělávání. V charakteristice školy je uvedeno zázemí, materiální vybavení a potenciál přijímaných žáků.

ŠVP naší školy vychází ze specifických potřeb žáků s kombinací postižení tak, aby odpovídal potřebám většiny žáků a aby bylo možné pružně reagovat na pozitivní či negativní změny ve vývoji každého žáka. Zaměřuje se na rozvoj a poskytování vědomostí a praktických dovedností potřebných k dosažení maximální možné míry samostatnosti a nezávislosti žáků v praktickém životě. Na úspěšné zapojení žáků do společnosti, vedení ke kladnému a přátelskému vztahu k lidem, ke kultivovanému společenskému chování a na rozvíjení komunikačních schopností. Cílem je tedy dosažení co největší možné úrovně základního vzdělání s přihlédnutím k možnostem a schopnostem jednotlivých žáků.

Název „Škola učí i baví“ vyjadřuje snahu naší školy, a to, aby vzdělávání probíhalo především v přátelské atmosféře, klidném a nestresujícím prostředí poskytující pocit jistoty a bezpečí a umožňující koncentraci na práci. Uspokojování základních potřeb i potřeb psychických a sociálních je předpokladem úspěšného vývoje a dosažení cílů základního vzdělávání.

DÍL I – Vzdělávání žáků se středním mentálním postižením

3.1.1. Cíle vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením v základní škole speciální

Tyto obecné výchovné a vzdělávací cíle vycházejí z potřeb a předpokladů rozvoje osobnosti žáků se středně těžkým mentálním postižením a kombinací dalších handicapů.

- Vést žáky ke vhodnému způsobu komunikace s okolím a umožnit jim dorozumět se s veřejností, ať verbálně či alternativními komunikačními prostředky.
- Utvářet u žáků zdravé sebevědomí, poznání svých schopností, dovedností a možností a jejich správné využití v praktickém životě.
- Při vzdělávacím procesu nastavit atmosféru klidu, jistoty a bezpečí pro motivaci k učení a osvojování návyků a dovedností.
- Připravovat žáky na konkrétní životní situace a utvářet stereotypy v chování k jejich řešení.

- Rozvíjet u žáků skupinové cítění, schopnost spolupráce a tolerance, respektování druhých i sebe samého.
- Podněcovat žáky k plnění základních povinností a vyjadřování svých potřeb a přání a tím, v možné míře, rozvíjet jejich samostatnost.
- Rozvíjet u žáků potřebu projevovat kladné city a vytvářet citlivé vztahy k okolí prostřednictvím zkušeností získaných v různých sociálních aktivitách.
- Vytvářet u žáků poznatky a dovednosti v péči o svoje tělo a vlastní zdraví, seznamovat je s možnými nebezpečími a škodlivými vlivy, které je mohou ohrožovat.
- Seznamovat žáky s odlišnostmi různého sociálního prostředí a vést je k ohleduplnosti a toleranci.

3.2. Klíčové kompetence, výchovné a vzdělávací strategie

- strategie jsou uplatňovány všemi pedagogy jak ve škole, tak při akcích mimo školu
- snaží se utvářet a rozvíjet klíčové kompetence žáků s kombinací postižení

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
Na konci základního vzdělávání by žák měl:	
Kompetence k učení <ul style="list-style-type: none"> • Snažit se využívat aktivně naučené metody, způsoby učení k získání nových informací. 	<ul style="list-style-type: none"> - využíváme v co největší míře aktivního přístupu žáka, klademe otevřené otázky rozvíjející jeho tvořivé myšlení (zařazujeme metody, které podporují zvědavost, samostatné vyhledávání informací) - vedeme k chápání jevů v souvislostech- pozorování jevů, hledání shody a rozdílů - zaměřujeme se na zvládnutí základního učiva a dáváme takový časový prostor, který zohledňuje individuální tempo, možnosti a schopnosti žáka - pracujeme s přiměřeným učivem a zdrojem informací
<ul style="list-style-type: none"> • Pracovat s učebnicemi, učebními materiály, názornými či kompenzačními pomůckami. 	<ul style="list-style-type: none"> - při práci s učebním materiálem podporujeme zejména samostatnou práci- získávání základní orientace v učebnici, rozvíjíme čtení s porozuměním - využíváme různé informační zdroje (encyklopedie, časopisy) - demonstrační a kompenzační pomůcky- klademe důraz na správnou manipulaci

<ul style="list-style-type: none"> • Chápat obecně používané termíny, znaky, symboly. • Propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. 	<ul style="list-style-type: none"> - dodržujeme jednotnou terminologii při zařazování nových pojmů - vytváříme ve třídě modelové situace, zadáváme zajímavé úkoly (projekty), kde si žák může ověřit své vědomosti a poznatky - klademe důraz na porozumění učivu a návaznosti mezi jednotlivými předměty - zprostředkováváme informace pomocí názorného vysvětlení, praktických ukázek, zapojení více smyslů- zrak, sluch, hmat
<ul style="list-style-type: none"> • Koncentrovat se v učení. • Dodržovat návykové stereotypy v učení. • Dokázat se přizpůsobit režimu třídy. 	<ul style="list-style-type: none"> - střídáme činnosti v kratších časových intervalech - zařazujeme cvičení pro rozvoj koncentrace pozornosti, smyslového vnímání a paměti- hry na rozvoj zrakové a sluchové paměti - snažíme se dodržovat každodenní rituály ve třídě
<ul style="list-style-type: none"> • Mít pozitivní vztah k učení, poznat jeho smysl a cíl, pochopit význam pochvaly. 	<ul style="list-style-type: none"> - všemi možnými způsoby výuky se snažíme podporovat pozitivní vztah k učení- posilujeme sebevědomí žáka, vyzdvihujeme jeho kladné stránky a nabízíme možnosti pro odstranění nedostatků (modelové situace) - snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení, umožňujeme žákovi zažít úspěch- atraktivní úkoly- pozorování, experimenty, skupinové práce - podněcujeme žáky k účasti v různých soutěžích - zařazujeme aktivity směřující k sebehodnocení - hodnotíme žáka formou zpětné vazby a kladného hodnocení, posuzujeme žáka podle individuálního pokroku a zlepšení
<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomit si význam vzdělávání v kontextu s pracovním uplatněním. • Využívat vědomosti v praktickém životě. 	<ul style="list-style-type: none"> - co nejvíce využíváme názorné demonstrace z terénu- seznámení žáka s obory lidské práce- využíváme exkurze, výlety do přírody, návštěvy divadla, knihovny - pomocí drobných dílčích úkonů zapojujeme žáky do přípravy akcí- projekty- podporujeme tvořivou činnost - zadáváme takové úkoly, které pomohou vyhranit zájem o činnost, která by později mohla být využita v pracovním uplatnění

<p>Kompetence k řešení problému</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vnímat problémové situace a řešit je pomocí naučených stereotypů. 	<ul style="list-style-type: none"> - zapojujeme žáky do řešení nových úloh na základě získaných znalostí a dříve ověřených postupů - respektujeme přiměřenost a individuální možnosti - rozpoznáváme problémové situace a hledáme nejvhodnější řešení
<ul style="list-style-type: none"> • Překonávat problémy přiměřeně ke svým možnostem. 	<ul style="list-style-type: none"> - povzbuzujeme jeho sebedůvěru vhodnou motivací - navozujeme přátelskou atmosféru a situace, ve kterých žák má radost z učení a z toho, že něco zvládnul - umožňujeme mu zažít úspěch
<ul style="list-style-type: none"> • Řešit známé a opakující se situace na základě vlastních zkušeností a napodobováním. 	<ul style="list-style-type: none"> - upevňujeme účelné rozhodování a jednání v opakujících se situacích formou her, soutěží, exkurzí - podporujeme samostatné řešení problému
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout nezdár při řešení problému. 	<ul style="list-style-type: none"> - stimulujeme žáky k objektivnímu a reálnému posouzení svých možností a schopností - vytváříme prostor k vlastnímu sebekritickému postoji žáka - zaměřujeme se na dílčí pozitivní výsledky žáka při nezdařilém řešení problému
<ul style="list-style-type: none"> • Vědět na koho se může obrátit o pomoc při řešení problému, který není schopen samostatně zvládnout. 	<ul style="list-style-type: none"> - vytváříme atmosféru důvěry mezi žáky a vyučujícími - posilujeme týmovou práci a důležitost spolupráce v kolektivu
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout aktivní využívání informačních zdrojů v závislosti na možnostech a osobnostních vlastnostech. 	<ul style="list-style-type: none"> - zapojujeme žáky do aktivní práce využíváním informací z různých zdrojů (počítač, telekomunikační prostředky apod)
<p>Kompetence komunikativní</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřovat a dorozumívat se s ostatními lidmi úměrně svým možnostem a schopnostem. 	<ul style="list-style-type: none"> - navozujeme komunikační situace během vyučování, přestávek, kulturních akcí - dáváme žákům dostatek prostoru a možností k vlastnímu vyjadřování - povzbuzujeme žáky k samostatné komunikaci uvnitř kolektivu - dáváme žákům zpětnou kontrolu nad jejich verbálním projevem a případně opravujeme „chyby“, nebo doporučujeme volit jiné způsoby
<ul style="list-style-type: none"> • Přijímat sdělovaná fakta a skutečnosti, zpětně na ně 	<ul style="list-style-type: none"> - nabízíme žákům dostatek podnětů, ke kterým se mohou slovně

<p>reagovat, nebo je reprodukovat vhodným způsobem.</p>	<p>vyjadřovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadáváme žákům drobné úkoly, které samostatně zpracují a následně prezentují před ostatními - předkládáme žákům různé informace a sdělení, která jsou výchozí pro jejich další samostatnou práci - snažíme se o samostatnou prezentaci žáků na školních akcích
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřovat svoje nálady, rozpoložení a pocity přiměřeným způsobem. 	<ul style="list-style-type: none"> - navozujeme takové situace, ve kterých má žák možnost vlastního vyjádření a projevení svých pocitů, nálad např. pomocí psychosociálních her - podporujeme přátelskou atmosféru mezi žáky a učiteli, která je předpokladem pro úspěšné projevení jejich emocí
<ul style="list-style-type: none"> • Porozumět a pochopit elementární, jednoznačně srozumitelná sdělení v psané i obrazové podobě. 	<ul style="list-style-type: none"> - používáme učební materiály přiměřené obsahem i názorným zpracováním - při práci s učebními materiály podporujeme zájem a samostatnou práci žáků např. drobnými úkoly - hovoříme se žáky o textech a materiálech, s kterými pracují, čímž si zpětně ověřujeme jejich správné pochopení a dle potřeby je doplňujeme - upřesňujeme
<ul style="list-style-type: none"> • Osvojit si a používat jednoduchý způsob písemného dorozumívání, popřípadě způsob alternativní. 	<ul style="list-style-type: none"> - využíváme písanky na procvičování grafomotoriky a později písmen psacích nebo tiskacích - procvičujeme a zdokonalujeme písemný projev žáků pomocí opisování a přepisování slov, vět, krátkých textů - přiměřeně rozvíjíme písemný projev po stránce vizuální i obsahové - postupně seznamujeme žáky s různými typy úřední korespondence (např. psaní adresy, vyplnění složenky) v závislosti na jejich individuálních schopnostech - vyhledáváme vhodný způsob alternativní komunikace (PC se speciální klávesnicí, dotykovou obrazovkou) pro žáky, kteří nemohou zvládnout běžný písemný projev
<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukovat svůj názor a postoj a dokázat ho přiměřeně obhájit. 	<ul style="list-style-type: none"> - navozujeme modelové situace, pomocí nichž si žáci mohou zkoušet projevit svůj názor, obhajovat ho před ostatními

	<ul style="list-style-type: none"> - posilujeme u žáků vědomí práva na vyjádření svého názoru, postoje - učíme žáky respektovat názor druhého, jiný názor, který on sám nesdílí - dbáme na důsledné dodržování pravidel slušného chování a společenské komunikace
<ul style="list-style-type: none"> • Používat všeobecně dostupné sdělovací a dorozumívací prostředky. 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně využíváme všech dostupných sdělovacích prostředků (např. televize, PC, DVD, rádio) - prakticky se učíme a procvičujeme ovládání komunikačních prostředků (např. telefon, mobilní telefon, internet, e-mail, skype) - vedeme žáky k samostatnému aktivnímu přístupu, zájmu a vědomí vlastní potřeby jejich využívání
<ul style="list-style-type: none"> • Dokázat se začlenit do společnosti pomocí zvládnutí dorozumívacích dovedností a přiměřeně je společensky rozvíjet. 	<ul style="list-style-type: none"> - realizujeme exkurze, výlety, návštěvy koncertů a divadelních představení - zapojujeme žáky do přípravy akcí pořádaných školou pomocí drobných dílčích úkolů, které jsou úměrné jejich schopnostem
<p>Kompetence sociální a personální</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptovat na nejbližší okolí ve své společnosti. • Uvědomovat si různorodost vztahů mezi lidmi. 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme se školním režimem a kompetentními osobami, se kterými se denně setkává - sbližujeme postupně žáky v rámci dalších aktivit mimo vzdělávání (tj. plavání, rehabilitace a jiné zájmové okruhy) - podporujeme kontakty nejen ve škole a třídě, ale i mimo ni osvojujeme si formou hry různé role (žák, učitel, rodič)
<ul style="list-style-type: none"> • Znat adresu svého bydliště, jména rodičů sourozenců atp. 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme každodenním nácvikem s využitím fotografií, moderních technologií a ve spolupráci s rodinou - vyprávíme a popisujeme cestu do školy, do obchodu, k lékaři atp. - osamostatňujeme průběžně žáky – cestujeme v doprovodu po stejné trase - seznamujeme s informačním zdrojem, koho a kde se v případě nejistoty má zeptat
<ul style="list-style-type: none"> • Aktivně zapojit do společenského dění a souvisejících aktivit. 	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k základní samostatnosti, sebeobsluze a celkovému začlenění se do společnosti

	<ul style="list-style-type: none"> - pořádáme společné akce ve skupinách, poukazujeme na výhody spolupráce s ostatními - dbáme na seznámení s pravidly spolupráce a respektem vůči druhým ve skupině
<ul style="list-style-type: none"> • Přijímat zvyky a normy společnosti a využívat základní návyky etického chování. 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoříme žákům ve třídě příjemné klima, které budeme průběžně udržovat a osvojovat si tyto vztahy nejen ve škole, ale i mimo ni (tj. citlivé a přátelské chování ke svým kamarádům, zachování autority vůči pedagogickému personálu ve škole a využívat etickým návykům, které by měli být již zafixovány) - dbáme od nástupu do školy na osvojení a fixaci každodenního používání pozdravu, poděkování, vlídného požádání atp.
<ul style="list-style-type: none"> • Navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektovat druhé lidi. 	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracujeme s rodinou (společné akce s rodiči), skupinové hry a plnění úloh ve dvojicích či ve skupinách - klademe důraz, co se smí, musí, nesmí, kdy, kde a jak - využíváme vhodných modelových situací
<ul style="list-style-type: none"> • Vyvarovat a dokázat rozlišit nevhodné a rizikové chování a znát případný dopad těchto situací. 	<ul style="list-style-type: none"> - zařazujeme preventivní programy - využíváme environmentální výchovy - seznamujeme s nástrahy okolního světa (aktuální modelové situace)
<ul style="list-style-type: none"> • Umět se chránit před fyzickým a psychickým zneužíváním vlastní osoby. 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s aktuální veřejnou linkou bezpečí - vedeme k prevenci šikany (třídnické hodiny za účasti psychologa a anonymní ankety) - přistupujeme k žákům rovnoprávně - navozujeme modelové krizové situace – špatné chování, které řešíme
<ul style="list-style-type: none"> • Nemá zábrany vystupovat a prezentovat se na veřejnosti, vnímat informace, předávat je a využívat. 	<ul style="list-style-type: none"> - pořádáme a účastníme se společenských akcí (soutěže, přehlídky, výstavy prací žáků) - dáváme žákům možnost volby, zpětné reakce, výběru možnosti dle vlastního názoru - podporujeme maximálně jejich vloh a přirozený talent - vedeme žáky k seberealizaci, sebeaktualizaci a sebehodnocení

<p>Kompetence občanské</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umět použít získané návyky a dovednosti v běžném životě. 	<ul style="list-style-type: none"> - provádíme činnosti zaměřené na rozvíjení a osvojení návyků a dovedností - usilujeme o co nejužší propojení s praktickým životem - klademe důraz na zadávání drobných povinností, které posléze kontrolujeme a hodnotíme
<ul style="list-style-type: none"> • Být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů. 	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí obrazových materiálů nebo modelových situací seznamujeme žáky s jejich právy a povinnostmi ve společnosti - vymýšlíme pro žáky různé aktivity a předáváme jim zodpovědnost za jejich plnění - na konkrétních příkladech vyzdvihujeme pozitivní stránky správného soužití v rodině, ve škole i na veřejnosti
<ul style="list-style-type: none"> • Umět chovat se ve společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - využíváme výletů, exkurzí a veřejných vystoupení k poznávání společenských norem a pravidel - učíme žáky pomáhat si navzájem
<ul style="list-style-type: none"> • Umět pečovat o své zdraví, mít povědomí o zdravém životním stylu a ochraně životního prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> - snažíme se plnit konkrétní úkoly související s péčí o zdraví, se zdravým životním stylem a návazně i s ochranou životního prostředí - zařazujeme preventivní programy zaměřené na škodlivost kouření, alkoholu, drog apod.
<ul style="list-style-type: none"> • Umět chovat se v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka pod vedením kompetentních osob. 	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na zapamatování čísel tísňového volání - vytváříme ve třídě, škole i v běžném prostředí modelové situace, kde si prakticky žák ověřuje vědomosti a poznatky a bezpečně rozpozná krizovou situaci a dovede na ni upozornit kompetentní osoby - seznamujeme žáky jak ošetřit drobná poranění, apelujeme na důležitost vyhledání pomoci dospělého
<p>Kompetence pracovní</p> <ul style="list-style-type: none"> • Automaticky vykonávat základní hygienické návyky a sebeobsluhu v rámci svých individuálních možností samostatně nebo s dopomocí. 	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičujeme základní hygienické návyky a vysvětlujeme nutnost jejich dodržování - v modelových situacích seznamujeme žáky s vhodným či nevhodným oblečením k různým příležitostem

	<ul style="list-style-type: none"> - zaměřujeme se na udržování kultury stolování a udržování čistoty oblečení i pracovního místa využíváme veškerou příležitost k opakovanému nácviku sebeobsluhy a hygieny
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout základní manuální dovednosti a pracovní postupy s jednoduchým materiálem. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme hrubou i jemnou motoriku prostřednictvím manipulace s různým materiálem a pomocí didaktických pomůcek - seznamujeme žáky s jednoduchými pracovními postupy dle jejich individuálních možností a postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu - naučené dovednosti upevňujeme a rozšiřujeme seznamujeme žáky se základními materiály a jednoduchými pomůckami a nástroji
<ul style="list-style-type: none"> • Zapamatovat si a dodržet postup při jednoduchých pracovních činnostech, pracovat s pomocí názoru dle slovní instrukce. 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovní postupy vysvětlujeme jednoduše, po jednotlivých krocích s využitím názorné ukázky - opakovaně zjišťujeme pochopení instrukcí a kontrolujeme žákovu činnost
<ul style="list-style-type: none"> • Umět se na práci koncentrovat a zadanou práci dokončit, mít k práci pozitivní vztah. 	<ul style="list-style-type: none"> - volíme pracovní činnost zvládnutelnou v kratším časovém úseku a s ohledem na individualitu každého žáka, u náročnější a delší pracovní činnosti hodnotíme dílčí výsledky - podporujeme činnost žáků vhodnou a častou motivací - během pracovní činnosti zařazujeme relaxaci formou uvolňovacích cvičení a her
<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomovat si pravidla při práci ve skupině, chápat přínos spolupráce a snažit se odvést co nejlepší práci. 	<ul style="list-style-type: none"> - zařazujeme společné pracovní úkoly, při kterých posilujeme spolupráci žáků vhodnou motivací, rozdělením a hodnocením dílčích výsledků společné práce - ke společné práci motivujeme žáky i prezentací výtvorů
<ul style="list-style-type: none"> • Akceptovat posouzení své práce a reálně posuzovat práci druhých, umět vyjádřit radost z vykonané práce. 	<ul style="list-style-type: none"> - podněcujeme žáka k sebehodnocení při pracovních činnostech a reálnému posouzení vlastních děl - společně hodnotíme práci ostatních a tím cvičíme přijímání i záporného hodnocení - účastí na výzdobě školy, výstavách prací apod. vytváříme u žáka pozitivní vztah k práci svojí i druhých

• Dodržovat pořádek kolem pracovního místa a při pracovní činnosti dbát na bezpečnost, hygienu a ochranu životního prostředí.	- vysvětlujeme nutnost dodržování pořádku a bezpečnosti při pracovních činnostech prostřednictvím modelových situací - opakovaně upozorňujeme žáka na možné nebezpečí a úrazy při nesprávném zacházení s nástroji

3.2. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována integrací do vyučovacích předmětů na 1. i 2. stupni. Některé tematické okruhy průřezových témat budou také obsaženy v projektech.

3.3.1. Přehled tematických okruhů průřezových témat – 1. stupeň

Vysvětlivky zkratk:

Int. – integrace do předmětů

Názvy předmětů:

ŘV – řečová výchova

PČ – pracovní činnosti

VV – výtvarná výchova

PRV – prvouka

Tematické okruhy průřezových témat	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Osobnostní a sociální výchova						
Osobnostní rozvoj						
Rozvoj schopnosti poznání	Int – ŘV, PČ	Int. – ŘV, PČ	Int. – ŘV, PČ	Int. – ŘV, PČ, VV	Int. – ŘV, PČ, VV	Int. – ŘV, PČ, VV
Sebepoznání a sebepojetí	Int. – PRV, TV	Int. – PRV, TV	Int. -PRV, TV	Int. – PRV, TV	Int. – PRV, TV	Int. – PRV, TV
Seberegulace a sebeorganizace				Int. - PČ	Int. - PČ	Int. – PČ
Sociální rozvoj						
Poznávací schopnosti	Int. - PRV	Int. - PRV	Int. - PRV	Int. - PRV	Int. - PRV	Int. - PRV
Komunikace	Int. - ŘV	Int. - ŘV	Int. - ŘV	Int. - ŘV	Int. - ŘV	Int. – ŘV
Spolupráce a soutěživost	Int. - TV	Int. - TV	Int. - TV	Int. - TV	Int. - TV	Int. – TV
2. Multikulturní výchova						

Lidské vztahy	Int. – ŘV, PRV	Int. – ŘV, PRV	Int. – ŘV, PRV	Int. – ŘV, PRV	Int. – ŘV, PRV	Int. – ŘV, PRV
3. Enviromentální výchova						
Ekosystémy				Int. - PRV	Int. - PRV	Int. – PRV
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Int. - TV	Int. - TV	Int. - TV	Int. - TV	Int. - TV	Int. - TV

3.3.2. Přehled tematických okruhů průřezových témat – 2. stupeň

Vysvětlivky zkratk:

Int. – integrace do předmětů

Názvy předmětů:

ŘV – řečová výchova

PČ – pracovní činnosti

VV – výtvarná výchova

ČT – čtení

ZINF – základy informatiky

ČS – člověk a společnost

ČP – člověk a příroda

HV – hudební výchova

VZD – výchova ke zdraví

Tematické okruhy průřezových témat	7.	8.	9.	10.
1. Osobnostní a sociální výchova				
Osobnostní rozvoj				
Sebepoznání a sebepojetí	Int. - ČT	Int. - ČT	Int. – VZD,ČT	Int. – VZD,ČT
Seberegulace a sebeorganizace	Int. - PČ	Int. - PČ	Int. - PČ	Int. - PČ
Psychohygienu	Int. – HV, VV, TV	Int. – HV, VV, TV	Int. – HV, VV, TV	Int. – HV, VV, TV
Sociální rozvoj				
Poznávací schopnosti	Int. - ČS	Int. - ČS	Int. - ČS	Int. – ČS
Mezilidské vztahy	Int. - ČS	Int. - ČS	Int. - ČS	Int. - ČS
Komunikace	Int. - ŘV	Int. - ŘV	Int. - ŘV	Int. – ŘV

Spolupráce a soutěživost	Int. - TV	Int. - TV	Int. - TV	Int. – TV
Morální rozvoj				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Int. - ČS	Int. - ČS	Int. - ČS	Int. – ČS
Hodnoty, postoje, praktická etika			Int. - ČS	Int. – ČS
2. Multikulturní výchova	7.	8.	9.	10.
Kulturní rozdíly			Int. - ČS	Int. – ČS
Lidské vztahy	Int. – ŘV, ČS	Int. – ŘV, ČS	Int. – ŘV, ČS	Int. – ŘV, ČS
Etnický původ	Int. - HV	Int. - HV	Int. - HV	Int. – HV
3. Enviromentální výchova				
Ekosystémy	Int. - ČP	Int. - ČP	Int. - ČP	Int. – ČP
Základní podmínky života		Int. - ČP	Int. - ČP	Int. – ČP
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Int. – TV, ČP	Int. - TV	Int. – TV, PČ, ČP	Int. – TV, PČ
Vztah člověka k prostředí			Int. – ZINF, VZD	Int. – ZINF, VZD

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. Učební plán - 1. stupeň

Učební plán 1. stupeň									
Vyučovací předmět	Zkratka	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	Z toho disponibilních hodin	Celkem
Čtení	ČT	3	3	3	3	2(+1)	2(+1)	2	18
Psaní	PS	2	2	2	2	1(+1)	1(+1)	2	12
Řečová výchova	ŘV	2(+1)	2(+1)	2(+1)	2	2	2	3	15
Matematika	M	2	2	2	2(+1)	2(+1)	2(+1)	3	15
Základy informatiky	ZINF	-	-	-	-	1	1	-	2
Prvouka	PRV	2	2	3	3	3	3	-	16
Člověk a společnost	ČS	-	-	-	-	-	-	-	-
Člověk a příroda	ČP	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudební výchova	HV	2	2	2	2	2	2	-	12
Výtvarná výchova	VV	1	1	1	1	1	1	-	6
Výchova ke zdraví	VZD	-	-	-	-	-	-	-	-
Tělesná výchova	TV	3	3	3	3	3	3	-	18
Pracovní činnosti	PČ	3	3	3	4	4	4	-	21
Celková povinná časová dotace		21	21	22	23	24	24		135
Z toho disponibilní časová dotace		1	1	1	1	3	3	10	10

4.1.1. Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně

Čtení

V 5. a 6. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Psaní

V 5. a 6. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Řečová výchova

V 1. a 3. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace pro speciálně pedagogický předmět Individuální logopedická péče.

Matematika

V 4. - 6. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Obecné poznámky pro 1. stupeň

- Základní vyučovací jednotkou nemusí být vždy vyučovací hodina (45 min.), vyučující mají právo délku vyučovací jednotky aktuálně upravit dle potřeb žáků.
- I při integraci předmětů, při projektech apod. musí vyučující dodržet časovou proporcí jednotlivých předmětů v týdnu a zásady hygieny školní práce (přestávky, relaxace atd.).
- Podle počtu zapsaných žáků mohou být v jedné třídě žáci více ročníků, kteří jsou vyučováni podle osnov odpovídajících ročníků.
- Lze měnit pořadí předmětů dle aktuálních potřeb s časovým zachováním výuky všech předmětů.

Předměty speciálně pedagogické péče na 1. stupni

Individuální logopedická péče – předmět je integrován do Řečové výchovy, v 1. – 3. ročníku je posílen jednou disponibilní hodinou.

Zdravotní tělesná výchova – prvky jsou integrovány do hodin Tělesné výchovy pro všechny žáky. Předmět lze nabídnout dle potřeby žákům s přechodně změněným zdravotním stavem v samostatných hodinách.

Práce s kompenzačními pomůckami – předmět je integrován do hodin Pracovních činností a Tělesné výchovy.

Průřezová témata jsou integrována do jednotlivých ročníků, výběr a způsob začlenění je uveden v kapitole 3.3. ,tabulka 3.3.1.

4.2. Učební plán – 2. stupeň

Učební plán 2. stupeň							
Vyučovací předmět	Zkratka	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	Z toho disponibilních hodin	Celkem
Čtení	ČT	3	3	3	3	-	12
Psaní	PS	2	2	2	1(+1)	1	8
Řečová výchova	ŘV	1	1	1	1	-	4
Matematika	M	3	3	3(+1)	3(+1)	2	14
Základy informatiky	ZINF	1	1	1	1(+1)	1	5
Prvouka	PRV	-	-	-	-	-	-
Člověk a společnost	ČS	2	2	2	2	-	8
Člověk a příroda	ČP	3	3	3	3	-	12
Hudební výchova	HV	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1(+1)	4	8
Výtvarná výchova	VV	1	1	1(+1)	1	1	5
Výchova ke zdraví	VZD	1	1	-	-	-	2
Tělesná výchova	TV	3	3	3	3	-	12
Pracovní činnosti	PČ	5(+1)	5(+1)	6	6	2	24
Celková povinná časová dotace		28	28	29	29		114
Z toho disponibilní časová dotace		2	2	3	4	11	11

4.2.1. Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně

Psaní

V 10. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní dotace.

Matematika

V 9. a 10. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní dotace.

Základy informatiky

V 10. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní dotace.

Hudební výchova

V 7. - 10. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní dotace.

Výtvarná výchova

V 9. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní dotace.

Pracovní činnosti

V 7. a 8. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní dotace.

Obecné poznámky pro 2. stupeň

- Základní vyučovací jednotkou nemusí být vždy vyučovací hodina (45 min.), vyučující mají právo délku vyučovací jednotky aktuálně upravit dle potřeb žáků.
- I při integraci předmětů, při projektech apod. musí vyučující dodržet časovou proporcii jednotlivých předmětů v týdnu a zásady hygieny školní práce (přestávky, relaxace atd.).
- Podle počtu zapsaných žáků mohou být v jedné třídě žáci více ročníků, kteří jsou vyučováni podle osnov odpovídajících ročníků.
- Lze měnit pořadí předmětů dle aktuálních potřeb s časovým zachováním výuky všech předmětů.

Předměty speciálně pedagogické péče na 2. stupni

Individuální logopedická péče – předmět je integrován do Řečové výchovy dle individuálních potřeb žáků.

Zdravotní tělesná výchova – prvky jsou integrovány do hodin Tělesné výchovy pro všechny žáky. Předmět lze nabídnout dle potřeby žákům s přechodně změněným zdravotním stavem v samostatných hodinách.

Práce s kompenzačními pomůckami – předmět je integrován do hodin Pracovních činností a Tělesné výchovy. Na 2. stupni byl předmět posílen v 7. a 8. ročníku o jednu disponibilní hodinu.

Průřezová témata jsou integrována do jednotlivých ročníků, výběr a způsob začlenění je uveden v kapitole 3.3., tabulka 3.3.2.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. ČTENÍ

5.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Čtení vychází ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Cílem předmětu je rozvoj čtenářských dovedností, které bude žák schopen využívat v praxi a k získávání potřebných informací. Zaměřuje se na čtení s porozuměním obsahu a na schopnost vnímat obsah čteného textu poslechem. Tyto dovednosti žáci získají metodou analytickou. Alternativou bude výuka čtení globální metodou.

Předmět je organizován v rámci povinné minimální časové dotace na 1. i 2. stupni:

- 1. – 4. ročník 3 hodiny týdně
- 5. – 6. ročník 3 hodiny týdně s využitím 1 disponibilní hodiny
- 7. – 10. ročník 3 hodiny týdně

Disponibilní hodiny v 5. a 6. ročníku budou sloužit k upevňování čtenářských dovedností.

Průřezové téma (PT) v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní rozvoj (OR) – Sebepoznání a sebepojetí – zařazen v 7. – 10. ročníku, žáci se budou zabývat vyhledáváním a zjišťováním podstatných informací o sobě i svém okolí a spojováním přečtené informace s praktickým využitím a provedením.

Mezipředmětové vztahy:

Psaní (PS), Řečová výchova (ŘV), Matematika (M), Základy informatiky (ZINF), Prvouka (PRV), Člověk a společnost (ČS), Člověk a příroda (ČP), Hudební výchova (HV), Výtvarná výchova (VV), Pracovní činnosti (PČ)

Vyučovací hodiny probíhají v kmenové třídě s využitím PC programů a potřebných kompenzačních pomůcek (televizní lupa, upravená písmena apod.).

Hodnocení výuky probíhá slovní formou. Jsou hodnoceny dosažené čtenářské dovednosti a klíčová kompetence, která je rozvíjena. Zohledněny jsou individuální schopnosti a možnosti kombinovaně postižených žáků.

5.1.2. Cílové zaměření předmětu

- Získávání základních dovedností vedoucích k čtení.
- Rozvíjení slovní zásoby, správného vyjadřování a myšlení.
- Osvojování si písmen, čtení slov a jednoduchých vět.
- Zaměření se na čtení s porozuměním.
- Zvládnutí čtení textů z praktického života.
- Získávání zájmu o čtení prostřednictvím individuálních zájmů žáků.

5.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Užívat naučené čtenářské dovednosti k dalšímu získávání informací	<ul style="list-style-type: none"> - zaměřujeme se na čtení s porozuměním a podněcujeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací nebo jenom s malou pomocí, využíváme k tomu nejenom učebnice, ale i různé hry k rozvoji čtenářských dovedností, obrázkové pomůcky a počítačové programy - zohledňujeme individuální možnosti a schopnosti žáka
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovat čtenářské dovednosti i v praktickém životě.	<ul style="list-style-type: none"> - umožňujeme využívání a ověřování čtenářských dovedností ve škole prostřednictvím modelových situací ale především v běžném životě, orientace v obchodě nebo obci dle nápisů či symbolů apod

Kompetence k řešení problémů

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Překonávat problémy spojené s nezdarem a vhodně na ně reagovat.	<ul style="list-style-type: none"> - vytváříme u žáka reálný pohled na svoje schopnosti a možnosti prostřednictvím hodnocení i ze strany spolužáků - pomocí modelových situací dáváme žákovi možnost trénovat reakci na kritiku i kladné hodnocení - vytvářením pocitu bezpečí a atmosféry klidu podporujeme sebedůvěru a radost z práce

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Vnímat a pochopit čtený text nebo sdělení a správně ho reprodukovat nebo na něj reagovat.	<ul style="list-style-type: none"> - používáme učební materiály, texty i obrázky přiměřené schopnostem a možnostem žáka - kontrolujeme, zda porozuměl obsahu - prostřednictvím her a cvičení rozvíjíme komunikační schopnosti a slovní zásobu
<ul style="list-style-type: none"> • Dokázat sdělit ostatním získané informace s využitím potřebné formy komunikace.	<ul style="list-style-type: none"> - zařazujeme samostatné čtení spojené se získáváním informací z encyklopedií, časopisů nebo internetu a jejich interpretaci před ostatními žáky ve třídě nebo při prezentaci ve škole

Kompetence sociální a personální

<ul style="list-style-type: none"> • Zapojit se do společné práce a umět spolupracovat	<ul style="list-style-type: none"> - do výuky zařazujeme skupinovou nebo společnou práci a podněcujeme zapojení a spolupráci všech žáků - rozdělujeme práci tak, aby se skutečně zapojil každý žák a svůj úkol mohl splnit dle svých schopností a možností
<ul style="list-style-type: none"> • Používat pravidla komunikace ve skupině.	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na potřebu umět počkat a naslouchat ostatním, při prezentaci druhých nevyrušovat a neskákat do řeči

Kompetence občanské

<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat a dodržovat základní pravidla chování při vyučování.	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s vhodným chováním a uvádíme příklady nevhodného chování - na modelových situacích cvičíme návyky správného chování
<ul style="list-style-type: none"> • Dokázat splnit své povinnosti a zadané úkoly.	<ul style="list-style-type: none"> - průběžně kontrolujeme plnění zadaných úkolů a povinností a motivujeme pochvalou i splnění dílčích částí

Kompetence pracovní

<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat pracovat samostatně.	<ul style="list-style-type: none"> - podáváme žákovi jasné instrukce a volíme samostatné úkoly dle individuálních schopností a možností žáka
--	---

5.1.4. Vyučovací předmět: Čtení

Očekávané výstupy (OV) z RVP:

1. dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
2. číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik
3. tvořit věty podle obrázků
4. orientovat se na stránce i řádku
5. chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem
6. zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen
7. rozlišit stejně znějící slova různého významu
8. umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek
9. orientovat se ve větě
10. číst s porozuměním jednoduché věty
11. přednášet krátké říkanky a básničky
12. číst všechna tiskací i psací písmena
13. zvládat čtení krátkého jednoduchého textu
14. orientovat se ve čteném textu
15. zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text
16. přednášet říkanky a básničky
17. získat pozitivní vztah k literatuře
18. orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků

1. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Orientovat se s pomocí na stránce a řádku.	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišování předmětů, obrázků - třídění předmětů, obrázků podle různých kategorií (velikosti, barev, tvaru apod.) - vyhledávání předmětů na ploše, obrázků na stránce podle instrukcí - čtení předmětů, obrázků v řádku zleva doprava	ŘV – pojmenovávání obrázků. PS – zřetelná diferenciací tvarů. HV – dechová cvičení, rytmizace.	OV 4.

	<ul style="list-style-type: none"> - skládání předmětů, obrázků v řádku zleva doprava dle vzoru - rozlišování pojmů malý – velký, nahoře – dole, na začátku – na konci, před – za - pozorování a napodobování cviků poloh paží podle učitele - přiřazování obrázků k předmětům - rozlišování stejných tvarů - vyhledávání stejných obrázků 	<p>M – orientace na ploše, rozlišování pojmů.</p> <p>PRV – poznávání předmětů, osob.</p> <p>VV – kreslení a malování tvarů písmen.</p>	
<p>Tvořit dvoučlenné věty s pomocí návodných otázek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání obrázků k větě dle diktátu učitele - čtení obrázkových vět - skládání vět z obrázků, spojek A I a slabiky MÁ dle vzoru učitele - tvořit věty na otázky s návodem učitele - dosazování obrázků do grafického znázornění věty dle vzoru 		<p>OV 3.</p>
<p>Užívat hlásku A, a, I, i, ve funkci spojky mezi obrázky, osvojit si hlásku M, m, E, e, Ě, é, Á, á, Í, í.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození hlásek a písmen na začátku slova s využitím obrázků a říkadel - čtení a, A, i, I jako spojky mezi 2 obrázky - vyhledávání písmen v řádku, ploše - přiřazování písmen k obrázkům a opačně - modelování, skládání a kreslení písmen 		<p>OV 2.</p>
<p>Číst otevřené slabiky s hláskou M, m.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození slabiky pomocí obrázků - čtení otevřené slabiky ve větách s obrázkem (...MÁ...) - čtení otevřených slabiky ve spojení se spojkou 		<p>OV 2.</p>

<p>Číst dvouslabičná slova s naučenými slabikami.</p>	<p>A, I ve větách s obrázky</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojování písmen do otevřených slabik (MA, ME, MI, MÁ, MÉ, MÍ) - přiřazování slabik k obrázkům a naopak - skládání slabik do tabulek 		<p>OV 2.</p>
<p>Číst obrázkové věty s pochopením obsahu. Poznat znaménko! – voláme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - skládání dvouslabičných slov s otevřenou slabikou (MÁMA, EMA, MÁME...) - doplňování slabik ve slovech s podporou obrázku - spojování slov se správným obrázkem 		<p>OV 5.</p>
<p>Snažit se pečlivě vyslovovat hlásky a správně pracovat s dechem při mluvení i čtení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čtení dvouslabičných slov ve větě s obrázkem (MÁME...) - čtení vět se znaménkem!(voláme) s kontrolou pochopení obsahu - skládání vět z obrázků a slov dle vzoru - doplňování obrázků, slov do vět dle vzoru 		<p>OV 1.</p>

2. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Orientovat se s pomocí na stránce a řádku.	<ul style="list-style-type: none"> - popisování obrázků na stránce dle návodných otázek - čtení obrázků, písmen v řádku zleva doprava - skládání obrázků, písmen v řádku zleva doprava dle instrukcí - rozlišování pojmů vpředu – vzadu – uprostřed, vlevo – vpravo, první - poslední - pozorování a napodobování cviků poloh paží podle obrázků - rozlišování stejných a podobných tvarů - rozlišování tvarů písmen 	<p>M – rozlišování pojmů první x poslední apod.</p> <p>PS – dopisování A, I ve funkci spojky do vět.</p> <p>PČ – modelování písmen.</p> <p>ŘV – poslech.</p>	OV 4.
Tvořit dvoučlenné věty k obrázkům s pomocí návodných otázek.	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání obrázků k větě dle diktátu učitele - čtení obrázkových vět - skládání vět z obrázků, spojek A I a slabiky MÁ, MÁME dle diktátu učitele - tvořit věty na otázky pomocí návodu učitele - dosazování obrázků a slov do grafického znázornění věty dle vzoru 		OV 3.
Znát hlásku U, u, O, o, L, l .	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození hlásek a písmen na začátku slova s využitím obrázků a říkadel - čtení a, A, i, I jako spojky mezi 2 a více obrázky - vyhledávání písmen v textu - přiřazování písmen k obrázkům a opačně - modelování, skládání a kreslení písmen 		OV 2.

<p>Číst otevřené slabiky s hláskou L, l.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození slabiky pomocí obrázků - čtení otevřené slabiky ve větách s obrázky - čtení otevřených slabiky ve spojení se spojkou a, i ve větách s obrázky - spojování písmen do otevřených slabik (LO, LU, LA...) - přiřazování slabik k obrázkům a naopak - skládání slabik do tabulek 		<p>OV 2.</p>
<p>Číst dvouslabičná slova s naučenými slabikami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - skládání dvouslabičných slov s otevřenou slabikou (MALÁ, MÍLA...) - doplňování slabik do slov dle instrukce učitele - spojování slov se správným obrázkem - čtení slov v obrázkové větě 		<p>OV 2.</p>
<p>Číst obrázkové věty s pochopením obsahu. Poznat znaménko?.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čtení dvouslabičných slov ve větě s obrázkem - čtení vět se znaménkem? (ptáme se) s kontrolou pochopení obsahu - skládání vět z obrázků a slov dle diktátu - doplňování obrázků, slov do vět 		<p>OV 5.</p>
<p>Snažit se pečlivě vyslovovat hlásky a správně pracovat s dechem při mluvení i čtení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizace slov - poslech říkadel a jednoduchých veršů - dechová cvičení - recitace říkadel a jednoduchých veršů - poslech pohádek a vyprávění děje s pomocí návodných otázek 		<p>OV 1.</p>

3. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Orientovat bez pomoci na stránce a řádku.	<ul style="list-style-type: none"> - popisování obrázků na stránce - vyhledávání obrázků na stránce podle instrukcí - čtení písmen, slabik v řádku zleva doprava - skládání písmen v řádku zleva doprava dle diktátu - rozlišování neúplných tvarů písmen - rozlišování rozdílů na obrázcích - rozlišování směru podle šipek - skládání celku ze dvou i více částí - řazení obrázků podle časové posloupnosti 	<p>M- orientace na ploše.</p> <p>PRV – orientace v čase.</p> <p>VV – modelování a kreslení písmen.</p> <p>PČ – skládání písmen z částí.</p> <p>ŘV – pojmenovávání obrázků.</p>	OV 4.
Tvořit dvoučlenné věty k obrázkům bez pomoci návodných otázek.	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání slov k obrázkové větě - čtení obrázkových vět - skládání vět z obrázků, spojek A I, slabiky MÁ, slova MÁME dle diktátu učitele - tvořit věty na otázky - dosazování obrázků a slov do grafického znázornění věty 	<p>HV – dechová cvičení, rytmizace říkadel.</p> <p>PS – dopisování písmen a slabik.</p>	OV 3.
Znát hlásku V, v, T, t, Y, y, S, s, J, j.	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození hlásek a písmen na začátku slova s využitím obrázků a říkadel - vyhledávání písmen v textu - přiřazování písmen k obrázkům a opačně - modelování, skládání a kreslení písmen 		OV 2.

<p>Číst otevřené slabiky s hláskou V, v, T, t, Y, y, S, s, J, j.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození slabiky pomocí obrázků - čtení otevřené slabiky ve větách s obrázky - čtení otevřených slabiky ve spojení se spojku a, i ve větách s obrázky - spojování písmen do otevřených slabik (VA, TU, SY, JÁ....) - přiřazování slabik k obrázkům a naopak - skládání slabik do tabulek 		<p>OV 2.</p>
<p>Číst dvouslabičná slova s naučenými slabikami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - skládání dvouslabičných slov s otevřenou slabikou (EVA, VOLÁ, VOSA, JÁMA....) - doplňování slabik do slov - spojování slov se správným obrázkem 		<p>OV 2.</p>
<p>Číst obrázkové věty s pochopením obsahu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čtení dvouslabičných slov v obrázkové větě - čtení vět se znaménkem!(voláme)?(ptáme se) s kontrolou pochopení obsahu - skládání vět z obrázků a slov dle diktátu - doplňování obrázků a slov do vět 		<p>OV 5.</p>
<p>Snažit se pečlivě vyslovovat hlásky a správně pracovat s dechem při mluvení i čtení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizace říkadel - recitace krátkých veršů - dechová cvičení - poslech pohádek a vyprávění děje s pomocí návodných otázek - dramatizace pohádek - vypravování příběhu dle obrázkové osnovy s pomocí návodných otázek 		<p>OV 1.</p>

4. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Zvládat čtení již probraných tiskacích písmen.	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování poznanych hlásek, slabik a slov - přiřazování hlásek, slabik a slov k obrázkům - určování hlásky, slabiky na začátku slova - rozklad slov na slabiky - určování počtu slabik ve slově 	<p>PS – rozlišování tiskacích a psacích písmen.</p> <p>ŘV – nácvik říkadel a básniček.</p> <p>M – orientace na ploše.</p>	OV 6.
Zvládat čtení probraných psacích písmen, pokud jimi píše.	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování poznanych psacích písmen - přiřazování psacích písmen k tiskacím a naopak - spojování psacích a tiskacích písmen - přiřazování psacích písmen k obrázkům - přepis tiskacích písmen a jejich čtení 	<p>PRV – rozlišování obrázků podle různých témat a jejich určování.</p> <p>VV – malování písmen.</p>	OV 6.
Znát hlásku P p, N n, Š š, D d.	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození hlásek a písmen na začátku slova s využitím obrázků, říkadel a pohádek - vyhledávání písmen mezi jinými písmeny, v říkadle, textu - rozlišování hlásky na začátku slova sluchem a přiřazování kartičky s obrázkem nebo písmenem - pokládání písmen dle diktátu a jejich čtení - vyhledávání velkých písmen k malým a naopak - modelování, kreslení, obtahování a skládání písmen 	<p>PČ – skládání písmen z částí.</p> <p>HV – poslech říkadel.</p>	OV6.
Číst slabiky z již poznanych písmen.	<ul style="list-style-type: none"> - přiřazování první slabiky k obrázkům se vzorem slabiky 		OV 6.

<p>Číst otevřené slabiky, dvojslabičná, tříslabičná slova s otevřenými slabikami na konci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání slabik dle vzoru - rozkládání slabik na hlásky pomocí karet s písmeny - skládání hlásek do slabiky pomocí karet s písmeny a vzoru - spojování slabik dle diktátu s kontrolou - dělení slov na slabiky - určování první a poslední slabiky - skládání první slabiky k obrázku - skládání celého slova k obrázku podle vzoru - přiřazování slov k obrázkům a naopak - čtení slov v řádku a sloupci - čtení slov ve větách doplněných obrázkem 		<p>OV 6.</p>
<p>Číst zavřené slabiky, dvojslabičná slova se zavřenou slabikou na konci (mám, náš, pes, dopis, apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozkládání slabik a slov na hlásky pomocí karet s písmeny - skládání slabik a slov z písmen - příkládání slov k obrázkům a naopak - skládání vět s obrázky a slovy s uzavřenou slabikou - doplňování chybějících písmen do slabik a slov dle vzoru 		<p>OV 6.</p>
<p>Vysvětlit význam slov různého obsahu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovávání obrázků - třídění obrázků, slov podle různých kategorií (slova nadřazená a podřazená) - označování obrázků, slov nepatřících do řady 		<p>OV 7.</p>

<p>Reprodukovat krátké pohádky, příběhy s pomocí návodných otázek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hledání protikladů (běží – leží apod.) - poslech a sledování obrázkové pohádky či příběhu - vyprávění obrázkové pohádky či příběhu s pomocí návodných otázek 		<p>OV 8.</p>
<p>Vyhledat ve větě potřebnou informaci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestavování vět ze slov podle vzoru - vyhledávání slov ve větě dle diktátu a vzoru - určování pořadí slov ve větě (první – poslední) 		<p>OV9.</p>
<p>Rozumět obsahu přečteného textu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spojování slov a obrázků - plnění přečtených jednoduchých příkazů a úkolů - spojování jednoduchých vět se správným dějem na obrázcích 		<p>OV 10.</p>
<p>Přednášet krátké říkanky a básničky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poslech říkanek a básniček z CD a čtení z knih s aktuální tematikou - vyhledávání říkanek a básniček v dětských časopisech - nacvičování říkanek a básniček s různými tématy - dramatizace jednoduchých, krátkých pohádek 		<p>OV 11.</p>

5. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Zvládat čtení již probraných tiskacích písmen.	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování poznanych hlásek, slabik a slov - přiřazování hlásek, slabik a slov k obrázkům - určování hlásky, slabiky na začátku slova - rozklad slov na slabiky - určování počtu slabik ve slově 	<p>PS – spojování psacích a tiskacích písmen, doplňování psacích písmen k obrázkům.</p> <p>M – užívání pojmu první poslední.</p>	OV 6.
Zvládat čtení probraných psacích písmen, pokud jimi píše.	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování poznanych psacích písmen - přiřazování psacích písmen k tiskacím a naopak - spojování psacích a tiskacích písmen - přiřazování psacích písmen k obrázkům - přepis tiskacích písmen a jejich čtení 	<p>PRV – třídění slov podle různých kategorií dle aktuálního tématu.</p> <p>ZINF – využívání výukových programů.</p>	OV 6.
Znát hlásku Z z, K k, B b, C c, ou, au.	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození hlásek a písmen na začátku slova s využitím obrázků, říkadel a pohádek - vyhledávání písmen mezi jinými písmeny, v říkadle, textu - rozlišování hlásky na začátku slova sluchem a přiřazování kartičky s obrázkem nebo písmenem - pokládání písmen dle diktátu a jejich čtení - vyhledávání velkých písmen k malým a naopak - modelování, kreslení, obtahování a skládání písmen 	<p>ŘV – vyprávění podle obrázků.</p> <p>VV – malování písmen.</p> <p>PČ – skládání a modelování písmen.</p> <p>HV – poslech říkadel, rytmižace.</p>	OV 6.
Číst slabiky z již poznanych písmen.	<ul style="list-style-type: none"> - přiřazování první slabiky k obrázkům - vyhledávání slabik dle diktátu 		OV 6.

<p>Číst otevřené slabiky, dvojslabičná, tříslabičná i víceslabičná slova s otevřenými slabikami na konci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozkládání slabik na hlásky pomocí karet s písmeny i ústně - skládání hlásek na slabiky pomocí karet s písmeny i ústně - spojování slabik dle diktátu s kontrolou a bez kontroly - vymyšlení slov na danou slabiku - dělení slov na slabiky - určování první, druhé a další slabiky - skládání první slabiky k obrázku - skládání celého slova k obrázku podle předlohy učitele a samostatně - přiřazování slov k obrázkům a naopak - vyhledávání slov dle diktátu - čtení slov v řádku a sloupci - čtení slov ve větách doplněných obrázkem 		<p>OV 6.</p>
<p>Číst zavřené slabiky, dvojslabičná i víceslabičná slova se zavřenou slabikou na konci (mám, náš, pes, dopis, kolotoč apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozkládání slabik a slov na hlásky pomocí karet s písmeny i ústně - skládání slabik a slov z písmen i ústně - příkládání slov k obrázkům a naopak - skládání vět s obrázky a slovy s uzavřenou slabikou - doplňování chybějících písmen do slabik a slov 		<p>OV 6.</p>
<p>Vysvětlit význam slov různého obsahu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - třídění slov podle různých kategorií - označování slov nepatřících do řady - hledání více významů u slov stejně znějících 		<p>OV 7.</p>

<p>Reprodukovat krátké pohádky, příběhy, návody podle obrázků a s pomocí návodných otázek.</p>	<p>(např. oko, ručičky apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslech a sledování obrázkové pohádky či příběhu - vyprávění obrázkové pohádky či příběhu s pomocí návodných otázek - vysvětlení jednoduchého kuchařského receptu podle piktogramů a obrázků 		<p>OV 8.</p>
<p>Vyhledat ve větě potřebnou informaci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestavování vět ze slov - vyhledávání slov ve větě dle diktátu - zjišťování odpovědi na otázky v dané větě hlasitým čtením - určování pořadí slov ve větě (první – poslední) 		<p>OV 9.</p>
<p>Rozumět obsahu přečteného textu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spojování slov a obrázků - odpovídání ANO – NE na přečtené otázky - plnění přečtených příkazů a úkolů - spojování vět se správným dějem na obrázcích 		<p>OV 10.</p>
<p>Přednášet krátké říkanky a básničky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poslech říkanek a básniček z CD a čtení z knih s aktuální tematikou - čtení říkanek a básniček v dětských časopisech - přednes říkanek a básniček s různými tématy - dramaturgie klasických krátkých pohádek 		<p>OV 11.</p>

6. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Zvládat čtení již probraných tiskacích písmen.	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování poznanych hlásek, slabik a slov - přiřazování hlásek, slabik a slov k obrázkům - určování hlásky, slabiky na začátku slova - rozklad slov na slabiky - určování počtu slabik ve slově 	<p>ŘV – přednes říkadel a básniček.</p> <p>PS – rozlišování tiskacích a psacích písmen.</p> <p>M – orientace v řádku a sloupci.</p>	OV 6.
Zvládat čtení probraných psacích písmen, pokud jimi píše.	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování poznanych psacích písmen - přiřazování psacích písmen k tiskacím a naopak - spojování psacích a tiskacích písmen - přiřazování psacích písmen k obrázkům - přepis tiskacích písmen a jejich čtení 	<p>ZINF – využívání výukových programů.</p> <p>PRV – čtení jednoduchých pojmů dle probíraného tématu.</p>	OV 6.
Znát hlásku R r, Č č, H h, Ž ž	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození hlásek a písmen na začátku slova s využitím obrázků, říkadel a pohádek - vyhledávání písmen mezi jinými písmeny, v říkadle, textu - rozlišování hlásky na začátku slova sluchem a přiřazování kartičky s obrázkem nebo písmenem - pokládání písmen dle diktátu a jejich čtení - vyhledávání velkých písmen k malým a naopak - modelování, kreslení, obtahování a skládání písmen 	<p>VV – barevné obtahování písmen.</p> <p>PČ – modelování a skládání písmen.</p> <p>HV – rytmizace při dělení slov na slabiky.</p>	OV 6.
Číst slabiky z již poznanych písmen.	<ul style="list-style-type: none"> - příkládání první slabiky k obrázkům - vyhledávání slabik dle diktátu 		OV 6.

<p>Číst otevřené slabiky, dvojslabičná, tříslabičná i víceslabičná slova s otevřenými slabikami na konci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozkládání slabik na hlásky pomocí karet s písmeny i ústně - skládání hlásek na slabiky pomocí karet s písmeny i ústně - spojování slabik dle diktátu bez kontroly - tvoření slov na danou slabiku 		OV 6.
<p>Číst zavřené slabiky, dvojslabičná i víceslabičná slova se zavřenou slabikou na konci (mám, náš, pes, dopis, kolotoč apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dělení slov na slabiky - určování první, druhé a další slabiky - skládání první slabiky k obrázku - skládání celého slova k obrázku samostatně - přiřazování slov k obrázkům a naopak - vyhledávání slov dle diktátu - čtení slov v řádku a sloupci - čtení slov ve větách 		OV 6.
<p>Vysvětlit význam slov různého obsahu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozkládání slabik a slov na hlásky pomocí karet s písmeny i ústně - skládání slabik a slov z písmen i ústně - příkládání slov k obrázkům a naopak - skládání vět s obrázky a slovy s uzavřenou slabikou - doplňování chybějících písmen do slabik a slov 		OV 7.

<p>Reprodukovat krátké pohádky, příběhy, návody podle obrázků a s pomocí návodných otázek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávění obrázkové pohádky či příběhu s pomocí návodných otázek - vysvětlení jednoduchého kuchařského receptu podle piktogramů a obrázků apod. 		<p>OV 8.</p>
<p>Vyhledat ve větě potřebnou informaci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání slov ve větě dle diktátu - zjišťování odpovědi na otázky v dané větě hlasitým, tichým čtením - vyhledávání zadaných informací v časopisech, kalendáři apod. 		<p>OV 9.</p>
<p>Rozumět obsahu přečteného textu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odpovídání ANO – NE na přečtené otázky - plnění přečtených příkazů a úkolů - spojování vět se správným dějem na obrázcích - reprodukovat přečtený text s pomocí návodných otázek 		<p>OV 10.</p>
<p>Přednášet krátké říkanky a básničky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poslech pohádek a příběhů z CD a čtení z knih s aktuální tematikou - vyhledávání říkanek a básniček v dětských časopisech - přednes říkanek a básniček s různými tématy - dramatizace jednoduchých, krátkých pohádek a veršovaných pohádek 		<p>OV 11.</p>

7. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Číst probraná tiskací písmena, slova a jednoduché věty.	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování poznaných písmen, slabik a slov - rozkládání slov na slabiky - určování hlásky, slabiky na konci slova - přiřazování slov, vět k obrázkům a naopak - čtení vět oznamovacích, tázacích a rozkazovacích - abeceda - nácvik tichého čtení 	<p>PS – psaní znamének k větám.</p> <p>M – čtení číslic.</p> <p>ŘV – reprodukce krátkých textů.</p> <p>ZINF – společné vyhledávání informací na internetu.</p>	OV 12.
Číst hlásku f F, g G, ř Ř, ch Ch	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození hlásek a písmen pomocí říkadel, příběhů a obrázků - vyhledávání písmen v textu knih, tisku, letácích - ukazování písmen v řadě s jinými - spojování velkých a malých písmen - doplňování chybějících písmen do slabik a slov - vybarvování, modelování, nalepování a skládání písmen 	<p>ČS – čtení názvů z knih k probíranému tématu.</p> <p>ČP – čtení pojmů z encyklopedií.</p> <p>PČ – čtení pracovního návodu.</p> <p>VV – vybarvování písmen.</p>	OV 12.
Zvládat čtení různě obtížných slov se souhláskovými skupinami.	<ul style="list-style-type: none"> - dělení slov na hlásky - skládání hlásek do slov - procvičování čtení slov typu slepice, mrak, myška, most apod. - procvičování čtení slov se slabikotvorným r, l 	<p>HV – čtení textů písní.</p>	OV 12.
Snažit se číst slabiky, slova,	<ul style="list-style-type: none"> - přiřazování psacích slabik, slov k tiskacím 		OV 12.

<p>krátký text psacím písmem, pokud jím píše.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přiřazování psacích slabik, slov k obrázkům - popisování obrázků psacím písmem - čtení psacího písma v učebnicích - čtení slabik, slov, krátkých vět, která sám napíše - čtení dopisu s úkolem 		
<p>Číst texty, články, návody obsahově přiměřené.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čtení článků různé úrovně v učebnici - čtení jmen jednotlivých dní, měsíců v kalendáři - využívání letáků a časopisů ke čtení užitečných informací - čtení důležitých informací a návodů na obalech, mapách - skupinové i individuální vyhledávání základních informací v letácích, denním tisku - vyhledávání potřebných informací v návodech na obalech, mapách - využití počítače, tiskárny, seznámení s internetem 		<p>OV 13.,14., 18.</p>
<p>Reprodukovat přečtený text a snažit se vystihnout hlavní myšlenku s pomocí návodných otázek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávění hlavního děje přečtené krátké pohádky, příběhu s pomocí návodných otázek - vyhledávání odpovědí na otázky v textu s pomocí návodných otázek - vysvětlování úkonů podle přečteného obrázkového i textového návodu k výrobě jednoduchého výrobku apod. 	<p><u>PT – OSV</u> OR – Sebezpoznání a sebepojetí – vyhledávání informací v tisku a letácích o dění ve společnosti, škole, třídě.</p>	<p>OV 15.,14., 18.</p>
<p>Znát z paměti texty básní a písní.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičování jednoduchých básní dle aktuálního tématu 		

<p>Seznámit se s některými autory dětské literatury a s literárními pojmy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učení se textům písní a jejich zpěv - dramatizace jednoduchých pohádek a veršovaných pohádek - seznámení se s pojmem rozpočítadlo, hádanka, říkanka, rým - využití půjčování knih v žákovské knihovně - zařazení besed v městské knihovně - poslech různých literárních útvarů (básně, hádanky, pohádky, pověsti, bajky apod.) 		<p>OV 16.</p> <p>OV 17.</p>
--	---	--	--------------------------------

8. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Číst probraná tiskací písmena, slova a jednoduché věty.	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování poznaných písmen, slabik a slov - rozkládání slov na slabiky - určování hlásky, slabiky na konci slova - přiřazování slov, vět k obrázkům a naopak - určování věty oznamovací, tázací, rozkazovací podle znaménka - tiché čtení a reprodukce přečteného textu 	<p>PS – popisování obrázků.</p> <p>M – čtení matematického zápisu.</p> <p>ŘV – dramatizace pohádek.</p> <p>ZINF – vyhledávání informací na internetu.</p>	OV 12.
Zvládat čtení různě obtížných slov se souhláskovými skupinami.	<ul style="list-style-type: none"> - dělení slov na hlásky - skládání hlásek do slov - procvičování čtení slov se slabikotvorným r, l 	<p>ČS – vyhledávání informací v letácích a brožurách.</p> <p>ČP – čtení pojmů k probíranému tématu.</p>	OV 12.
Umět přečíst slova se skupinami di ti ni, dě tě ně, bě pě vě mě	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišování tvrdých a měkkých slabik pomocí názorných pomůcek (destička, kostka, houba apod.) - doplňování slabik se zrakovou kontrolou - sluchové rozlišování slabik - doplňování slabik do slov - čtení slov se skupinami dě, tě, ně, ... 	<p>PČ – čtení postupů kuchařských receptů.</p> <p>VV – malování obrázků podle přečtených pokynů.</p> <p>HV – čtení textů písní.</p>	OV 12.
Snažit se číst slabiky, slova, krátký text psacím písmem, pokud jím píše.	<ul style="list-style-type: none"> - přiřazování psacích slabik, slov k tiskacím - přiřazování psacích slabik, slov k obrázkům - popisování obrázků psacím písmem - čtení psacího písma v učebnicích - čtení slabik, slov, krátkých vět, která sám napíše 		OV 12.

<p>Číst texty, články, návody obsahově přiměřené.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čtení dopisu s úkolem - čtení článků různé úrovně v učebnici - využívání letáků a časopisů k vyhledávání užitečných informací - užití dovednosti číst při čtení názvů ulic, popisných tabulí a cedulí v praxi - čtení důležitých informací a návodů na obalech, mapách, plánech, kuchařských knihách - zjišťování odpovědí na dané otázky k článku v různých textech - vyhledávání měsíců, dnů, jmen v kalendáři - vyhledávání potřebných informací v návodech na obalech, mapách, plánech, kuchařských knihách s vedením učitele - využití počítače, tiskárny 	<p><u>PT – OSV</u> OR – Sebepojetí a sebepoznání – vyhledávání informací o sobě a spolužácích v kalendáři – tvorba třídního kalendáře akcí, svátků a narozenin.</p>	<p>OV 13.,14., 18.</p>
<p>Reprodukovat přečtený text a vystihnout hlavní myšlenku, informaci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávění hlavního děje přečtené krátké pohádky, příběhu s pomocí i bez pomoci návodných otázek - vyhledávání odpovědí na otázky v přečteném textu - vysvětlování úkonů podle přečteného obrázkového i textového návodu na obalech her, hraček apod. 		<p>OV 15.,14., 18.</p>
<p>Znát z paměti texty básní a písní.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičování jednoduchých básní dle aktuálního tématu - učení se textům písní a jejich zpěv 		<p>OV 16.</p>

<p>Seznámit se s některými autory dětské literatury a s literárními pojmy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dramatizace pohádek a veršovaných pohádek - seznámení se s pojmem báseň, pohádka, pověst - návštěva městské knihovny- orientace v knihovně a praktické půjčování knih - poslech různých literárních útvarů (básně, pověsti, bajky apod.) 		<p>OV 17.</p>
--	---	--	---------------

9. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Číst probraná tiskací písmena, slova věty.</p> <p>Snažit se číst slabiky, slova, krátký text psacím písmem, pokud jím píše.</p> <p>Číst texty, články, návody obsahově přiměřené.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování poznaných písmen, slabik a slov - rozkládání slov na slabiky - určování pořadí slabik ve slovech - skládání vět se správným slovosledem - přiřazování vět k obrázkům a naopak - určování druhů vět (oznamovací, tázací, rozkazovací) sluchem a podle významu - přiřazování psacích slabik, slov k tiskacím - přiřazování psacích slabik, slov k obrázkům - popisování obrázků psacím písmem - čtení psacího písma v učebnicích - čtení slabik, slov, krátkých vět, která sám napíše - čtení dopisu s úkolem - čtení denního tisku dle výběru - užití dovednosti číst při čtení názvů ulic, popisných tabulí a cedulí v praxi - čtení důležitých informací a návodů na obalech, mapách, plánech, kuchařských knihách - zjišťování odpovědí na dané otázky k článku v různých textech - skupinové i individuální vyhledávání základních informací v letácích, denním tisku, časopisech, encyklopediích, knihách - vyhledávání potřebných informací v návodech u 	<p>PS – opis, přepis krátkých textů.</p> <p>M – čtení matematického zápisu.</p> <p>ŘV – nácvik recitačních pásem k různým příležitostem.</p> <p>ZINF – vyhledávání informací na internetu.</p> <p>ČS – čtení názvů u obrázků vztahujících se k probíranému tématu historie či poznatků o společnosti.</p> <p>ČP – čtení pojmů z map a plánek.</p> <p>PČ – čtení dávkování úklidových prostředků apod.</p> <p>HV – čtení textů písní.</p>	<p>OV 12.</p> <p>OV 12.</p> <p>OV 13.,14., 18.</p>

<p>Reprodukovat přečtený text a vystihnout hlavní myšlenku, informaci.</p>	<p>léků, drogistických výrobků apod. (indikace, dávkování)</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití počítače, tiskárny - využívání textů potřebných v běžném životě (tiskopisy, dotazníky, popisné tabule apod.) - vyprávění hlavního děje přečtené krátké pohádky, příběhu bez pomoci návodných otázek - vyhledávání zadaných informací na PC, v encyklopediích, kuchařce apod. a jejich sdělování ostatním spolužákům - vysvětlování úkonů podle přečteného obrázkového i textového návodu na obalech výrobků, her, kuchařských knih apod. 	<p><u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – praktické doplňování informací o sobě – dotazníky, tiskopisy.</p>	<p>OV 15.,14., 18.</p>
<p>Znát z paměti texty básní a písní.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičování jednoduchých básní dle aktuálního tématu - učení se textům písní a jejich zpěv - nacvičování recitačního pásma k různému tématu 		<p>OV 16.</p>
<p>Seznámit se s některými autory dětské literatury a s literárními pojmy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se s pojmem spisovatel, básník - zařazení besed v městské knihovně - poslech různých literárních útvarů (básně, próza, pověsti, bajky apod.) 		<p>OV 17.</p>

10. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Číst probraná tiskací písmena, slova a jednoduché věty.	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování a prohlubování čtenářských dovedností - tiché čtení s porozuměním - doplňování rébusů, tajenek a různých hrátek se slovy 	<p>PS – doplňování slov do tajenek, opisování potřebných informací.</p> <p>M – čtení matematického zápisu.</p> <p>ŘV – reprodukce textů.</p>	OV 12.
Snažit se číst slabiky, slova, krátký text psacím písmem, pokud jím píše.	<ul style="list-style-type: none"> - popisování obrázků psacím písmem - čtení slabik, slov, krátkých vět, která sám napíše - čtení dopisu s úkolem 	<p>ZINF – vyhledávání informací na internetu.</p> <p>ČS – čtení informací z tisku vztahujících se k učivu.</p>	OV 12.
Číst texty, články, návody obsahově přiměřené.	<ul style="list-style-type: none"> - čtení denního tisku a časopisů dle výběru - čtení důležitých informací v jízdnicích řádech - skupinové i individuální vyhledávání základních informací v letácích, denním tisku, časopisech, encyklopediích, knihách - orientace v knihách – vyhledávání v rejstříku a seznamu - využití počítače, tiskárny - využívání textů potřebných v běžném životě (tiskopisy, dotazníky, popisné tabule apod.) 	<p>ČP – čtení pojmů k probíranému tématu.</p> <p>VV – ilustrace k četbě.</p> <p>PČ – čtení návodů.</p>	OV 13., 14., 18.
Reprodukovat přečtený text a vystihnout hlavní myšlenku, informaci.	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávění hlavního děje přečteného textu s kontrolou náhledem do textu - vyhledávání zadaných informací na PC, v encyklopediích, kuchařce apod. a jejich 	<p><u>PT – OSV</u></p> <p>OR – Sebepoznání a sebepojetí – vyhledávání toho co má rád s praktickým provedením –</p>	OV 15., 14., 18.

<p>Znát z paměti texty básní a písní.</p>	<p>zapisování</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické provádění úkonů podle přečteného obrázkového i textového návodu na obalech výrobků, her, kuchařských knihách apod. - nacvičování veršů dle aktuálního tématu - učení se textům písní a jejich zpěv - dramatizace příběhů a modelových situací ze života 	<p>v encyklopediích, kuchařkách apod. – tematické práce, vaření podle receptu apod.</p>	<p>OV 16.</p>
<p>Seznámit s pojmy z oblasti divadla a filmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se s pojmem divadlo, film, herec - návštěva divadla - vyhledávání informací o hercích - poslech ukázek z různých divadelních žánrů (činohra, muzikál, opereta, opera...) 		<p>OV 17.</p>

5.2 PSANÍ

5.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Psaní vychází ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Cílem předmětu je rozvíjet u žáků jemnou motoriku a grafomotoriku, ale především dovednost jednoduché písemné komunikace využitelné v běžném životě a umožňující kontakt s okolím. Žáci budou využívat metody nácviku psaní psacím písmem a dle individuálních potřeb hůlkovým písmem a psaní na počítači.

Předmět je organizován v rámci povinné minimální časové dotace na 1. i 2. stupni:

- 1. – 4. ročník 2 hodiny týdně
- 5. – 6. ročník 1 hodina týdně
- 7. – 10. ročník 2 hodiny týdně s využitím 1 disponibilní hodina v 10. ročníku

Disponibilní hodina v 10. ročníku bude sloužit k rozvíjení praktického využívání dovednosti psaní.

Průřezové téma (PT) v předmětu:

Není zařazeno

Mezipředmětové vztahy:

Řečová výchova (ŘV), Matematika (M), Čtení (ČT), Základy informatiky (ZINF), Prvouka (PRV), Člověk a společnost (ČS), Člověk a příroda (ČP), Výtvarná výchova (VV), Pracovní činnosti (PČ).

Vyučovací hodiny probíhají v kmenové třídě s využitím potřebných pomůcek k rozvoji dovednosti psaní a jsou děleny na část přípravnou a uvolňovací a část kde probíhá vlastní nácvik psaní a individuální činnost.

Hodnocení výuky probíhá slovní formou. Jsou hodnoceny dosažené dovednosti v psaní a zohledněny jsou individuální schopnosti a možnosti kombinovaně postižených žáků.

5.2.2. Cílové zaměření předmětu

- Získávání základních dovedností a návyků potřebných k nácviku psaní.
- Osvojování si psaní písmen, slabik a slov zvolenou technikou.
- Zvládnutí opisu jednoduchých slov a krátkých vět i psaní podle diktátu.

- Využívání dovednosti psaní v běžném životě jako jeden ze způsobů komunikace.

5.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Používat dovednosti v psaní k rozšiřování svých vědomostí. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme grafické dovednosti a porozumění psanému textu - volíme vhodný způsob nácviku psaní dle individuálních možností každého žáka - zařazujeme činnosti spojené s rozvíjením myšlení a psaní (doplňovačky, křížovky apod.)
<ul style="list-style-type: none"> • Využívat psaní na počítači jako způsob komunikace s okolím. 	<ul style="list-style-type: none"> - neustále upevňujeme a zdokonalujeme postup práce s počítačem - často využíváme internet a e-mail k rozvíjení praktických dovedností v psaní
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovat dovednost psaní v praktickém životě. 	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na samostatné písemné vyjadřování - rozvíjíme grafické dovednosti potřebné v běžném životě (podpis, psaní adresy a data narození, jednoduché vzkazy a přání apod.) v modelových situacích (hra na poštu, přání k svátkům apod.)

Kompetence k řešení problému

<ul style="list-style-type: none"> • Řešit problém samostatně. 	<ul style="list-style-type: none"> - podněcujeme žáka k samostatnému hledání a opravě případných chyb v písemném projevu
---	---

Kompetence komunikativní

<ul style="list-style-type: none"> • Využívat dovednosti psaní k jednoduché komunikaci. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme a zdokonalujeme písemný projev žáka - prakticky nacvičujeme vyplňování různých typů úřední dokumentace - nacvičujeme psaní jednoduchých pozdravů a vzkazů apod.
--	---

Kompetence sociální a personální

<ul style="list-style-type: none"> • Znat i písemnou podobu adresy svého bydliště.	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičujeme psaní adresy prostřednictvím modelových situací (psaní adresy do dotazníku, pohled, dopis apod.)
---	--

Kompetence občanské

<ul style="list-style-type: none"> • Dodržovat základní pravidla společenského chování i písemné podobě.	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme u žáka kultivovaný písemný projev
---	---

Kompetence pracovní

<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat po slovní instrukci samostatně pracovat.	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduše a srozumitelně vysvětlujeme zadání úkolu a dle potřeby doprovázíme názornou ukázkou - ověřujeme, zda žák zadání pochopil
<ul style="list-style-type: none"> • Dokázat zadaný úkol dokončit.	<ul style="list-style-type: none"> - motivujeme žáka pochvalou i za dílčí plnění úkolu - zařazujeme cvičení ne uvolnění ruky a relaxaci - zadáváme úkoly v rozsahu, který je žák schopen zvládnout
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržovat zásady hygieny práce.	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičujeme zásadu správného sezení při psaní a práce s psacím náčiním

5.2.3. Vyučovací předmět: Psaní

Očekávané výstupy (OV) z RVP:

1. dodržovat správné držení psacího náčiní
2. vyvodit písmena podle obrázků
3. odlišovat délku samohlásek
4. psát velká hůlková písmena
5. psát a spojovat písmena a tvořit slabiky
6. zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním
7. napsat hůlkovým písmem své jméno
8. psát písmena, která umí číst
9. opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova
10. ovládat psaní hůlkového písma
11. psaní písmena a slabiky podle diktátu
12. opsat číslice
13. dbát na čitelný písemný projev
14. psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu
15. opsat slova a jednoduché věty
16. napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy
17. přepsat krátký jednoduchý text
18. podepsat se psacím písmem
19. napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru
20. psaní číslic i podle nápovědy

1. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Zvládnout cvičení jemné motoriky.	<ul style="list-style-type: none"> - mačkání, trhání papíru - modelování – hnětení, koulení - přebírání a třídění větších předmětů	PČ – práce s papírem, předměty a stavebnicemi, základy hygieny.	OV 1,6

<p>Správně držet psací náčiní, dle potřeby se speciálním držákem a snažit se dodržovat hygienické návyky spojené se psaním.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - manipulace s jednoduchou stavebnicí - uvolňovací cvičení paží a rukou před psaním - nacvičování správného držení náčiní při grafomotorických cvičeních - vytváření základních hygienických návyků – sezení, umístění papíru, vzdálenost očí od papíru - zařazování aktivního odpočinku při psaní – protažení a uvolnění ruky, masáže apod. 	<p>VV – malování grafomotorických tvarů.</p> <p>ŘV – rytmizace říkadel.</p> <p>ČT – čtení psacích písmen.</p> <p>M – psaní číslic.</p>	<p>OV 6</p>
<p>Zvládnout grafomotorické činnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - psaní prstem, štětcem, houbou, křídou, tužkou na různě velké plochy a různé materiály (krupice, písek, tabule, velký formát papíru apod.) - využívání rytmizace říkadel při grafomotorických činnostech - provádění grafomotorických tvarů – <i>čmárání, tečkování, kroužení, horní a dolní oblouk oběma směry, horní a dolní oblouk opakovaně, vodorovné čáry zleva doprava, svislé a šikmé čáry shora dolů a naopak, vybarvování, smyčky, ovály, vlnovky, šikmé čáry na obě strany (zuby na pile apod.), horní a dolní zátrh, horní, dolní a boční kličky, plynulé vedení čáry zleva doprava a udržení v lince</i> 		<p>OV 1, 6</p>
<p>Umět napsat psací písmeno <i>i, e, a, m</i>, číslici <i>1, 2</i> a hůlkové písmeno <i>I E A M</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození písmen k říkadlům a obrázkům - psaní písmen do krupice, obtahování, vybarvování, modelování, malování 		<p>OV 2, 4</p>

<p>Spojovat písmena do slabik ma, me, mi, a dodržovat správné pořadí písmen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - psaní písmen na různě velké plochy, různé materiály a různým náčiním - dopisování písmen k obrázkům - čtení psacích písmen a slabik - obtahování předepsaných slabik na různě velké plochy a různým náčiním - opisování slabik podle předlohy - dopisování slabik k obrázkům podle vzoru		<p>OV 5</p>
---	---	--	-------------

<p>Správně číst a psát dlouhé samohlásky.</p> <p>Spojovat písmena do slabik mo, mu, la, le, li, lo, lu , dvouslabičných slov s otevřenou slabikou na konci máma, milá, Míla .... a dodržovat správné pořadí písmen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišování dlouhé samohlásky sluchem i zrakem - doplňování diakritických znamének dle vzoru - čtení psacích písmen, slabik a slov - obtahování předepsaných slabik a slov na různě velké plochy a různým náčiním - opisování slabik, slov podle předlohy - dopisování slabik, slov k obrázkům dle vzoru 		<p>OV 3</p> <p>OV 5</p>
---	---	--	----------------------------

3. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Zvládnout cvičení jemné motoriky.</p> <p>Správně držet psací náčiní, dle potřeby se speciálním držákem a snažit se dodržovat hygienické návyky spojené se psaním.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mačkání, trhání, stříhání papíru - modelování – hnětení, koulení, válení - přebírání a třídění větších a menších předmětů - navlékání větších a menších korálů - rozepínání a zapínání knoflíků, druků, zipů, tkaničky - manipulace se stavebnicemi - uvolňovací cvičení paží a rukou před psaním - upevňování správného držení náčiní při grafomotorických cvičeních - upevňování základních hygienických návyků – sezení, umístění papíru, vzdálenost očí od papíru - zařazování aktivního odpočinku při psaní – protažení a uvolnění ruky, masáže apod. 	<p>PČ – třídění a přebírání předmětů, navlékání korálů.</p> <p>VV – vybarvování a malování písmen.</p> <p>ŘV – využití říkadelských karet k vyvození písmen.</p> <p>ČT – čtení psacích písmen a slabik.</p> <p>M – psaní číslic a matematických znamének.</p> <p>PRV – opis důležitých informací k probíranému učivu.</p>	<p>OV 1,6</p> <p>OV 6</p>
<p>Umět napsat psací písmeno v, t, y, s, j, V číslici 1, 2 a hůlkové písmeno V, T, Y, S, J</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození písmen k říkadlům a obrázkům - psaní písmen do krupice, obtahování, vybarvování, modelování, malování - psaní písmen na různě velké plochy, různé materiály a různým náčiním - dopisování neúplných písmen - dopisování písmen k obrázkům 		<p>OV 2, 4</p>

<p>Správně číst a psát dlouhé samohlásky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisování a přepisování písmen - rozlišování dlouhé samohlásky sluchem i zrakem - doplňování chybějících krátkých a dlouhých samohlásek - doplňování diakritických znamének do slov s pomocí - opravování chybně napsaných slov s pomocí 		<p>OV 3</p>
<p>Spojovat písmena do slabik <i>va, ve, ty, to, si, ju, Vo atd.</i>, dvouslabičných slov s otevřenou slabikou na konci slova a dodržovat správné pořadí písmen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čtení psacích písmen, slabik a slov - obtahování předepsaných slabik, slov na různě velké plochy a různým náčiním - opisování slabik, slov podle předlohy - dopisování slabik k obrázkům dle vzoru - psaní slabik a slov na PC 		<p>OV 5</p>
<p>Užívat hůlkové písmo k zapsání svého jména.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození písmen pomocí říkadel a obrázků - psaní tvarů písmen na různě velké plochy na různé materiály a různým náčiním - vybarvování a modelování písmen - obtahování a dopisování neúplných tvarů písmen - psaní jména podle předlohy na různě velké plochy, do různých materiálů a různým náčiním 		<p>OV 7</p>

4. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Uvědomovat si s občasným upozorněním základní hygienické návyky při psaní a dodržovat správné držení psacího náčiní.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvolňování paží před započítím psaní - přípravné činnosti před psaním (kontrola sezení, umístění papíru, držení náčiní apod.) - zařazování aktivního odpočinku při psaní (uvolňování paží, rukou, prstů) - nácvik samostatného poznání, kdy je žák unaven a potřebuje odpočinek 	<p>PČ – základní hygienické návyky.</p> <p>VV – modelování a malování písmen a číslic.</p> <p>ŘV – využití říkadl k vyvození písmen.</p>	<p>OV 6</p>
<p>Poznat tvary psacích písmen p, n, š, d, l, N a snažit se je správně tvarově napsat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození písmen k obrázkům a říkadlům - modelování, vybarvování, malování písmen - psaní písmen na různě velké plochy, různé materiály a různým náčiním - obtahování, dopisování, napodobování tvarů písmen - čtení psacího písma - opisování poznaných písmen 	<p>M – psaní číslic a opis příkladů.</p> <p>ČT – čtení napsaných slov.</p> <p>PRV – popis obrázků k tématu učiva.</p>	<p>OV 2, 8, 11</p>
<p>Umět napsat hůlkové písmo P, N, Š, D a číslice 0 – 100.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplňování písmen, číslic k obrázkům - provádění grafomotorických cviků k jednotlivým tvarům písmen - modelování, vybarvování, malování písmen a číslic 		<p>OV 10, 12</p>

<p>Psát slova s již poznanými písmeny z 1. období (mele, láme, máma, tam apod.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spojování slabik do slov, čtení slov psaných psacím písmem - obtahování slov - psaní slov podle vzoru 		<p>OV 9</p>
<p>Ovládat psaní slabik a slov s nově naučenými písmeny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čtení napsaných slabik a slov - spojování slabik a slov napsaných tiskacím a psacím písmem - obtahování a dopisování tvarů slabik a slov se snadným hláskovým složením napsaných na tabuli, archu papíru, v sešitě apod. - opisování a přepisování slabik a slov se snadným hláskovým složením předepsaných v sešitě, z tabule, z učebnice apod. - dopisování slabik a slov k obrázkům podle vzoru - dopisování slov k obrázkové větě podle vzoru - opis krátkých, jednoduchých vět, dodržování mezer mezi slovy 		<p>OV 9</p>
<p>Snažit se napsat slabiky a slova s naučenými písmeny podle diktátu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluchová analýza a syntéza slabik a slov - rozkládání a skládání slabik a slov z psacích písmen podle vzoru - psaní slabik a slov podle diktátu s nápovědou 		<p>OV 11</p>

5. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Uvědomovat si bez upozornění základní hygienické návyky při psaní a dodržovat správné držení psacího náčiní.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvolňování paží před započítím psaní - přípravné činnosti před psaním (kontrola sezení, umístění papíru, držení náčiní apod.) - zařazování aktivního odpočinku při psaní (uvolňování paží, rukou, prstů) - nácvik samostatného poznání, kdy je žák unaven a potřebuje odpočinek 	<p>PČ – dodržování hygienických návyků.</p> <p>VV – vybarvování a malování písmen.</p> <p>ŘV – využití říkadl k vyvození písmen.</p>	<p>OV 6</p>
<p>Poznat tvary psacích písmen <i>z, k, b, c, ou, au, C</i> a snažit se je správně tvarově napsat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození písmen k obrázkům a říkadlům - modelování, vybarvování, malování písmen - psaní písmen na různě velké plochy, různé materiály a různým náčiním - obtahování, dopisování, napodobování tvarů písmen - čtení psacího písma - opisování a přepisování poznanych písmen 	<p>M – psaní číslic a opis početních příkladů.</p> <p>ČT – čtení napsaných slov.</p> <p>PRV – doplňování jednoduchých názvů k obrázkům dle učiva.</p>	<p>OV 2, 8, 11</p>
<p>Umět napsat hůlkové písmo Z, K, B, C a číslice 0 – 100.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplňování písmen, číslic k obrázkům - provádění grafomotorických cviků k jednotlivým tvarům písmen - modelování, vybarvování, malování písmen a číslic 		<p>OV 10, 12</p>

<p>Psát slova s již poznanými písmeny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spojování slabik do slov, čtení slov psaných psacím písmem - obtahování slov - psaní slov podle vzoru - přepisování slov 		<p>OV 9</p>
<p>Ovládat psaní slabik a slov s nově naučenými písmeny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čtení napsaných slabik a slov - spojování slabik a slov napsaných tiskacím a psacím písmem - obtahování a dopisování tvarů slabik a slov se snadným hláskovým složením napsaných na tabuli, archu papíru, v sešitě apod. - opisování a přepisování slabik a slov se snadným hláskovým složením předepsaných v sešitě, z tabule, z učebnice apod. - dopisování slabik a slov k obrázkům - dopisování slov k obrázkové větě - opis krátkých, jednoduchých vět, dodržování mezer mezi slovy 		<p>OV 9</p>
<p>Snažit se napsat slabiky a slova s naučenými písmeny podle diktátu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluchová analýza a syntéza slabik a slov - rozkládání a skládání slabik a slov z psacích písmen podle vzoru - psaní slabik a slov podle diktátu s nápovědou 		<p>OV 11</p>

6. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Uvědomovat si bez upozornění základní hygienické návyky při psaní a dodržovat správné držení psacího náčiní.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvolňování paží před započítím psaní - přípravné činnosti před psaním (kontrola sezení, umístění papíru, držení náčiní apod.) - zařazování aktivního odpočinku při psaní (uvolňování paží, rukou, prstů) - nácvik samostatného poznání, kdy je žák unaven a potřebuje odpočinek 	<p>PČ – dodržování základních hygienických návyků.</p> <p>VV – vybarvování a malování písmen.</p> <p>ŘV – využití říkadl k vyvození písmen.</p>	<p>OV 6</p>
<p>Poznat tvary psacích písmen r, č, h, ž, Č, Ž a snažit se je správně tvarově napsat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvození písmen k obrázkům a říkadlům - modelování, vybarvování, malování písmen - psaní písmen na různě velké plochy, různé materiály a různým náčiním - obtahování, dopisování, napodobování tvarů písmen - čtení psacího písma - opisování a přepisování poznaných písmen - psaní písmen dle diktátu 	<p>M – psaní číslic a zápis početních příkladů.</p> <p>ČT – čtení napsaných slov.</p> <p>PRV – zápis informací k probíranému tématu.</p>	<p>OV 2, 8, 11</p>
<p>Umět napsat hůlkové písmo R, Č, H, Ž a číslice 0 – 100.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplňování písmen, číslic k obrázkům - provádění grafomotorických cviků k jednotlivým tvarům písmen - modelování, vybarvování, malování písmen a číslic 		<p>OV 10, 12</p>

<p>Ovládat psaní slabik a slov s nově naučenými písmeny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čtení napsaných slabik a slov - spojování slabik a slov napsaných tiskacím a psacím písmem - obtahování a dopisování tvarů slabik a slov se snadným hláskovým složením napsaných na tabuli, archu papíru, v sešitě apod. - opisování a přepisování slabik a slov se snadným hláskovým složením předepsaných v sešitě, z tabule, z učebnice apod. - dopisování slabik a slov k obrázkům - dopisování slov k obrázkové větě - opis jednoduchých vět, dodržování mezer mezi slovy 		<p>OV 9</p>
<p>Snažit se napsat slabiky a slova s naučenými písmeny podle diktátu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluchová analýza a syntéza slabik a slov - rozkládání a skládání slabik a slov z psacích písmen k obrázkům a podle diktátu - psaní slabik a slov podle diktátu 		<p>OV 11</p>

7. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Zvládnout nácvik psaní malých psacích písmen <i>f, g, ř, ch</i> , a velkých <i>U, E</i> znamének . ? ! a hůlkového <i>F, G, Ř, CH</i>	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení grafomotorických prvků k jednotlivým písmenům - obtahování a dopisování tvarů písmen - spojování tiskacích a psacích písmen - spojování velkých malých psacích písmen - opis a přepis písmen z tabule, učebnice časopisů apod. - zapisování znamének za věty podle druhu vět 	<p>ČP – popisování map.</p> <p>ČS – opisování informací k tématu historie a regionu.</p> <p>ČT – čtení zapsaných informací.</p> <p>ZINF – opisování textů na počítači.</p>	OV 8
Opsat vybraná slova a krátké věty z učebnic, knih, tisku apod.	<ul style="list-style-type: none"> - opisování a přepisování slov (názvů) z učebnic, map, letáků, knih apod. - opisování a přepisování krátkých vět z učebnic, knih, encyklopedií, kuchařských knih, internetu apod., dodržování vzdálenosti mezi písmeny a slov 	M – psaní početních příkladů.	OV 15
Opisovat důležité a potřebné informace a sdělení se vzorem.	<ul style="list-style-type: none"> - opisování receptů, krátkých veršů, matematických příkladů apod. dle vzoru - opisování krátkých sdělení do notýsků, přání na pohledy, adresy na obálku apod. dle vzoru - luštění tajenek a rébusů 		OV 16, 17
Zvládnout napsat osobní údaje a dbát na čitelný písemný projev.	<ul style="list-style-type: none"> - opisování a psaní jména a příjmení, adresy, data narození - opisování a psaní jmen rodičů a sourozenců 		OV 13, 18, 19

<p>Provést zápis slabik, slov, slovních spojení, číslic a početních příkladů podle diktátu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyplňování jednoduchých dotazníků s pomocí - rozklad slabik na hlásky a slov na slabiky - zapisování hlásek, slabik a slov ve správném pořadí s předlohou - zapisování číslic a početních příkladů s předlohou - psaní dle diktátu		<p>OV 14, 20</p>
---	---	--	------------------

8. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Dokončit nácvik psaní velkých psacích písmen J, H, K, P, B.	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení grafomotorických prvků k jednotlivým písmenům - obtahování a dopisování tvarů písmen - spojování tiskacích a psacích písmen - spojování velkých malých psacích písmen - opis a přepis písmen z tabule, učebnice, časopisů apod. - zapojení velkých písmen do slov 	<p>ČP – přepisování slov z učebního materiálu k tématu učiva.</p> <p>ČS – opisování informací o své osobě (jméno, pramení, apod.)</p> <p>ČT – čtení napsaných názvů a návodů.</p>	OV 8
Zvládnout správně zapsat slova se skupinami di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání slov se skupinami di, ti, ni... - opisování slov se skupinami di, ti... - přepisování slov - doplňování správných znamének do slov - opravování chybně napsaných slov 	<p>ZINF – doplňování údajů na počítači.</p> <p>M – psaní početních příkladů.</p>	OV 8
Opsat vybraná slova a krátké věty z učebnic, knih, tisku apod.	<ul style="list-style-type: none"> - opisování a přepisování slov (názvů) z učebnic, map, letáků, knih apod. - opisování a přepisování krátkých vět z učebnic, knih, encyklopedií, kuchařských knih, internetu apod., dodržování vzdálenosti mezi písmeny a slovy - vyhledávání a dopisování názvů a nápisů k obrázkům 		OV 15
Opisovat, přepisovat a doplňovat	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání a zapisování zadaných slov, 		OV 16, 17

<p>důležité a potřebné informace a sdělení s pomocí instrukcí.</p>	<p>informací z letáků, map, knih, časopisů, učebnic, encyklopedií, internetu apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisování a přepisování receptů, krátkých veršů, matematických příkladů apod. - opisování a přepisování krátkých sdělení do notýsků, přání na pohledy, adresy na obálku apod. - psaní krátkého dopisu s předlohou - luštění tajenek a rébusů s pomocí instrukcí 		
<p>Zvládnout napsat osobní údaje a dbát na čitelný písemný projev.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisování a psaní jména a příjmení, adresy, data narození - opisování a psaní jmen rodičů a sourozenců - vyplňování jednoduchých dotazníků s pomocí 		<p>OV 13, 18, 19</p>
<p>Provést zápis slabik, slov, slovních spojení, číslic a početních příkladů podle diktátu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozklad slabik na hlásky a slov na slabiky - zapisování hlásek, slabik a slov ve správném pořadí s předlohou - zapisování číslic a početních příkladů s předlohou - psaní dle diktátu 		<p>OV 14, 20</p>

9. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Dokončit nácvik psaní velkých psacích písmen <i>R, Ř, T, F, S, Š</i> .	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení grafomotorických prvků k jednotlivým písmenům - obtahování a dopisování tvarů písmen - spojování tiskacích a psacích písmen - spojování velkých malých psacích písmen - opis a přepis písmen z tabule, učebnice časopisů apod. 	<p>ČP – zapisování informací do plánku.</p> <p>ČS – opisování krátkých textů k tématu učiva.</p> <p>ČT – čtení napsaných receptů apod.</p>	OV 8
Opsat vybraná slova a krátké věty z učebnic, knih, tisku apod.	<ul style="list-style-type: none"> - opisování a přepisování slov (názvů) z učebnic, map, letáků, knih apod. - opisování a přepisování krátkých vět z učebnic, knih, encyklopedií, kuchařských knih, internetu apod., dodržování vzdálenosti mezi písmeny a slovy - vyhledávání a dopisování názvů a nápisů k obrázkům, situačním obrázkům apod. 	<p>ZINF – opisování slov a vět na počítači.</p> <p>M – zapisování početních příkladů.</p>	OV 15
Opisovat, přepisovat a doplňovat důležité a potřebné informace a sdělení bez vzoru.	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání a zapisování zadaných slov, informací z letáků, map, knih, časopisů, učebnic, encyklopedií, internetu apod. - opisování a přepisování receptů, krátkých veršů, matematických příkladů apod. - opisování a přepisování krátkých sdělení do notýsků, přání na pohledy, adresy na obálku apod. - psaní krátkého dopisu s předlohou i bez předlohy 		OV 16, 17

<p>Zvládnout napsat osobní údaje a dbát na čitelný písemný projev.</p> <p>Provést zápis slabik, slov, slovních spojení, krátkých vět, číslic a početních příkladů podle diktátu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - částečné zvládnutí výtahu z uceleného textu (výpisky na určité téma např. z přírodovědy, zeměpisu apod.) s pomocí návodných otázek - psaní odpovědí na otázky - psaní jména a příjmení, adresy, data narození - psaní jmen rodičů a sourozenců - vyplňování jednoduchých dotazníků s pomocí i bez pomoci - zapisování hlásek, slabik a slov ve správném pořadí s předlohou i bez předlohy - zapisování číslic a početních příkladů s předlohou i bez předlohy - psaní dle diktátu 		<p>OV 13, 18, 19</p> <p>OV 14, 20</p>
--	--	--	---------------------------------------

10. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Dokončit nácvik psaní velkých psacích písmen <i>L, D, G, CH</i> .	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení grafomotorických prvků k jednotlivým písmenům - obtahování a dopisování tvarů písmen - spojování tiskacích a psacích písmen - spojování velkých malých psacích písmen - opis a přepis písmen z tabule, učebnice časopisů apod. 	<p>ČP – dopisování informací do pracovních listů k probíranému tématu o přírodě.</p> <p>ČS – zapisování informací k tématu historie a života ve společnosti.</p>	OV 8
Opsat vybraná slova a krátké věty z učebnic, knih, tisku apod.	<ul style="list-style-type: none"> - samostatné a bezchybné opisování a přepisování slov (názvů) z učebnic, map, letáků, knih apod. - samostatné opisování a přepisování krátkých vět z učebnic, knih, encyklopedií, kuchařských knih, internetu apod., dodržování vzdálenosti mezi písmeny a slovy - vyhledávání a dopisování názvů a nápisů k obrázkům, situačním obrázkům apod. 	<p>ČT – čtení vypsanych informací k učivu ČP a ČS.</p> <p>ZINF – využití elektronické pošty.</p> <p>M – zápis zadání slovních úloh a početních příkladů.</p>	OV 15
Opisovat, přepisovat a doplňovat důležité a potřebné informace a sdělení bez vzoru.	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání a zapisování zadaných slov, informací z letáků, map, knih, časopisů, učebnic, encyklopedií, internetu apod. - opisování a přepisování receptů, slov písní, seznamů, cen zboží apod. - opisování a přepisování krátkých sdělení do notýsků, přání na pohledy, adresy na obálku apod. - psaní krátkého dopisu bez předlohy 		OV 16, 17

<p>Zvládnout napsat osobní údaje a dbát na čitelný písemný projev.</p> <p>Provést zápis slabik, slov, slovních spojení, číslic a početních příkladů podle diktátu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - psaní emailů - částečné zvládnutí výtahu z uceleného textu (výpisky na určité téma např. z přírodovědy, zeměpisu apod.) - slohový útvar – popis předmětu, osoby apod. - psaní jména a příjmení, adresy, data narození - psaní jmen rodičů a sourozenců - vyplňování jednoduchých dotazníků bez pomoci - zapisování do osobního deníku- koníčky, četba, zajímavé události apod. - zapisování hlásek, slabik a slov ve správném pořadí s předlohou - zapisování číslic a početních příkladů s předlohou - psaní dle diktátu 		<p>OV 13, 18, 19</p> <p>OV 14, 20</p>
--	--	--	---------------------------------------

5.3. ŘEČOVÁ VÝCHOVA

5.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Řečová výchova vychází ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Cílem předmětu je rozvíjení komunikačních a dorozumívacích dovedností žáků, vedoucích ke správnému a kultivovanému vyjadřování v běžném životě
Žáci si prostřednictvím cvičení, her a dramatizací budou rozvíjet slovní zásobu, myšlení, způsob komunikace a vyjadřování.

Předmět je organizován v rámci povinné minimální časové dotace na 1. i 2. stupni:

- 1. – 3. ročník 3 hodiny týdně s využitím 1 disponibilní hodiny
- 4. – 6. ročník 2 hodiny týdně
- 7. – 10. ročník 1 hodina týdně

Disponibilní hodiny budou určeny k individuální logopedické péči dle individuálních potřeb žáků.

Průřezové téma (PT) v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní rozvoj (OR) – Rozvoj schopnosti poznávání - zařazen na 1. stupni, žáci budou cvičit pozornost, soustředění a dovednost zapamatování, umění správně a vhodně komunikovat.

Sociální rozvoj (SR) – Komunikace – zařazen na 1. stupni, žáci budou cvičit řeč těla, znaků a slov, cvičit pozorování

- zařazen na 2. stupni, žáci budou cvičit dovednosti pro sdělování a komunikaci v různých situacích

Mezipředmětové vztahy

Čtení (ČT), Psaní (PS), Matematika (M), Prvouka (PRV), Člověk a společnost (ČS), Člověk a příroda (ČP), Hudební výchova (HV), Pracovní činnosti (PČ)

Vyučovací hodiny probíhají v kmenové třídě, hodina je dělena na kratší úseky, které jsou zaměřeny na rozvoj jednotlivých smyslů a stránek komunikace.

Hodnocení výuky probíhá slovní formou. Jsou hodnoceny dosažené komunikační dovednosti a zohledněny jsou individuální schopnosti a možnosti kombinovaně postižených žáků.

5.3.2. Cílové zaměření předmětu

- Vytváření základních řečových schopností a dovedností.
- Podporování srozumitelného a kultivovaného vyjadřování ve škole i na veřejnosti.
- Rozvíjení schopnosti vyjadřovat svá přání, potřeby a názory v běžné komunikační situaci.

5.3.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Využívat naučené termíny, znaky a symboly v běžné komunikaci.	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáka k aktivní komunikaci při hodině - zadáváme konkrétní úkoly v terénu pro upevnění nových termínů, znaků a symbolů - zadáváme žákovi samostatné úkoly k rozvoji slovní zásoby a rozšiřování informací k danému tématu

Kompetence k řešení problémů

<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout komunikaci v problémových situacích.	<ul style="list-style-type: none"> - řešíme a rozebíráme různé problémové situace a vedeme žáka k aktivnímu vyjadřování vlastního názoru - prostřednictvím modelových situací cvičíme komunikaci v různých problematických situacích a provádíme jejich rozbor
--	---

Kompetence komunikativní

<ul style="list-style-type: none"> • Používat mluvený projev či alternativní formu v komunikaci s ostatními lidmi.	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme slovní zásobu a komunikační dovednosti prostřednictvím her, říkadel a písni - prostřednictvím modelových situací trénujeme komunikaci mezi spolužáky a vhodnou komunikaci s okolím - vyžadujeme srozumitelnou odpověď na otázky, smysluplně formulovanou žádost apod. - dáváme žákovi prostor na kladení otázek
<ul style="list-style-type: none"> • Chápat sdělenou informaci a poskytnout zpětnou vazbu.	<ul style="list-style-type: none"> - využíváme poslech říkadel, pohádek a příběhů s následnou

	reprodukcí - klademe žákovi různé otázky a vyžadujeme správné a věcné odpovědi - zadáváme skupinové i individuální úkoly
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout vhodnou formou sdělovat svá přání, souhlas a nesouhlas, umět usměrnit své emoční projevy. 	- s využitím her, dramatizací a modelových situací cvičíme vhodné způsoby vyjádření prosby, dotazu, přání, poděkování a požádání - při hrách předvádíme různé emoční projevy a určujeme jejich vhodnost či nevhodnost
<ul style="list-style-type: none"> • Formulovat své názory a postoje i na veřejnosti. 	- rozvíjíme slovní zásobu a komunikační dovednosti prostřednictvím říkadel, básniček, písniček a her - podporujeme žáka při prezentaci a vyjadřování na veřejnosti – nácvik básniček a písniček - vedeme žáka ke komunikaci při popisu obrázků, reprodukci pohádky či příběhu apod. - zařazujeme spontánní vyprávění zážitků žáka, mluvíme o jeho zájmech - v modelových i reálných situacích zadáváme žákovi konkrétní úkoly ke komunikaci – na poště, v obchodě apod.
<ul style="list-style-type: none"> • Nebát se komunikovat s okolím a rozšiřovat si tak okruh mezilidských vztahů. 	- podporujeme komunikaci mezi spolužáky zadáváním skupinových úkolů - zadáváme úkoly s vyřizováním vzkazů či zjišťováním informací od pedagogů jiných tříd

Kompetence sociální a personální

<ul style="list-style-type: none"> - Uplatňovat naučené komunikační formy správného chování – poděkovat, pozdravit, oslovit apod. 	<ul style="list-style-type: none"> - při hrách, dramatizaci a modelových situacích trénujeme správný komunikační vzorec chování - rozebíráme vhodné či nevhodné chování u vyslechnutých či zhlédnutých příběhů
<ul style="list-style-type: none"> - Umět komunikovat s ostatními lidmi a respektovat je. 	<ul style="list-style-type: none"> - používáme dramatizaci a modelové situace k vytvoření představy vhodné komunikace – vedeme žáka k respektování

	druhých (vyslechne názor ostatních, neskáče do řeči apod.)
--	--

Kompetence občanské

- Užívat osvojené formulace, umět pozdravit, představit se apod.	- v modelových i reálných situacích cvičíme vhodnou formu komunikace v obchodě, lékárně, na poště apod. - cvičíme s žákem prezentaci jeho osoby – představit se celým jménem, znát adresu bydliště apod.
- Zvládnout přivolat pomoc.	- formou hry a modelovou situací učíme žáka přivolat pomoc- obrátit se o pomoc na dospělou osobu a správně vše vysvětlit, zavolat pomoc telefonem a dát správné informace apod.

5.3.4. Vyučovací předmět: Řečová výchova

Očekávané výstupy (OV) z RVP:

1. reprodukovat jednoduché říkanky a básničky
2. odpovídat na otázky slovem, větou
3. dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
4. popsat jednoduché obrázky
5. reprodukovat krátký text podle otázek
6. reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy
7. vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek
8. vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku
9. popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek
10. domluvit se v běžných situacích
11. zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování
12. dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká
13. dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost
14. používat věty se správnými gramatickými strukturami
15. dbát na kulturu mluveného projevu
16. komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace
17. popsat děje, jevy a osoby na obrázcích
18. vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity
19. převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení
20. dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku

1. období (1. – 3. ročník)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Rozumět mluveným pokynům a otázkám, vhodně a dle možností na ně reagovat.	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se a hry se jmény spolužáků - reagování na oslovení vlastním jménem - hry se slovy	ČT – rozvíjení sluchového a zrakového vnímání, fonemického sluchu	OV 2

<p>Zvládnout reprodukovat říkadla a básničky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odpovídání na otázky k obrázkům různých témat - vyjadřování souhlasu či nesouhlasu - rozvíjení sluchového a zrakového vnímání - cvičení pro rozvoj fonemického sluchu - rozvoj augmentativní a alternativní komunikace ve spolupráci s logopedem dle individuálních potřeb žáka (piktogramy, symboly, znaky, komunikační tabulky – zpětná vazba na jednoduché otázky a pokyny) 	<p>prostřednictvím her a cvičení.</p> <p>PS – grafomotorická cvičení při spojování obrázků a vybarvování obrázků.</p> <p>M – rozvoj slovní zásoby, užívání a správné porozumění pojmům (menší, delší, apod.).</p> <p>PRV – správný model komunikace ve třídě, v rodině a okolí (modelové situace a hry).</p> <p>HV – rytmičtější říkadla a dětských písní.</p> <p>PČ – užívání správných názvů potřebných pracovních nástrojů, popis jednoduchého výrobního postupu.</p>	<p>OV 1</p>
<p>Být pozorným posluchačem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dechová cvičení s využitím různých pomůcek (vata, provázek, bublifuk, apod.) - artikulační cvičení s využitím říkadel, pohádek, zvuků zvířat a podobně (masáže obličeje, gymnastika jazyka a rtů atd.) - vytváření povědomí znějícího hlasu (mluva šeptem, hlasitá mluva) a hry s hlasem (zesilování, zeslabování) - hry s rytmem různých říkadel - vyvozování a nacvičování správné výslovnosti hlásek pomocí říkadel, zvuků zvířat, zvuků a ruchů apod. - poslech, nacvičování a přednášení jednoduchých říkadel a krátkých básniček <ul style="list-style-type: none"> - cvičení sluchové pozornosti na jednoduché zvuky z okolí (cinkání, klepání, cvakání atd.) a zvuků z CD (hlasy zvířat, zvuky z ulice apod.) - rozeznávání různých zvuků z okolí, hlasů zvířat a spolužáků 	<p><u>PT- OSV</u></p> <p>OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání – hry na rozvoj smyslů.</p> <p>SR – Komunikace – cvičení dovedností pro sdělování verbální i neverbální- technika řeči, symboly apod.</p>	<p>OV 3</p>

<p>Mít dostatečnou slovní zásobu a snažit se hovořit spontánně dle svých možností.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poslouchání říkadel čtených i z CD - rytmizace říkadel - poslouchání krátkých pohádek, příběhů doplněných obrázky - sledování loutkové pohádky, příběhu <ul style="list-style-type: none"> - hry na rozvíjení slovní zásoby - hry na rozvíjení vyjadřovací dovednosti - krátké odpovědi na otázky k obrázkům s různými tématy - pojmenovávání předmětů na obrázku s návodem - popisování dění na obrázku s pomocí návodných otázek <ul style="list-style-type: none"> - vyprávění vyslechnutého příběhu či pohádky pomocí návodných otázek - krátké odpovědi na otázky s různými tématy (název dne, jméno žáka, jméno spolužáka atd.) 	<p><u>PT – OSV</u> OR – Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování – nácvik říkadel apod. SR- Komunikace- cvičení řeči zvuků a slov- procvičování artikulace, hlasu apod.</p> <p><u>PT – OSV</u> OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění – soustředit se na zvukové hry a poslech SR – Komunikace – cvičení pozorování a poznávání předmětů, zvuků a slov – hry se zvuky, slovy a předměty.</p>	<p>OV 4</p> <p>OV 5</p>
--	---	---	--

2. období (4. – 6. ročník)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Užívat a dodržovat komunikační normy v různých komunikačních situacích.	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičování orientace v sociálních situacích pomocí modelových her (kdy a jak zdravíme, žádost a prosba, poděkování apod.) - dramatizace jednoduchých příběhů z běžného života (přání k narozeninám, zdravení apod.) - rozlišování vykání a tykání - cvičení naslouchání druhému a snaha o přiměřenou reakci (udržování očního kontaktu, pokud to lze, naslouchání, neskákat do řeči) 	<p>ČT – vyprávění a dramatizace příběhů a pohádek.</p> <p>PS – grafomotorická cvičení při doplňování písmen k obrázkům a jejich vybarvování.</p> <p>M – rozvoj slovní zásoby o nové matematické pojmy.</p>	OV 11
Srozumitelně vyprávět podle obrázku.	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovávání věcí, zvířat a osob na obrázku - popisování děje na obrázku s pomocí návodných otázek - vyprávění a vystižení děje a nálady na obrázku s pomocí návodných otázek i bez nich - snažit se samostatně vyprávět příběh podle obrázkové osnovy 	<p>PRV – procvičování komunikačních dovedností při modelových situacích (u lékaře, v lékárně, apod.).</p> <p>HV – nácvik textů říkadel a dětských písní.</p>	OV 8
Reprodukovat jednoduchý text podle osnovy či náhledu do textu.	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávění o různých tématech (jídlo, rodina, denní režim, volný čas apod.) s pomocí návodných otázek - vyprávění na různé téma s pomocí jednoduché osnovy (volný čas, prázdniny apod.) - vyprávění přečteného jednoduchého příběhu či pohádky s možností náhledu do textu - domýšlení příběhu podle osnovy 	<p>PČ – pojmenovávání věcí a pracovních nástrojů, vhodná komunikace při společné práci.</p> <p><u>PT – OSV</u> OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti řešení problémů – modelové cvičení komunikace s okolím. SR – Komunikace – komunikace</p>	OV 6

<p>Odpovědět věcně na otázky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sledování filmu či divadelního představení a společné hledání odpovědi na otázky k příběhu - individuální krátké odpovědi na otázky ke sledovanému příběhu s pomocí i bez pomoci návodných otázek 	<p>v různých situacích- zdavení, prosba, přání apod.</p>	<p>OV 7</p>
<p>Zvládnout přednes jednoduchých veršů a dramatizaci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičování přednesu říkadel a jednoduchých veršů - interpretace textu písní - poslech a společná dramatizace jednoduchých pohádek a příběhů s nápovědou - nacvičování krátkých příběhů, pohádek, veršovaných pohádek na akce školy 	<p><u>PT – OSV</u> SR – Komunikace – dovednosti pro sdělování – pojmenovávání, vyprávění apod.</p>	<p>OV 12</p>
<p>Mít dostatečnou slovní zásobu a snažit se dle svých možností popsat to, co vidí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hry a cvičení na rozvíjení slovní zásoby - hry na rozvíjení vyjadřovací obratnosti - správně pojmenovávat a popisovat reálné předměty, osoby za pomoci doprovodných otázek - správně pojmenovávat a popisovat předměty či osoby z fotografie a obrázku 	<p><u>PT- OSV</u> OR – rozvoj schopnosti poznávání – zapamatování si náročnějších a delších textů.</p>	<p>OV 9</p>
<p>Spontánně, srozumitelně a vhodně komunikovat s okolím.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení jazykové obratnosti prostřednictvím her a cvičení - rozvíjení alternativních způsobů komunikace podle individuálních potřeb žáka (samostatné a spontánní používání alternativní komunikace při hovoru, zapojení se do hovoru) - upevňování správné výslovnosti pomocí říkadel a jazykových hříček 	<p><u>PT- OSV</u> OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problému vhodné a nevhodné komunikace. SR – Komunikace – řešení problémů při komunikaci – dramatizace různých komunikačních situací.</p> <p><u>PT – MV</u> Lidské vztahy – vhodná konverzace mezi spolužáky, s učiteli při různých</p>	<p>OV 10</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení komunikace při rozhovorech na různé téma (tradice, svátky apod.) - podněcování k samostatnému projevu při hrách, přednesu, vyprávění - dramatizace jednoduchých komunikačních situací (žádost o pomoc, přání k svátku, narozeninám, konverzace se spolužákem, učitelem apod.) - určování vhodné a nevhodné komunikace na modelových situacích	příležitostech.	
--	---	-----------------	--

3. období (7. - 10. ročník)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Dbát na správnou a srozumitelnou výslovnost dle svých možností.</p> <p>Komunikovat s okolím slušně, vhodně a kultivovaně.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování správné výslovnosti pomocí říkadel, jazykových hříček, jazykolamů apod. - rozvíjení slovní zásoby pomocí her a pojmů z jiných vyučovacích předmětů - rozvíjení a upevňování správného dýchání, intonace a rytmizace s využitím her s rytmem, rytmizace říkadel, přednesu veršů, interpretací textů písní a dramatizace - cvičení pro rozvíjení gramatické správnosti vět, sdělení (popisování obrázků, vypravování, jednotné a množné číslo, minulý a budoucí čas, sestavování vět ze slov, opravování chybných vět, vymýšlení vět apod.) - vystoupení při společných akcích (besídky, vystoupení apod.) - cvičení základních komunikačních pravidel při konverzačních cvičeních (konverzace s učitelem, spolužákem, cizí osobou, v obchodě, u lékaře apod.) - praktické trénování komunikačních norem v každodenní komunikaci (omluva, prosba, poděkování, pozdrav) - praktické cvičení komunikace v běžných situacích (odpovědi na otázky, vyřizování vzkazů, půjčování pomůcek od jiných učitelů apod.) 	<p>ČT – cvičení a rozvíjení gramatické správnosti vět.</p> <p>PS – grafomotorické cvičení při popisování obrázků a jejich vybarvování.</p> <p>M – cvičení odpovědí na slovní úlohy v celých větách.</p> <p>ČS – popisování obrázků, odpovídání na otázky, hraní sociálních rolí.</p> <p>ČP – poznávání, upevňování a správné používání nových pojmů a názvosloví.</p> <p>HV – nácvik složitějších textů písní.</p> <p>PČ – správné pojmenovávání pracovních nástrojů, popis pracovního postupu.</p> <p>TV – správné užívání názvosloví.</p>	<p>OV 13,14</p> <p>OV 15,16</p>

<p>Vybrat a sdělit důležité znaky, události a informace.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popisování rostlin či zvířat z obrázků, členů rodiny z fotografie, spolužáků apod. - hry typu „Kdo je to?“, „Co je to?“ - popisování děje na obrázku - popisování děje na ulici, zahradě apod. - pantomimické ztvárnění činnosti, povolání apod. 	<p><u>PT- OSV</u> SR- Komunikace - řeč těla, zvuků a slov- hry se slovy, výslovností, rytmem, dramatizace, pantomima apod.</p>	<p>OV 17</p>
<p>Umět spontánně mluvit sám o sobě.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sdělování informací o žákových zálibách, zájmech, koníčcích, příhodách apod. - vyprávění zážitků podle fotografie i podle paměti (z prázdnin, oslav, Vánoc apod.) s pomocí návodných otázek i bez nich - sdělování pocitů z oblíbených předmětů (hračka, kniha apod.), fotografií, osob apod. 	<p><u>PT- OSV</u> SR – Komunikace – komunikace v různých situacích – umět poprosit, poděkovat, omluvit se odmítat apod.</p>	<p>OV 18</p>
<p>Vyprávět a dramatizovat pohádky a příběhy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukce vyslechnuté pohádky či příběhu odpovídáním na otázky i vlastními slovy - vyprávění děje oblíbené pohádky či příběhu - dramatizace jednoduchých pohádek, veršovaných pohádek, příběhů - dramatizace s loutkou 	<p><u>PT – MV</u> Lidské vztahy – tolerance, slušné chování v komunikaci mezi spolužáky bez rozdílu.</p> <p><u>PT – OSV</u> SR – Komunikace – cvičení pozorování – odlišování podstatné informace od nepodstatné.</p> <p><u>PT – OSV</u> SR – Komunikace – řeč předmětů a prostředí – spontánní vyjadřování pocitů k prostředí či předmětu.</p>	<p>OV 19,20</p>

5.4. MATEMATIKA

5.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě, rozvíjí jejich schopnosti logického myšlení, paměť a představivost. Klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, postupy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulátorů.

V tematickém okruhu Geometrie žáci poznávají základní geometrické útvary a tělesa, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací. Učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku a velikost předmětů.

Předmět je dělen na tematické okruhy:

Řazení a třídění předmětů

Čísla a početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

Základy geometrie

Předmět je organizován v rámci povinné minimální časové dotace na I. a II. stupni:

- 1. ročník 2 hodiny týdně
- 2. – 6. ročník 2 hodiny týdně + 1 disponibilní hodina
- 7. – 8. ročník 3 hodiny týdně
- 9. – 10. ročník 3 hodiny týdně + 1 disponibilní hodina

Disponibilní hodiny slouží k rozvíjení a upevňování matematických dovedností.

Mezipředmětové vztahy a přesahy k dalším předmětům

Psaní (PS), Řečová výchova (ŘV), Čtení (ČT), Prvouka (PRV), Výtvarná výchova (VV), Tělesná výchova (TV), Základy informatiky (ZINF), Pracovní činnosti (PČ),

Vyučovací hodiny

Výuka probíhá ve třídě, vyučovací hodiny jsou děleny na kratší časové úseky, využívány PC programy.

Hodnocení

Probíhá slovní formou, je zohledněn druh a stupeň zdravotního postižení, je respektována individualita žáka.

5.4.2. Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu Matematika rozvíjí a utváří klíčové kompetence a klade důraz na:

- zvládnutí základních matematických dovedností
- rozvíjení paměti a logického myšlení
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v praktickém životě
- osvojení si matematických operací a matematických symbolů
- podporu skupinové práce, dokázat tolerovat a respektovat ostatní

5.4.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
- Zvládat základní matematické dovednosti a postupy jednoduchých početních úkolů.	<ul style="list-style-type: none"> – seznamujeme se správným užíváním matematických značek, symbolů, a matematických nástrojů – ve spojení s konkrétními úlohami aplikujeme známé a osvědčené postupy – rozvíjíme logické a abstraktní myšlení zařazováním problémových úkolů, hádanek, rébusů – využíváme názorné pomůcky (počítadlo, číselná osa, karty s čísly, peníze) – osvojování nového učiva provádíme individuálně
- Zvládat postupy řešení elementárních geometrických úloh.	<ul style="list-style-type: none"> – rozvíjíme prostorovou představivost – používáme názorné učební materiály a pomůcky – dodržujeme jednotnou terminologii

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Vnímat problémové situace a řešit je pomocí naučených stereotypů.	<ul style="list-style-type: none"> - zapojujeme žáky do řešení nových úloh na základě získaných znalostí a dříve ověřených postupů - respektujeme přiměřenost a individuální možnosti - rozpoznáváme problémové situace a hledáme nejvhodnější řešení v prostředí školy
<ul style="list-style-type: none"> - Překonávat problémy přiměřeně ke svým možnostem.	<ul style="list-style-type: none"> - povzbuzujeme jeho sebedůvěru vhodnou motivací - navozujeme přátelskou atmosféru a situace, ve kterých žák má radost z učení a z toho, že něco zvládnul, umožňujeme mu zažít úspěch - řešení běžných problémů co se stane když:..., modelové situace, příklady - pracujeme v prostředí třídního kolektivu spolužáků, ve třídě, na výletě
<ul style="list-style-type: none"> - Využívat informačních zdrojů v závislosti na možnostech a osobnostních vlastnostech.	<ul style="list-style-type: none"> - zapojujeme žáky do aktivní práce využívání informací z různých zdrojů (počítač) - procvičujeme základní manipulace s informačními zdroji formou hry, nabídkou zajímavých úkolů - pracujeme s počítačem - pracujeme ve třídě, počítačové učebně

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem.	<ul style="list-style-type: none"> - nabízíme žákům při práci možnosti využívání verbální a neverbální komunikace - žákům s těžším postižením nabízíme možnosti alternativní komunikace (psaní na počítači) - vyžadujeme od žáků aktivní mluvený projev - podněcujeme žáky k přesnému a stručnému užívání

	<p>matematické terminologie</p> <ul style="list-style-type: none"> – dáváme žákům zpětnou kontrolu, doporučujeme volit jiné způsoby – zdůrazňujeme nutnost spolupráce při řešení matematických úloh
<ul style="list-style-type: none"> - Přijímat sdělovaná fakta, zpětně na ně reagovat, reprodukovat vhodným způsobem. 	<ul style="list-style-type: none"> – zadáváme žákům drobné úkoly, které samostatně zpracují a následně prezentují před ostatními – nabízíme žákům dostatek podnětů, ke kterým se mohou slovně vyjadřovat

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Orientovat se přiměřeně svým schopnostem v prostředí, které jej obklopuje 	<ul style="list-style-type: none"> – podporujeme pocit sebedůvěry a jedinečnosti – dbáme na dostatečný prostor pro jednotlivce na prezentaci vlastní práce
<ul style="list-style-type: none"> - Při skupinové práci se zapojit do skupiny, umět navazovat kontakt s jinými žáky. 	<ul style="list-style-type: none"> – zařazujeme práci ve dvojicích a ve skupině, podporujeme vzájemnou spolupráci při řešení matematických úkolů – vytváříme skupiny žáků, umožňujeme zpětnou reakci

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Umět použít získané návyky a dovednosti v běžném životě. 	<ul style="list-style-type: none"> – usilujeme o co nejužší propojení s praktickým životem – provádíme činnosti podporující získání dovedností a návyků

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Umět se na práci koncentrovat a zadanou práci dokončit. 	<ul style="list-style-type: none"> – podporujeme samostatnost žáků při práci, navozujeme a vyžadujeme správné pracovní návyky – vybíráme pracovní činnost s nižší časovou náročností
<ul style="list-style-type: none"> - Žák by měl umět pracovat podle instrukcí s počítačovými výukovými programy. 	<ul style="list-style-type: none"> – využíváme práci s počítačem a interaktivní tabulí k upevnění získaných vědomostí

	<ul style="list-style-type: none"> – neustálým opakováním pracovních postupů zvyšujeme samostatnost
<ul style="list-style-type: none"> - Zapamatovat si a dodržet postup při jednoduchých pracovních činnostech. 	<ul style="list-style-type: none"> – využíváme názoru a doprovodného slovního komentáře – opakujeme a procvičujeme pracovní postupy na jednoduchých matematických příkladech

5.4.4. Vyučovací předmět: Matematika

Očekávané výstupy (OV) z RVP

1. Řazení a třídění předmětů

- 1.1. orientovat se v pojmech všechno - nic, hodně – málo , malý –velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký
- 1.2. orientovat se v prostoru - nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře-dole
- 1.3. řadit předměty zleva doprava
- 1.4. třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu
- 1.5. orientovat se v pojmech větší – menší, kratší –delší, širší – užší
- 1.6. rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed
- 1.7. orientovat se na ploše
- 1.8. porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků
- 1.9. třídit předměty podle pořadí ve skupinách
- 1.10. přiřazovat předměty podle číselné řady

2. Čísla a početní operace

- 2.1. číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10
- 2.2. orientovat se v číselné řadě 1 až 10
- 2.3. sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5
- 2.4. znát matematické pojmy +, -, = a umět je zapsat
- 2.5. umět rozklad čísel v oboru do 5
- 2.6. psát číslice 1-5 i podle diktátu
- 2.7. číst psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100
- 2.8. umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku

- 2.9. sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku
- 2.10. psát čísla do 100
- 2.11. zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku
- 2.12. zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu
- 2.13. řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- 2.14. umět použít kalkulátor
- 2.15. psát číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100
- 2.16. orientovat se na číselné ose
- 2.17. sčítat a odčítat písemně dvojčíselná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru
- 2.18. používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky
- 2.19. umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy
- 2.20. pracovat s kalkulátorem

3. Závislosti, vztahy a práce s daty

- 3.1. používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- 3.2. modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- 3.3. doplňovat jednoduché tabulky schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10
- 3.4. uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi
- 3.5. používat výrazy vpravo - vlevo
- 3.6. rozlišovat pojmy rok, měsíc, den
- 3.7. určit čas s přesností na celé hodiny
- 3.8. znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram
- 3.9. doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20
- 3.10. uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi
- 3.11. znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu
- 3.12. zvládat početní úkony s penězi
- 3.13. orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny
- 3.14. doplňovat údaje v jednoduché tabulce

4. Základy geometrie

- 4.1. poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- 4.2. rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech

- 4.3. porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší
- 4.4. kreslit křivé a přímé čáry
- 4.5. poznat rozdíl mezi čarou a přímkou
- 4.6. používat pravítko při rýsování přímek
- 4.7. změřit délku předmětu
- 4.8. umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami
- 4.9. používat základní geometrické pojmy
- 4.10. znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary
- 4.11. rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit
- 4.12. měřit a porovnávat délku úsečky
- 4.13. poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa

1. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Orientovat se v pojmech, všechno- nic, všichni – nikdo, hodně – málo, malý – velký, dlouhý- krátký, stejně-více-méně.	Řazení a třídění předmětů - porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií	ČT, PS, ŘV - čtení a psaní číslic PČ – orientace na ploše, manipulace s předměty VV - kreslení	OV 1.1.
Řadit předměty nahoru – dolů, rozlišovat nahoře – dole, pod-nad.	- orientace na ploše - vyhledávání prvků na ploše podle pokynů	TV - pořadová cvičení	OV 1.2.
Třídít předměty podle velikosti.	- manipulace s předměty, řazení předmětů	ČT, PS-- čtení a psaní číslic dětské říkanky	OV 1.4.
Číst, psát a používat číslice	Čísla a početní operace - čtení, psaní a používání číslic v oboru do 2	PČ – manipulace s předměty, modelování prvků a číslic	OV 2.1.

<p>v oboru do 2.</p> <p>Porovnávat čísla.</p> <p>Orientovat se v číselné řadě 1-2.</p> <p>Sčítat a odčítat v oboru do 2 pomocí názoru.</p> <p>Přečíst symboly: +, -, =.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - numerace do 2 (určovat počet teček na hrací kostce) - počítání konkrétních předmětů, vytváření souborů o daném počtu prvků přiřazování čísel k danému počtu a naopak - porovnávání čísel - porovnávání množství a vytváření souborů o daném počtu prvku - používání číselné řady, orientace na slovní pokyn a manipulační činnosti - doplňování číselné řady do 2 - nácvik sčítání a odčítání v oboru do 2 s užitím názoru, používání názorných pomůcek (prsty, počítadlo, kostky aj.) - sčítání a odčítání v oboru do 2 	<p>VV - kreslení a vybarvování obrázků TV - pořadová cvičení</p> <p>PR – prostorová orientace a třídění porovnávání předmětů – dle probíraného tématu</p> <p>TV - prostorová orientace, manipulace s předměty</p> <p>ČT, PS – čtení a psaní číslic,</p> <p>PČ – orientace na ploše, manipulace s předměty</p> <p>VV – kreslení geometrických tvarů</p> <p>TV- hry</p>	<p>OV 2.2.</p> <p>OV 2.3.</p>
<p>Orientovat se v prostoru a používat výrazy nahoře-dole, pod-nad.</p> <p>Vytváří soubory z předmětů či přiřadí správné číslo dle vzoru.</p> <p>Rozpoznat mince v hodnotě 1,2</p>	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v prostoru, seznámení se s pojmy nahoře-dole, pod-nad - přiřazování předmětů k danému počtu a doplňování číslic - rozpoznání a přiřazení mincí 1,2 Kč 		<p>OV 3. 1.</p> <p>OV 3.2.</p> <p>OV 3.4.</p>

<p>Kč a manipulovat s nimi.</p> <p>Seznámit se se základními geometrickými tvary čtverec, kruh a přesným pojmenováním.</p> <p>Rozeznat čtverec a kruh na reálných předmětech.</p>	<p>Základy geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání základních geometrických tvarů (čtverec, kruh) - vyhledávání základních geometrických tvarů - vybarvování dle pokynů - vyhledávání předmětů ve tvaru čtverce a kruhu 		<p>OV 4.1.</p> <p>OV 4.2.</p>
---	---	--	----------------------------------

2. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Orientovat se v pojmech větší - menší, kratší –delší, hodně – málo, stejně –více –méně, široký –úzký.</p> <p>Řadit předměty podle pojmu vedle, na začátku, na konci.</p> <p>Třídít předměty podle tvaru.</p> <p>Číst, psát a používat číslice v oboru do 4, numerace do 5. Počítat konkrétní předměty, vytvářet soubory o daném počtu prvků. Přiřazovat čísla k danému počtu a naopak.</p> <p>Porovnávat čísla.</p>	<p>Řazení a třídění předmětů</p> <ul style="list-style-type: none"> – porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií – vyhledávání prvků na ploše podle pokynů – manipulace s předměty, řazení předmětů dle vzoru a pokynů – manipulace s předměty, řazení předmětů dle vlastností <p>Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> – čtení, psaní a používání číslic v oboru do 4 – numerace do 4(určovat počet teček na hrací kostce, vybarvovat, zadaný počet obrázků) – porovnávání čísel – porovnávání množství a vytváření souborů prvků podle daných kritérií (podle velikosti, barvy, tvaru, obsahu) 	<p>ČT, PS – čtení a psaní číslic</p> <p>PČ – orientace na ploše, manipulace s předměty</p> <p>VV – kreslení</p> <p>TV – pořadová cvičení</p> <p>ČT, PS - čtení a psaní číslic dětské říkanky</p> <p>PČ – manipulace s předměty, modelování prvků a číslic</p> <p>VV- kreslení a vybarvování obrázků</p> <p>TV - pořadová cvičení</p> <p>ČT, PS, PR – prostorová orientace a třídění porovnávání předmětů – dle probíraného tématu</p> <p>TV - prostorová orientace, manipulace s předměty</p>	<p>OV 1.1.</p> <p>OV 1.2.</p> <p>OV 1.3.</p> <p>OV 2.1.</p>

<p>Orientovat se v číselné řadě 1 až 4.</p> <p>Sčítat a odčítat v oboru do 4 pomocí názoru. Zapsat a přečíst symboly: +, -, =.</p> <p>Rozkládat číslo, dočítat.</p> <p>Řešit jednoduché slovní úlohy vedoucí k jednomu početnímu výkonu a úlohy s použitím platidel.</p> <p>Psát číslice podle diktátu.</p> <p>Zvládat podle pokynů orientaci vpředu, vzadu.</p> <p>Řešit úlohy na rozvíjení prostorové představivosti doplněné počtem (stavby z kostek).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – používání číselné řady, orientace na slovní pokyn a manipulační činnosti – nácvik sčítání a odčítání v oboru do 4 – zápis sčítání a odčítání v oboru do 4 s užitím názoru, používání názorných pomůcek (prsty, počítadlo, kostky, číselné řady aj.) – rozklad čísel v oboru do 4, znázornění rozkladu čísla pomocí teček do dominových karet, koleček apod. – slovní úlohy – diktát čísel <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> – orientace v prostoru, seznámení se s pojmy vpředu, vzadu – umístění předmětů vzájemně do pozic podle pokynů, určování vzájemných pozic předmětů vůči sobě 	<p>ČT, PS – čtení a psaní číslic,</p> <p>PČ – orientace na ploše, manipulace s předměty</p> <p>VV – kreslení geometrických tvarů</p> <p>TV - hry</p>	<p>OV 2.2.</p> <p>OV 2.3, 2.4.</p> <p>OV 2.5.</p> <p>OV 2.3.</p> <p>OV 2.6.</p> <p>OV 3.1</p> <p>OV 3.2.</p>
---	---	--	--

<p>Rozpoznat mince v hodnotě 1,2 Kč a manipulovat s nimi.</p> <p>Poznat a pojmenovat základní geometrické tvary čtverec, kruh, trojúhelník, rozlišit a porovnat jejich velikost a barvu.</p> <p>Rozeznat čtverec, kruh a trojúhelník na reálných předmětech.</p> <p>Porovnat délky předmětů z okolí a určit, který je delší –kratší.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznání a přiřazení mincí 1,2, Kč, vyhledávání ve skupině, třídění mincí do skupin <p>Základy geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> – poznávání základních geometrických tvarů (čtverec, kruh, trojúhelník), rozlišení a porovnávání jejich velikosti a barvy – vybarvování a dokreslování geometrických tvarů – vyhledávat předměty z reality, které mají tvar trojúhelníku, čtverce, kruhu – prakticky porovnávat délku u konkrétních předmětů 		<p>OV 3.4.</p> <p>OV 4.1.</p> <p>OV 4.2.</p> <p>OV 4.3.</p>
--	---	--	---

3. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Upevňovat orientaci v pojmech, všechno- nic, všichni – nikdo, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně- více- méně, široký – úzký.</p> <p>Orientovat se v prostoru podle pojmu před –za.</p> <p>Řadit předměty zleva, doprava.</p> <p>Třídít předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu.</p> <p>Číst, psát a používat číslici 5.</p> <p>Porovnávat čísla v oboru do 5.</p> <p>Orientovat se v číselné řadě vzestupné a sestupné v oboru do 5 a vzestupné v oboru do 10.</p>	<p>Řazení a třídění předmětů</p> <ul style="list-style-type: none"> – porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií – vyhledávání prvků podle pokynů <p>– řazení předmětů v prostoru i do plochy podle pokynů</p> <p>– manipulace s předměty, řazení předmětů podle vzoru a podle pokynů</p> <p>– třídění předmětů podle určitých vlastností</p> <p>Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> – čtení, psaní číslice 5 (určovat počet teček na hrací kostce, vybarvovat, namalovat zadaný počet obrázků) – numerace do 10 – určování co je méně a co více – přiřazování číslic k danému počtu <p>– používání číselné řady, orientace na slovní pokyn a manipulační činnosti</p>	<p>ČT, PS, ŘV - čtení a psaní číslic</p> <p>PČ – orientace na ploše, manipulace s předměty, modelování prvků a číslic</p> <p>VV - kreslení a vybarvování obrázků, geometrických tvarů</p> <p>TV - pořadová cvičení prostorová orientace, manipulace s předměty</p> <p>ČT, PS, PR – prostorová orientace a třídění porovnávání předmětů – dle probíraného tématu</p> <p>TV- hry</p>	<p>OV 1.1.</p> <p>OV 1.2.</p> <p>OV 1.3.</p> <p>OV 1.4.</p> <p>OV 2.1.</p> <p>OV 2.2.</p>

<p>Sčítat a odčítat v oboru do 5 s pomocí názoru.</p> <p>Zapsat a přečíst symboly: +, -, =.</p> <p>Rozkládat číslo, dočítat. Znázornit rozklad čísla</p> <p>Řešit jednoduché slovní úlohy vedoucí k jednomu početnímu výkonu a úlohy s použitím platidel.</p> <p>Psát číslice podle diktátu.</p> <p>Zvládat podle pokynů orientaci před – za.</p> <p>Řešit úlohy na rozvíjení prostorové představivosti doplněné počtem (stavby z kostek).</p> <p>Doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – nácvik sčítání a odčítání v oboru do 5 s užitím názoru, používání názorných pomůcek (prsty, počítadlo, kostky, číselné řady aj.) – zápis sčítání a odčítání v oboru do 5 – rozklad čísel v oboru do 10, znázornění rozkladu čísla pomocí teček do dominových karet, koleček apod. – slovní úlohy – diktát čísel <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> – orientace v prostoru, seznámení se s pojmy před - za – umíst'ování předmětů vzájemně do pozic podle pokynů, určování vzájemných pozic předmětů vůči sobě – jednoduché tabulky 		<p>OV 2.3,</p> <p>OV 2.4.</p> <p>OV 2.5.</p> <p>OV 3.1.</p> <p>OV 3.2.</p> <p>OV 3.3.</p>
--	---	--	---

<p>Rozpoznat mince v hodnotě 1,2,5 Kč a manipulovat s nimi.</p> <p>Poznat a pojmenovat základní geometrické tvary čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník, rozlišit a porovnat jejich velikost a barvu.</p> <p>Vyhledávat a kreslit předměty z reality, které mají tvar trojúhelníku, čtverce, obdélníku, kruhu. Samostatně je přibližně nakreslit podle předlohy.</p> <p>Porovnat délky různých předmětů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznání a přiřazení mincí 1,2,5 Kč, vyhledávání ve skupině, třídění mincí do skupin, nakupování <p>Základy geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> – poznávání základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník), rozlišení a porovnávání jejich velikosti a barvy – nácvik kresby čtverce, obdélníku, kruhu, trojúhelníku podle vzoru – nákres tvaru podle šablony nebo s pomocnými body – porovnávání délky předmětů 		<p>OV 3.4.</p> <p>OV 4.1.</p> <p>OV 4.2.</p> <p>OV 4.3.</p>
---	---	--	---

4. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Orientovat se v pojmech větší - menší, kratší – delší.</p> <p>Orientovat se na ploše vpravo, vlevo, uprostřed.</p> <p>Vyhledávat prvky podle zadaných kritérií (množství a počtu prvků).</p> <p>Číst, psát a používat číslice 0 – 10. Počítat předměty daného souboru do 10.</p> <p>Porovnávat čísel v oboru do 10.</p> <p>Znát uspořádání čísel.</p>	<p>Řazení a třídění předmětů</p> <ul style="list-style-type: none"> – porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií – procvičování pravo - levé orientace v prostoru i na ploše, kreslení a kladení předmětů nalevo, napravo, doprostřed, určování na vlastním těle – určování čísel menších(větších) – porovnávání množství prvků – doplňování prvků do daného množství <p>Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> – čtení, psaní číslic 0 -10 – přiřazování čísla k danému počtu a naopak – numerace do 20 – porovnávání čísel – určování čísla menší (větší) než dané číslo – porovnávání množství a vytváření souborů prvků podle daných kritérií – používání číselné řady vzestupné a sestupné, orientace na slovní pokyn – doplňování číselné řady do 10 	<p>PČ – práce s pomůckami, příprava pomůcek</p> <p>ČT, PS, – čtení a psaní číslic</p> <p>ŘV – pojmenovávání prvků</p> <p>PČ – manipulace s předměty</p> <p>TV - pořadová cvičení, hry</p> <p>PRV – činnosti v průběhu dne, režim dne, časové údaje, roční období, názvy měsíců, jednotky času, určování hodin, lidské tělo, výška, hmotnost, správná výživa</p>	<p>OV 1.1.</p> <p>OV 1.2, 1.3.</p> <p>OV 1.4.</p> <p>OV 2.1.</p> <p>OV 2.1.</p> <p>OV 2.1.</p>

<p>Sčítat a odčítat čísla v oboru do 10.</p> <p>Zapsat jednoduché příklady v oboru do 10 podle diktátu.</p> <p>Umět rozkládat čísla. Znázornit rozklad čísla.</p> <p>Řešit jednoduché slovní úlohy a úlohy s použitím platidel.</p> <p>Používat výrazy vpravo- vlevo. Rozlišovat pojmy rok, měsíc, den.</p> <p>Doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 10.</p> <p>Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi.</p> <p>Rozlišovat křivé a přímé čáry, kreslit je.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – nácvik sčítání a odčítání v oboru do 10 pomocí názoru (počítadlo, číselná řada, číselná osa aj.) – diktát čísel a jednoduchých příkladů – rozklad čísel v oboru do 10 – znázornění rozkladu čísla – slovní úlohy <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> – úlohy na orientaci v prostoru a čase – doplňování konkrétních předmětů, obrázků do jednoduchých tabulek – doplňování čísel v oboru do 10 do jednoduchých tabulek – určování řádků – počítání s penězi (kolik co stojí, co je drahé, co je levné) <p>Základy geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání, rozlišování, modelování, obtahování křivé a přímé čáry podle vzoru na obrázku 		<p>OV 2.3.</p> <p>OV 2.6.</p> <p>OV 2.2.</p> <p>OV 2.7.</p> <p>OV 3.5., 3.6</p> <p>OV 3.9.</p> <p>OV 3.10.</p> <p>OV 4.3.</p>
---	--	--	---

5. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Orientovat se v pojmech širší – užší.</p> <p>Vyhledávat prvky podle zadaných kritérií s důrazem na větší samostatnost.</p> <p>Řadit prvky v pořadí dle předlohy.</p> <p>Doplňovat předměty podle číselné řady 0 – 20.</p> <p>Číst a psát číslice 0 – 20. Porovnávat čísla do 20. Znát uspořádání čísel.</p>	<p>Řazení a třídění předmětů</p> <ul style="list-style-type: none"> – porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií, zvyšování náročnosti – orientace na ploše -vyhledávání prvků na ploše podle pokynů – řazení předmětů, obrázků v přesném pořadí podle dané předlohy – doplňování správného počtu předmětů podle čísla v číselné řadě <p>Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> – čtení, psaní číslic 0 – 20 – přiřazovat čísla k danému počtu prvků a naopak – vyhledávání a doplňování čísel na číselné ose – porovnávání čísel – určování čísla menší (větší) než dané číslo – porovnávání množství a vytváření souborů prvků podle daných kritérií – používání číselné řady vzestupné a sestupné, orientace na slovní pokyn – doplňování číselné řady do 20 	<p>PČ – práce s pomůckami, příprava pomůcek</p> <p>ČT, PS, ŘV – čtení a psaní číslic</p> <p>PČ – manipulace s předměty</p> <p>TV - pořadová cvičení, hry</p> <p>PRV – činnosti v průběhu dne, režim dne, časové údaje, roční období, názvy měsíců, jednotky času, určování hodin, lidské tělo, výška, hmotnost, správná výživa</p> <p>PČ – předloha, pracovní postup</p> <p>ZINF – psaní číslic a početních příkladů na počítači, práce s počítačovým výukovým programem</p>	<p>OV 1.5.</p> <p>OV 1.7.</p> <p>OV 1.9.</p> <p>OV 1.10.</p> <p>OV 2.7.</p>

Sčítat a odčítat čísla v oboru do 20 bez přechodu přes desítku.	– nácvik sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku pomocí názoru (počítadlo, číselná řada, číselná osa aj.)		OV 2.9.
Zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu.	– diktát čísel a jednoduchých příkladů		OV 2.12.
Rozkládat čísla v oboru do 20 bez přechodu desítky.	– rozklad čísel v oboru do 20 – znázornění rozkladu čísla		OV 2.8.
Řešit jednoduché slovní úlohy a úlohy s použitím platidel.	– slovní úlohy		OV 2.13.
Určit čas s přesností na celé hodiny.	Závislosti, vztahy a práce s daty – úlohy na orientaci v prostoru a čase		OV 3.7.
Doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20.	– doplňování obrázků, geometrických tvarů do jednoduché tabulky – doplňování čísel v oboru do 20 do jednoduché tabulky		OV 3.9.
Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi.	– počítání s penězi v hodnotě 1, 2, 5, 10, 20,-Kč (kolik co stojí, co je dražší, levnější, nejdražší, nejlevnější)		OV 3.10.
Rozeznat čáru a přímku.	Základy geometrie – vyhledávání, modelování a kreslení čar – seznámení s přímkou – určování rozdílu mezi čarou a přímkou		OV 4.5.

Rýsovat s pomocí učitele přímku.	– rýsování přímek		OV 4.6.
----------------------------------	-------------------	--	---------

6. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Řadit prvky v pořadí dle předlohy i diktátu.</p> <p>Přiřazovat předměty podle číselné řady.</p> <p>Číst a psát desítky v oboru do 100. Přiřazovat čísla k danému počtu a naopak. Porovnávat desítky. Vyznačovat čísla na číselné ose. Znat uspořádání čísel.</p> <p>Sčítat a odčítat desítky v oboru do 100 a počítat s penězi v hodnotě 10, 20, 50 a 100,-Kč.</p> <p>Číst a zapisovat číslice do 100. Přiřazovat čísla k danému počtu. Doplnovat číselnou řadu do 100.</p>	<p>Řazení a třídění předmětů</p> <ul style="list-style-type: none"> – řazení předmětů, obrázků i čísel podle předlohy a podle diktátu – řazení modelů mincí (mincí) v hodnotě 10,-Kč do číselné řady v oboru do 100 po desítkách <p>Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> – čtení, psaní desítek – přiřazovat čísla k danému počtu prvků a naopak – vyhledávání a doplňování čísel na číselné ose – porovnávání čísel – určování čísla menší (větší) než dané číslo – porovnávání množství a vytváření souborů prvků podle daných kritérií – používání číselné osy, vyznačování čísel na číselné ose – používání číselné řady vzestupné a sestupné, orientace na slovní pokyn – doplňování číselné řady do 100 po desítkách – nácvik sčítání a odčítání desítek v oboru do 100 s pomocí názoru (počítadlo, číselná řada, číselná osa, mince aj.) – čtení a zápis číslic do 100 – počítání předmětů v daných souborech – přiřazování čísla k danému počtu a naopak 	<p>PČ – práce s pomůckami, příprava pomůcek</p> <p>ČT, PS, ŘV – čtení a psaní číslic</p> <p>PČ – manipulace s předměty</p> <p>TV - pořadová cvičení, hry</p> <p>PRV – činnosti v průběhu dne, režim dne, časové údaje, roční období, názvy měsíců, jednotky času, určování hodin, lidské tělo, výška, hmotnost, správná výživa</p> <p>PČ – předloha, pracovní postup</p> <p>ZINF – výukové programy na počítači</p>	<p>OV 1.9.</p> <p>OV 1.10.</p> <p>OV 2.10.</p> <p>OV 2.11.</p> <p>OV 2.10.</p>

<p>Porovnávat čísla do 100.</p> <p>Počítat po jedné do 100.</p> <p>Zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku. Rozkládat čísla na desítky a jednotky</p> <p>Sčítat a odčítat čísla v oboru do 20 s přechodem přes desítku.</p> <p>Zapisovat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu.</p> <p>Řešit jednoduché slovní úlohy a úlohy s použitím platidel.</p> <p>Umět použít kalkulaátor.</p> <p>Číst časové údaje na hodinách.</p> <p>Umět měřit na metry a vážit na kilogramy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – doplňování číselné řady do 100, určování čísla „hned před“, „hned za“ – porovnávání čísel do 100 – počítání po jedné do 100 – nácvik sčítání a odčítání do 100 bez přechodu přes desítku (23+20=) rozklad čísel na desítky a jednotky – nácvik sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes desítku s pomocí rozkladu, znázorněním na číselné ose – diktát čísel a jednoduchých příkladů – slovní úlohy – seznámení s kalkulaátorem <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojem polovina – určování času na půlhodiny – seznámení s pojmem metr a kilogram, praktické měření a vážení 		<p>OV 2.11.</p> <p>OV 2.11.</p> <p>OV 2.9.</p> <p>OV 2.12.</p> <p>OV 2.13.</p> <p>OV 2.14.</p> <p>OV 3.7.</p> <p>OV 3.8.</p>
---	---	--	--

<p>Rozpoznat platidla v hodnotě 10, 20, ... 100 Kč a manipulovat s nimi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – počítání nákupu, určování potřebné finanční hotovosti apod. 		<p>OV 3.10.</p>
<p>Poznat rozdíl mezi čarou a přímkou.</p>	<p>Základy geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišování a pojmenování čar a přímek 		<p>OV 4.5.</p>
<p>Rýsovat s pomocí učitele přímkou.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – používání pravítka s pomocí či bez pomoci učitele 		<p>OV 4.6.</p>
<p>Určit délku předmětů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – měření pomocí různých délkových měřidel (pravítko, krejčovský metr, ocelový metr) – porovnávání délky předmětů 		<p>OV 4.7.</p>

7. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Násobit číslem 10, 2 s pomocí názoru.</p> <p>Sčítat a odečítat jednociferné číslo k dvoucifernému bez přechodu přes desítku.</p> <p>Umět řešit početní příklady a jednoduché slovní úlohy s ekonomickou tematikou a tematikou reálného světa.</p> <p>Pracovat s kalkulátorem a kontrolovat výsledky.</p> <p>Znát a užívat základní jednotky délky, řešit praktické úlohy s použitím jednotek délky.</p>	<p>Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> – seznámení s násobky čísla 10, 2 – čtení a psaní symbolu a příkladů na násobení ”“ – násobení číslem 10, 2 s pomocí tabulky, s pomocí mincí v hodnotě 10, 2,-Kč apod. – počítání příkladů typu 40+2, 42+2 s pomocí názoru – počítání příkladů typu 43-3,46-3 s pomocí názoru – jednoduché příklady a slovní úlohy s použitím platidel (nákup a prodej apod.), zjišťování délky cesty, množství surovin apod. – práce s kalkulátorem a porovnávání výsledků <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednotky délky (1 m, 1cm) – praktické měření předmětů z okolí (délka třídy, výška osob, délka přímek apod.) pro praktické využití např. nákup koberce, oděvů apod. 	<p>ČT, PS – čtení a psaní číslic</p> <p>PČ – práce s pomůckami</p> <p>ČP – jednotky času, určování hodin, lidské tělo (výška, hmotnost, hygiena, spotřeba vody)</p> <p>ČT, PS, ŘV – popis pracovního postupu</p> <p>PČ – práce s papírem - geometrické tvary</p> <p>ZINF – využití počítače a výukových programů</p>	<p>OV 2.18.</p> <p>OV 2.11.</p> <p>OV 2.19.</p> <p>OV 2.20.</p> <p>OV 3.11</p>

<p>Číst časové údaje na hodinách.</p> <p>Zvládat početní úlohy s penězi.</p> <p>Doplňovat údaje v jednoduché tabulce.</p> <p>Znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary. Pracovat s pravítkem a tužkou. Správně používat geometrické pojmy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – praktické seznámení s pojmem čtvrtina, počítání čtvrtin – určování času na čtvrt hodinu, třičtvrtě hodinky – manipulace s penězi – dokreslování ornamentů podle vzoru – zapisování naměřených hodnot do jednoduché tabulky Základy geometrie – pojmenovávání rovinných útvarů – bod, čára, přímka – obtahování, kreslení a rýsování bodů, čar, přímk – používání pravítka při rýsování 		<p>OV 3.13.</p> <p>OV 3.12.</p> <p>OV 3.14.</p> <p>OV4.8.,4.9., 4.10.</p>
---	---	--	--

8. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Sčítat a odčítat písemně dvouciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku.	Čísla a početní operace <ul style="list-style-type: none"> – písemné sčítání, odčítání v oboru do 100 bez přechodu přes desítku typu 57+20, 57-20 s použitím názoru (řádové počítadlo, číselná osa, tabulka) 	ČT, PS, ŘV – čtení a psaní číslic PČ – práce s pomůckami	OV 2.17
Násobit číslem 5 s pomocí názoru.	<ul style="list-style-type: none"> – seznámení s násobky čísla 5 – čtení a psaní symbolu a příkladů na násobení „.“ – násobení číslem 5 s pomocí tabulky, s pomocí mincí v hodnotě 5,-Kč apod. 	ČP - jednotky času, určování hodin, lidské tělo (výška, hmotnost, hygiena, spotřeba vody)	OV 2.18
Umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy z praktického života.	<ul style="list-style-type: none"> – úlohy spojené s počítáním potřebné finanční hotovosti, množství surovin, vyhledávání levnějšího zboží apod. 	ČT, PS – popis pracovního postupu	OV 2.19
Pracovat s kalkulaátorem a kontrolovat výsledky.	<ul style="list-style-type: none"> – práce s kalkulaátorem a porovnávání výsledků 	PČ – práce s papírem – modelování geometrických těles	OV 2.20
Znát a užívat základní jednotky objemu a hmotnosti a jejich praktické využití.	Závislosti, vztahy a práce s daty <ul style="list-style-type: none"> – seznámení s pojmy litr, ½ litru, 1/4litru – praktické odměřování jednotek objemu a využití v hodinách pracovních činností aj. – seznámení s pojmem 1 gram – praktické vážení na gramy, ½ kg, ¼ kg a využití v hodinách pracovních činností 	ZINF – výukové programy na počítači	OV 3.11
Zvládat početní úlohy s penězi.	<ul style="list-style-type: none"> – manipulace s penězi 		OV 3.12.

<p>Doplňovat údaje v jednoduché tabulce.</p> <p>Znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary. Používat základní geometrické pojmy. Rozeznat přímku a polopřímku, umět je narýsovat a označit. Pracovat s pravítkem a tužkou.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dokreslování tvarů a ornamentů dle posloupnosti – doplňování naměřených hodnot do jednoduchých tabulek <p>Základy geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> – rovinné útvary - bod, čára, přímka, polopřímka – rýsování a označování přímky – používání pravítka a trojúhelníku při rýsování 		<p>OV 3.14.</p> <p>OV 4.8.,4.9., 4.10.,4.11.</p>
--	--	--	--

9. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Sčítat a odčítat písemně dvouciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku.</p> <p>Numerace do 1000 po 100.</p> <p>Umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy z praktického života.</p> <p>Pracovat s kalkulátorem a kontrolovat výsledky.</p> <p>Číst časové údaje na hodinách ručičkových i digitálních, mít představu délky dne, hodiny, minuty. Převádět jednotky času v běžných situacích.</p> <p>Zvládat početní úlohy s penězi.</p>	<p>Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> – písemné sčítání, odčítání v oboru do 100 bez přechodu přes desítku typu 45+23, 45-21 s použitím názoru (řádové počítadlo, číselná osa, tabulka) – zapisování příkladů jako písemné sčítání a odčítání – mechanické počítání do 1000 po 100 a s využitím názoru cvičných peněz v hodnotě 100,-Kč – řešení jednoduchých úloh z praktického života (zůstatek peněz po nákupu, zjišťování cen v restauraci, cen jízdenek apod.) – práce s kalkulátorem a porovnávání výsledků <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> – seznámení s pojmem minuta, počítání minut na hodinách, čtení údajů na hodinách, srovnávání časových údajů při vyhledávání v jízdních řádech apod. – seznámení s digitálním zápisem času – manipulace s penězi 	<p>ČT, PS, ŘV – čtení a psaní číslic</p> <p>PČ – práce s pomůckami</p> <p>ČP - jednotky času, určování hodin, lidské tělo (výška, hmotnost, hygiena, spotřeba vody)</p> <p>ČS - plán města, měřítko na mapě odhady vzdálenosti</p> <p>ČT, PS – popis pracovního postupu</p> <p>PČ- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p> <p>ZINF – využívání výukových programů na počítači</p>	<p>OV 2.17.</p> <p>OV 2.15.</p> <p>OV 2.19.</p> <p>OV 2.20</p> <p>OV 3.13.</p> <p>OV 3.12.</p>

<p>Doplňovat údaje v jednoduché tabulce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – doplňování zjištěných údajů do jednoduché tabulky 		<p>OV 3.14.</p>
<p>Znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary a používat základní geometrické pojmy.</p>	<p>Základy geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> – rovinné útvary – bod, čára, přímka, polopřímka, úsečka kružnice, kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník, (určování jejich stran a vrcholů) - barevné vyznačování a rýsování úseček pravítkem a označování krajních bodů s pomocí či dohledem učitele - rozlišování přímky a úsečky - porovnávání úseček - dokreslování stran geometrických tvarů - skládání rozstříhaných geometrických tvarů 		<p>OV4.8.,4.9., 4.10.,4.11, 4.12.</p>
<p>Rozlišit a pojmenovat základní geometrická tělesa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prostorové útvary – tělesa (krychle, koule, válec, kvádr) – pojmenovávání a rozlišování těles – vyhledávání těles v realitě – modelování těles, vytváření staveb z prvků stavebnice 		<p>OV 4.13.</p>

10. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Číst, zapisovat čísla do 1 000 po 100.</p> <p>Pracovat s číselnou osou.</p> <p>Umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy z praktického života.</p> <p>Pracovat s kalkulaátorem a kontrolovat si výsledky.</p> <p>Znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti a objemu, řešit praktické úlohy s použitím jednotek.</p>	<p>Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> – obor přirozených čísel do 1 000 – numerace do 1 000 po stovkách – počítání na cvičných peněžích v hodnotě 100,- Kč – porovnávání čísel do 1000 na bankovkách – zapisování čísel do 1000 po 100 opisem i podle diktátu – čtení čísel v číselné ose v oboru do 1000 po 10 – doplňování čísel do číselné řady do 1000 po 100 – sestavování číselné řady vzestupné do 1000 po 100 – určování dostatečného množství peněz na konkrétní nákup – řešení úloh z reality (zjišťování cen elektrospotřebičů, oděvů, nábytku apod.) – práce s kalkulaátorem a porovnávání výsledků <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> – seznámení s pojmem 1 kilometr, 1 tuna, 1 hektolitr – určování, co se měří na kilometry, váží na tony a odměřuje na hektolitry, vyhledávání příkladů z praktického života 	<p>ČT, PS, ŘV – čtení a psaní číslic</p> <p>PČ – práce s pomůckami</p> <p>ČP - jednotky času, určování hodin - lidské tělo (výška, hmotnost, hygiena, spotřeba vody)</p> <p>ČS - plán města, měřítko na mapě odhady vzdálenosti</p> <p>ČT, PS, ŘV – popis pracovního postupu</p> <p>PČ – jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p> <p>ZINF – výukové programy na počítači</p>	<p>OV 2.15.</p> <p>OV 2.16.</p> <p>OV 2.19.</p> <p>OV 2.20.</p> <p>OV 3.11.</p>

<p>Číst časové údaje na hodinách ručičkových i digitálních, mít představu délky dne, hodiny, minuty. Převádět jednotky času v běžných situacích.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – počítání příkladů na sčítání s jednotkou km, t, hl 		<p>OV 3.13.</p>
<p>Zvládat početní úlohy s penězi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – užívání budíku – jízdní řád MHD 		<p>OV 3.12.</p>
<p>Doplňovat údaje v jednoduché tabulce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – manipulace s penězi – placení u poštovní přepážky apod. 		<p>OV 3.14.</p>
<p>Znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary. Používat základní geometrické pojmy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – doplňování údajů zjištěných měřením, vážením apod. do tabulek <p>Základy geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> – záznam rovinných geometrických útvarů do čtvercové sítě – seznámit se s pojmem kružnice a rozlišovat ji od kruhu 		<p>OV 4.10.</p>
<p>Umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – používání pravítka a trojúhelníku při rýsování – seznámení se se způsobem práce s kružítkem a snažit se narýsovat kružnici – kreslení a rýsování základních geometrických tvarů s pomocí učitele 		<p>OV 4.8.</p>
<p>Změřit a porovnat úsečky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – měření a porovnávání úseček 		<p>OV 4.12.</p>

<p>Samostatně rozeznává a pojmenovává tělesa.</p>	<p>– vyhledávání těles v realitě i zakreslených na obrázku</p>		<p>OV 4.13.</p>
---	--	--	-----------------

5.5. ZÁKLADY INFORMATIKY

5.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Základy informatiky vzniká ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Obsahuje základy práce s osobním počítačem.

Cílem předmětu Základy informatiky je umožnit všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti

Předmět je organizován v rámci povinné minimální časové dotace na 1. a 2. stupni:

- 5. - 6. ročník 1 hodina týdně
- 7. – 10. ročník 1 hodina týdně s využitím 1 hodiny disponibilní v 10. ročníku

Disponibilní hodina v 10. ročníku bude sloužit k zdokonalování praktických a komunikativních dovedností při práci s výpočetní technikou.

Průřezové téma (PT) v předmětu:

Enviromentální výchova (EV)

Vztah člověka k prostředí – zařazen do 9. a 10. ročníku, žáci budou vyhledávat vliv moderních technologií na prostředí.

Mezipředmětové vztahy:

Čtení (ČT), Psaní (PS), Řečová výchova (ŘV), Matematika (M), Prvouka (PRV), Hudební výchova (HV), Člověk a společnost (ČS), Člověk a příroda (ČP)

Vyučovací hodiny probíhají v kmenové třídě s využitím PC programů a potřebných kompenzačních pomůcek (televizní lupa, výukové programy pro INF, speciální klávesnice, speciální myš apod.).

Hodnocení výuky probíhá slovní formou. Jsou hodnoceny dosažené předmětové dovednosti a zohledněny jsou individuální schopnosti a možnosti kombinovaně postižených žáků.

5.5.2. Cílové zaměření předmětu

- Seznámení s možnostmi výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem.
- Získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti.
- Upevňování rozvoje myšlení, soustředěnosti a pozornosti.

- Procvičování a rozvíjení jemné motoriky.
- Propojování smyslů všech smyslů, vedení k rozvoji flexibility a kreativity.
- Zužitkování získaných informací.
- Využívání výpočetní techniky ke komunikaci.
- Rozlišení o vhodnosti či nevhodnosti obsahu některých informačních zdrojů (internet).

5.5.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Snažit se využívat aktivně naučené metody k získání nových informací. 	<ul style="list-style-type: none"> - využíváme v co největší míře aktivního přístupu žáka- zařazujeme metody, které podporují zvědavost, samostatné vyhledávání informací- běžné používání z praxe- používání mobilních telefonů, psaní dopisu v e-mailu, vyhledávání nových informací na internetu - pracujeme s přiměřeným zdrojem informací a dáváme takový časový prostor, který zohledňuje individuální tempo, možnosti a schopnosti žáka
<ul style="list-style-type: none"> • Pracovat s názornými či kompenzačními pomůckami. 	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na správnou manipulaci s myší, klávesnicí, dotykovou obrazovkou.....
<ul style="list-style-type: none"> • Chápat obecně používané termíny, znaky, symboly a propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. 	<ul style="list-style-type: none"> - dodržujeme jednotnou terminologii při zařazování nových pojmů - zadáváme zajímavé úkoly, kde si žák může ověřit své vědomosti a poznatky z praxe- psaní e-mailu, vyhledávání písni na youtube, výukové programy - klademe důraz na praktické využití v běžném životě a na návaznosti mezi jednotlivými předměty
<ul style="list-style-type: none"> • Využívat výukové programy. • Chápat využití internetu ve výuce. 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlujeme a opakujeme postup práce s počítačem - vybíráme vhodné výukové programy závislé na individuálních schopnostech každého žáka - volíme co nejpestřejší škálu výukových programů a obměňujeme je

	<ul style="list-style-type: none"> - ve všech předmětech podporujeme využití internetu- e-mail, youtube, skype...
Kompetence k řešení problémů	
<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Vnímat problémové situace a řešit je pomocí naučených stereotypů. 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledáváme, rozebíráme a řešíme problémové situace v jejich konkrétní podobě - zapojujeme žáky do řešení nových úloh na základě získaných znalostí a dříve ověřených znalostí a hledáme různé způsoby řešení problémů - zapojujeme výpočetní techniku s využitím vhodných softwarových programů - v bezpečném prostředí školy
<ul style="list-style-type: none"> • Překonávat problémy přiměřeně ke svým možnostem. 	<ul style="list-style-type: none"> - navozujeme přátelskou atmosféru a situace, ve kterých žák má radost z učení a z toho že něco zvládne - motivujeme žáky oceňováním sebemenšího úspěchu, pozitivně hodnotíme to, co již dokázal, zvládl, ne to co nezvládá - využíváme společného hodnocení a poznávání vlastních možností, schopností - počítačová učebna, třída
<ul style="list-style-type: none"> • Řešit známé a opakující se situace na základě vlastních zkušeností a napodobováním. 	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme samostatné rozhodování při řešení problémů - povzbuzujeme vlastní rozhodování žáka, individuálně přistupujeme k žákovi - aktivizujeme metody práce, činnosti, hry, názorné demonstrace, soutěže, projekty - počítačová učebna, třída
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout nezdár při řešení problému. 	<ul style="list-style-type: none"> - vytváříme pozitivní atmosféru klidného přístupu a prostor ke sdělování vlastních problémů - nabízíme pomoc oporu a povzbuzení, uplatňujeme pedagogický takt a citlivý přístup, dle potřeby žáka se opíráme individuální vzdělávací plán - zaměřujeme se na dílčí pozitivní výsledky žáka při nezdařilém řešení

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Komunikovat a dorozumívat se s ostatními lidmi podle individuálních možností a schopností.	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme žáky k vzájemné komunikaci pomocí všech individuálních možností a schopností - podněcujeme žáky k využívání internetu, e-mailu, mobilního telefonu
<ul style="list-style-type: none"> • Používat k dorozumívání běžně dostupné prostředky informační a komunikační.	<ul style="list-style-type: none"> - snažíme se žáky seznamovat s výpočetní technikou a zapojovat její využívání do ostatních vyučovacích předmětů - vyhledáváme se žáky na internetu informace ze všech oblastí lidské činnosti - nacvičujeme a využíváme se žáky mobilní telefon, jako součást běžné komunikace
<ul style="list-style-type: none"> • Využívat v rámci možností získané komunikační dovednosti k vytváření sociálních vztahů a společenskému zapojení s pomocí komunikační techniky.	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme žáky, aby mezi sebou komunikovali a vytvářeli si nové sociální vazby pomocí e-mailu, mobilního telefonu, skype, internetu - vytváříme u žáků potřebu komunikovat s okolím, vyhledávat informace a využívat je

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Umět napsat a přečíst adresu svého bydliště, jména rodičů, sourozenců atd. • Pomocí výpočetní techniky se zapojit do společenského dění.	<ul style="list-style-type: none"> - procvičujeme na klávesnici běžné, nebo speciální psaní adresy svého bydliště, jména rodičů, sourozenců atd. - sledujeme na internetu společenské dění a aktivity České republiky - snažíme se mít přehled o důležitých aktivitách na celém světě
<ul style="list-style-type: none"> • Umět navazovat vztahy se svými vrstevníky.	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledáváme na PC kontakty se spolužáky, kamarády - pracujeme s mobilním telefonem, přijímáme hovory a píšeme sms zprávy
<ul style="list-style-type: none"> • Získávat povědomí o nevhodném obsahu na internetu.	<ul style="list-style-type: none"> - zařazujeme preventivní programy o drogách, prostituci atd. - klademe důraz na vhodnost a nevhodnost počínání spolužáků a

	široké veřejnosti - seznamujeme žáky s nástrahami v běžném občanském životě
--	--

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Využívat osvojené a získané vědomosti, dovednosti a návyky spojené s využíváním komunikační a výpočetní techniky k co největšímu zapojení do společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - podněcujeme žáky k samostatné komunikaci s okolím pomocí mobilního telefonu, e-mailu např. k objednávání u lékaře, zjišťování jízdního řádu atd. - seznamujeme žáky s využíváním výpočetní techniky a telefonu k co největšímu zapojení do společnosti
<ul style="list-style-type: none"> • Pomocí vědomostí a návyků dodržovat stereotypní chování a zacházení s komunikační technikou spojené se zdravým životním stylem a v rámci ochrany životního prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> - žákům vysvětlujeme a učíme je zacházet s počítači a telefony v souladu s ochranou jejich zdraví např. nevhodnost dlouhého sezení u PC, časté využívání mobilního telefonu - využíváme získaných poznatků z oblasti ochrany životního prostředí zacházení s výpočetní technikou, zejména v oblasti recyklace
<ul style="list-style-type: none"> • Umět se zachovat v krizových, nebezpečných a život ohrožujících situacích podle pokynů, případně sám přivolat pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s důležitými telefonními čísly – lékař, požárníci, policie, podporujeme jejich zapamatování a uložení předvolby do mobilního telefonu - provádíme se žáky modelové situace, kde si mohou vyzkoušet, jak správně reagovat, telefonovat v dané situaci - pomocí exkurze a besedy přibližujeme žákům skutečné prostředí složek Integrovaného záchranného systému a ukazujeme, jak si je vyhledat na internetu

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Umět částečně samostatně pracovat s počítačem a mobilním telefonem. 	<ul style="list-style-type: none"> - ukazujeme a popisujeme žákům základní komponenty počítače a mobilního telefonu. Vysvětlujeme a převádíme, co k čemu slouží a jak s jednotlivými částmi počítače či telefonu pracujeme. - seznamujeme žáky s možnostmi využití počítače i telefonu.

	<ul style="list-style-type: none"> - opakujeme jednotlivé pracovní úkony a vedeme žáky k postupnému osamostatnění v práci. - využíváme speciální kompenzační pomůcky k ovládnutí počítače (speciální klávesnice, myš, apod.)
<ul style="list-style-type: none"> • Mít osvojené stereotypy práce na počítači či telefonu a být schopen pracovat podle slovní instrukce. 	<ul style="list-style-type: none"> - postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu. - opakováním usilujeme o vytvoření pracovních stereotypů při práci s počítačem a telefonem. - zařazujeme práci na počítači i v ostatních vyučovacích předmětech. - používáme srozumitelné a jednoduché slovní pokyny a zjišťujeme, jak žáci úkol pochopili.
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout zadaný úkol dokončit. 	<ul style="list-style-type: none"> - zadáváme úkoly podle individuálních možností a schopností žáků. - činnosti střídáme a ožívujeme dramatizací a modelovými situacemi (telefonování na záchranou službu, informace, hra na úřady, apod.) - podporujeme žáky motivací a pochvalou i za drobný úspěch
<ul style="list-style-type: none"> • Při práci s počítačem být schopen pomáhat a zapojit se do skupinové práce. 	<ul style="list-style-type: none"> - zadáváme žákům skupinové úkoly a práci ve dvojicích. - dohlížíme na pravidelné střídání žáků při skupinové práci. - vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci.
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržovat zásadu střídání práce a odpočinku. 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlujeme srozumitelně zásady hygieny práce při práci na počítači. - korigujeme čas strávený u počítače a vysvětlujeme, proč je nutné časové omezení při práci na počítači.

5.5.4. Vyučovací předmět: Základy informatiky

Očekávané výstupy (OV) z RVP:

- 1.1. zvládnout základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práci s myší
- 1.2. pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavními programy podle pokynu
- 1.3. zvládat psaní známých písmen na klávesnici
- 1.4. dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou
- 1.5. zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace
- 1.6. zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy
- 1.7. vyhledávat informace na internetu podle pokynů
- 1.8. dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou
- 1.9. zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, případně zprávy sms

5. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Seznámit se s počítačem. Zvládnout pojmenovat a ukázat části počítačové sestavy. Seznámit se a osvojit si základní používání myši.	<ul style="list-style-type: none"> - podle daných možností žáka seznámení s počítačem – co to je, co umí - informativní seznámení se základními částmi počítačové sestavy – počítač, monitor, klávesnice, myš - praktické úkoly, vedoucí k seznámení s počítačem – ukazování a pojmenovávání částí počítačové sestavy, základní povědomí o tom, k čemu jednotlivé části slouží - seznámení a praktický nácvik práce s myší – přiměřeně svým možnostem uchopit myš a	ČT – rozvíjení slovní zásoby pomocí nových pojmů – pojmenovávání částí počítačové sestavy, rozvíjení samostatného vyjadřování nových poznatků PS – zdokonalování jemné motoriky pomocí práce s myší ŘV – správné vyslovování a pojmenovávání částí počítačové soustavy	OV 1.1., 1.4.

Seznámit se a chápat pravidla bezpečné práce s počítačem.	<p>pomocí ní pohybovat kurzorem všemi směry</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení žáků se zásadami a pravidly bezpečnosti a zdravotní nezávadnosti práce na počítači – např. při práci na PC nejíst, nepít, dělat přestávky, správně sedět, sami neodstraňovat závady na PC ani na připojení k elektrické síti, nepoužívat PC při bouři atd. 	PRV – dodržování zásad bezpečné práce s počítačem	
---	--	---	--

6. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Znát části počítačové sestavy.</p> <p>Ovládat jednoduchou práci s myší.</p> <p>Používat levé tlačítko myši.</p> <p>Osvojit si postup zapínání a vypínání počítače.</p> <p>Seznámit se s klávesnicí.</p> <p>Vyhledat a napsat písmena.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opakování základních informací o počítači - ukazování jeho částí - zautomatizování základních úkonů při práci s myší – uchopení, pohyb kurzorem - nácvik a zvládnutí práce s levým tlačítkem myši – klik, dvojklik - seznámení a praktický nácvik posloupnosti úkolů, které jsou potřebné k zapnutí a vypnutí počítače - seznámení s klávesnicí – běžnou, nebo dle potřeb speciální - orientace na klávesnici, důležité klávesy – enter, backspace, mezerník - vyhledávání a nácvik psaní známých malých 	<p>ČT – seznámení a zapamatování si konkrétních kláves – enter, backspace – naučit se je správně vyslovovat, vyhledávání známých písmen na klávesnici</p> <p>PS – práce s myší, nácvik psaní malých písmen na klávesnici</p> <p>ŘV – správná výslovnost názvů kláves</p> <p>ČS – využití počítače k vyhledávání informací pro dané téma</p> <p>ČP – využití počítače k zjišťování potřebných informací k danému tématu</p>	OV 1.1., 1.3.

	tiskacích písmen		
--	------------------	--	--

7. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Orientovat se samostatně na klávesnici.</p> <p>Zvládnout zábavnou hru, program.</p> <p>Dokázat samostatně napsat písmeno, číslici, slovo.</p> <p>Seznámit se s internetem.</p> <p>Přihlásit se s pomocí učitele na internet.</p> <p>Znát pravidla bezpečnosti práce s počítačem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování práce s myší - základní samostatná orientace na klávesnici, důležité klávesy - enter, shift, backspace - práce se zábavnými programy pro děti a mládež, dle individuálních možností, schopností a potřeb žáka - procvičování psaní známých malých a velkých tiskacích písmen podle pokynů, popř. podle předlohy (úprava velikosti písma podle individuálních potřeb žáků) - psaní jednoduchých slov, popřípadě číslic - seznámení žáků s pojmem internet, jeho významem - spuštění internetu, hlavní stránka - přihlášení, použití hesla - seznámení s možnostmi vyhledávání informací - opakování a upevňování hlavních zásad a pravidel bezpečnosti a zdravotní nezávadnosti práce na počítači - upevňování a praktické uplatňování nejdůležitějších úkonů při práci na PC 	<p>ČT – vyhledávání známých kláves, velkých a malých písmen na klávesnici, psaní jednoduchých slov, čtení informací na internetu</p> <p>PS – používání myši, ovládání kláves, psaní slov, číslic</p> <p>ŘV – popisování úkonů při orientaci na klávesnici</p> <p>M – psaní číslic</p> <p>ČS, ČP – práce s výukovými programy, zaměřenými na ČS a ČP</p>	<p>OV 1.2., 1.3., 1.4., 1.7.</p>

8. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Samostatně používat klávesnici.</p> <p>Psát písmena, slova.</p> <p>Seznámit se s počítačovými programy.</p> <p>Seznámit se s alternativní komunikací.</p> <p>Prakticky používat vybrané programy.</p> <p>Vyhledat s pomocí učitele a podle svých možností zadané úkoly na internetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opakování a samostatné používání klávesnice, popřípadě se speciální klávesnicí - jednoduché seznámení programem WORD a jeho využitím - vyhledávání známých písmen na klávesnici, jejich psaní - zdokonalování psaní jednoduchých známých slov, krátkých vět podle instrukcí učitele, popř. podle předlohy - přepisování jednoduchých slov, krátkých vět dle předlohy podle možností žáka - jednoduché seznámení programem WORD a jeho využitím - seznámení se základními symboly alternativní komunikace, podle potřeby žáka - seznámení žáků s dalšími jednoduchými výukovými programy a programy pro zábavu a volný čas - praktické využívání programů pro výuku i zábavu dle individuálních možností, schopností a potřeb žáka – jednoduše, názorně, prakticky - vyhledávání informací na internetu s pomocí učitele 	<p>ČT – vyhledávání písmen na klávesnici podle pokynů učitele, psaní krátkých slov dle instrukcí, přepisování krátkých vět</p> <p>PS – psaní písmen, slov, vět na klávesnici, jednoduché zábavné programy na počítači – např. kreslení, seznámení s programem WORD – používaného pro psaní, používání jednoduchých výukových programů</p> <p>ŘV – správné čtení a výslovnost slov a vět psaných na PC, nácvik telefonování mobilním telefonem</p> <p>M – využití počítačových her s matematickým zaměřením</p> <p>ČP a ČS - výukové programy se zaměřením na ČP a ČS, vyhledávání informací na internetu</p>	<p>OV 1.3., 1.5., 1.6., 1.7., 1.9.</p>

Používat tlačítko zpět pro návrat na předchozí stránku.	- seznámit se a prakticky používat tlačítko zpět		
Zvládnout základní práci s mobilním telefonem – přijetí hovoru.	- seznámení s mobilním telefonem, jeho základními funkcemi a používáním - praktický nácvik odchozího hovoru, přijetí hovoru		

9. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Automaticky ovládat základní úkony práce na počítači.	- zautomatizování základních úkonů při práci s počítačem – zapnutí, vypnutí, orientace na klávesnici, psaní písmen, slov	ČT – orientovat se v napsaném textu na monitoru, samostatné psaní písmen, slov, vět, seznámení s internetem, jeho významem	OV 1.7., 1.8., 1.9.
Seznámit se s péčí o počítač.	- seznámení a osvojení si základních pravidel hygieny práce s počítačem(správné sezení, přestávky atd. - seznámení a dodržování základních pravidel pro údržbu počítače (např. správné zapínání a vypínání, škodlivé vlhko, prach, nečistoty)	PS – zdokonalování jemné motoriky při práci s mobilním telefonem, zautomatizování psaní písmen, slov, vět, využívání zábavních programů, psaní e-mailu	
Samostatně nebo s dopomocí vyhledávat informace na internetu.	- spouštění – internet explorer, hlavní stránka - používání ikony domovské stránky – „domečku“ – návrat na domovskou stránku kliknutím na něj	ŘV – telefonování mobilním telefonem, předávání informací z internetu M – praktické používání číslic na mobilním telefonu	
Seznámit se s e-mailem.	- podle možností a typu postižení žáka seznámení s elektronickou poštou – e-mailem (informativně, popř. prakticky dle možností žáka)	ČP, ČS – využití internetu	

<p>Zdokonalit používání mobilního telefonu, psát sms.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování základní práce s mobilním telefonem – příchozí a odchozí hovor, dle možností žáka psaní nebo přijímání zpráv SMS - dle možností a potřeb žáka - seznámení s alternativním mobilním telefonem např. firmy Jablotron 	<p>k vyhledávání informací pro ČP a ČS</p> <p><u>PT – EV</u></p> <p>Vztah člověka k prostředí – náš životní styl – účelné využívání informačních zdrojů, energie, využívání informací k ochraně životního prostředí, šetrné a recyklovatelné zacházení s elektronickým odpadem (mobilní telefon, počítač)</p>	
---	---	--	--

10. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Seznámit se s přídavným zařízením počítače.</p> <p>Vyhledávat informace na internetu.</p> <p>Zautomatizovat praktické využívání výpočetní techniky,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s přídavným zařízením počítače – např. skener, modem, digitální fotoaparát, kamera, tiskárna - - seznámení s jednoduchým způsobem vyhledávání informací na internetu - praktické vyhledávání informací dle zájmu žáka s vedením a pomocí učitele dle aktuální potřeby žáka - vyhledávání hudby na internetu – seznámení s ikonou pro zesilování a zeslabování zvuku - zlepšování a zdokonalování všech úkonů souvisejících s obsluhou počítače 	<p>ČT – používání internetu – vyhledáváním informací, e-mail, jako způsobem komunikace, mobilní telefon, zdokonalování psaní a čtení informací na PC</p> <p>PS – jednoduché používání internetu, psaní hesel potřebných k vyhledávání na internetu, psaní e-mailů, psaní sms zpráv</p> <p>ŘV – pojmenovávání přídavných zařízení počítače,</p>	<p>OV 1.5., 1.6., 1.7., 1.8., 1.9.</p>

<p>mobilního telefonu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - praktické úkoly na procvičení práce s e-mailem - zdokonalování používání mobilního telefonu - samostatné vyhledávání informací na internetu – dle individuálních možností žáka, dle potřeby s pomocí učitele 	<p>telefonování, zdokonalování používání mobilního telefonu M – používání mobilního telefonu, matematické počítačové hry</p> <p>ČS – zdokonalování komunikace s okolím pomocí telefonu, e-mailu, internetu, vyhledávání informací ze světa</p> <p>HV – samostatné vyhledávání hudby na internetu</p> <p><u>PT – EV</u> Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví – rozumné využívání výpočetní techniky, mobilních telefonů s ohledem na zdraví člověka, jeho zdravý životní styl</p>	
---------------------------	--	---	--

5.6. PRVOUKA

5.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Učí žáky vnímat a správně pojmenovávat předměty, činnosti, jevy a situace, s nimiž se setkávají v rodině, ve škole, v okolí školy i v běžném životě.

Cílem je rozvíjet poznatky žáka o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka. Žáci si osvojují a upevňují základy slušného chování a jednání mezi lidmi, učí se chápat rozdílnost mezi jednotlivci – toleranci. Vytvářejí si základy hodnotového systému a zdravého životního stylu.

Předmět je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

Předmět je organizován v rámci povinné minimální časové dotace na 1. stupni:

- 1. - 2. ročník 2 hodiny týdně
- 3. - 6. ročník 3 hodiny týdně

Průřezové téma (PT) v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Sociální rozvoj (SR) – Poznávací schopnosti – zařazen na 1. stupni ve všech ročnících, žáci se budou vzájemně poznávat ve skupinách i ve třídě.

Osobnostní rozvoj (OR) – Sebepojetí a sebepoznání – zařazen na 1. stupni ve všech ročnících, žáci budou vnímat sebe samé jako zdroj informací o sobě a druhé jako zdroj informací o nich. Zároveň se budou seznamovat se svým tělem a vytvářet a upevňovat vztahy s druhými lidmi a spolužáky.

Multikulturní výchova (MKV)

Lidské vztahy (LV) – zařazen na 1. stupni ve všech ročnících, žáci se budou učit udržovat tolerantní vztahy s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost.

Enviromentální výchova (EV)

Ekosystémy – zařazen do 4., 5., 6. ročníku, žáci se budou seznamovat s důležitostí lesa, polí, vodních zdrojů, moří, ale i s umělým ekosystémem (např. lidské sídlo apod.).

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zařazen do 6. ročníku, žáci budou seznámeni s vlivem zemědělství, průmyslu, dopravy, odpadů na životním prostředí. Dále budou poučeni o ochraně přírody a životního prostředí.

Mezipředmětové vztahy:

Čtení (ČT), Psaní (PS), Řečová výchova (ŘV), Matematika (M), Základy informatiky (ZINF), Tělesná výchova (TV), Pracovní činnosti (PČ), Hudební výchova (HV)

Vyučovací hodiny probíhají v kmenové třídě, často se pracuje v terénu (okolí školy, školní hřiště, nedaleký park) hlavně pro názornost učiva. Starší ročníky mohou využívat počítače ve třídě, které jim slouží k vyhledávání informací souvisejících s učivem.

Hodnocení výuky probíhá slovní formou. V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažení úrovně získaných poznatků a dovedností a zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5.6.2. Cílové zaměření předmětu

- Vytváření a upevňování hygienických a sebeobslužných návyků.
- Osvojování pravidel slušného chování, vytváření pozitivních mezilidských vztahů.
- Poznávání svého nejbližšího okolí a vytváření citového vztahu k místu, kde žijeme.
- Rozvoj myšlení a vyjadřování, rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a situací.
- Zapojování do aktivit směřujících k ochraně životního prostředí.
- Utváření pozitivního vztahu k živé a neživé přírodě.
- Upevňování zásad zdravého životního stylu a správného jednání v situacích ohrožujících život.

5.6.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Umět pracovat s výukovými programy na PC související s tématem prvouky, používat učební materiály a kompenzační	<ul style="list-style-type: none"> - používáme názorné a obsahově přiměřené učební materiály a učebnice

pomůcky.	<ul style="list-style-type: none"> - využíváme audiovizuální a výpočetní techniku (PC) – výukové programy zaměřené na prvouku, internet - formou her směřujeme žáka k samostatnému vyhledávání informací
<ul style="list-style-type: none"> • Užívat termíny, pojmy, symboly, znaky ve vztahu s přírodou a znát jejich význam. 	<ul style="list-style-type: none"> - při zařazování nových pojmů dodržujeme jednotnou terminologii - dbáme na to, aby žák učivu porozuměl a své znalosti mohl využít v jiných předmětech - při procházkách podrobně popisovat žákovi okolní svět a vysvětlovat jevy a přírodní zákonitosti

Kompetence k řešení problému

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Překonávat problémy přiměřeně svým možnostem při vypracování projektů. 	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí konkrétních situací pomáháme žákovi zažít radost z úspěchu; z toho, že se něco nového naučil - pomocí her povzbuzujeme u žáka jeho sebedůvěru - za každý úspěch žáka chválíme
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout nezdár při řešení problému ve třídě nebo v terénu při skupinové práci. 	<ul style="list-style-type: none"> - při výuce v terénu učíme žáka, aby nepřeceňoval svoje schopnosti a možnosti - směřujeme ho k objektivnímu a reálnému posouzení svých možností a schopností - nabízíme žákovi pomoc, oporu a povzbuzení při neúspěchu a snažíme se, aby se z něho poučil

Kompetence komunikativní

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřovat své názory a postoje v souvislosti s učením prvouky a umět vhodnou formou obhájit svůj názor. 	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáka k srozumitelnému vyjadřování svých myšlenek - obohacujeme slovní zásobu žáka pomocí obrazových materiálů souvisejících s prvoukou - povzbuzujeme žáky, aby komunikovali mezi sebou při hodinách prvouky – dáváme jim možnost pozorovat, pojmenovávat a porovnávat svoje poznatky a zkušenosti

<ul style="list-style-type: none"> • Umět komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým možnostem a schopnostem. 	<ul style="list-style-type: none"> - co nejčastěji provádíme výuku v terénu (pořádáme exkurze, výlety, návštěvu ZOO; jdeme se žáky do divadla, na koncert apod.) - v rámci školy pořádáme různé společné akce, které si žáci z části připravují sami a při nichž mohou prezentovat své znalosti z prvouky
--	---

Kompetence sociální a personální

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Aktivně se zapojit do vypracování nových projektů. 	<ul style="list-style-type: none"> - ve výuce prvouky zařazujeme týmovou spolupráci a učíme žáka respektovat pravidla v týmu - navozujeme takové modelové situace, ve kterých je žák nucen prokázat základní samostatnost či sebeobsluhu
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovat základní návyky společenského chování, respektovat své vrstevníky a ostatní lidi. 	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáka k navazování dobrých vztahů s vrstevníky, učíme ho respektovat druhé lidi a upevňovat pozitivní mezilidské vztahy

Kompetence občanské

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Umět pečovat o své zdraví, mít povědomí o zdravém životním stylu a ochraně životního prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> - do výuky prvouky zařazujeme besedy s odborníky, kteří se zabývají prevencí patologických jevů (kouření, konzumace alkoholu, užívání drog) - seznamujeme žáka s enviromentální výchovou - při procházkách zdůrazňujeme žákovi, jak je nutné chránit přírodu a vytvářet si k ní pozitivní vztah
<ul style="list-style-type: none"> • Umět se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka pod vedením kompetentních osob. 	<ul style="list-style-type: none"> - v modelových situacích žákovi opakujeme čísla tísňového volání - klademe důraz na to, aby žák rozpoznal krizovou situaci, a pomocí modelových příkladů se snažíme žáka naučit správně reagovat a okamžitě vyhledat pomoc dospělé osoby

Kompetence pracovní

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Pracovat podle naučeného pracovního postupu a pomocí instrukcí plnit jednoduché úkoly.	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáka ovládat a manipulovat s různými nástroji, materiály; rozvíjíme manuální zručnost - klademe důraz na vytváření základních pracovních postupů s ohledem na možnosti žáka
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržovat pořádek kolem pracovního místa a při pracovní činnosti dbát na bezpečnost, hygienu a ochranu životního prostředí.	<ul style="list-style-type: none"> - při praktické části výuky prvouky upozorňujeme žáka na možné nebezpečí a úrazy - důsledně dbáme na dodržování bezpečnosti a pořádku

5.6.4. Vyučovací předmět: Prvouka

Očekávané výstupy (OV) z RVP:

1. Místo, kde žijeme

1. 1. znát název své obce a adresu bydliště
1. 2. zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí
1. 3. poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí – domov, třída, škola
1. 4. ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy
1. 5. popsat cestu do školy podle otázek
1. 6. znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště
1. 7. sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest
1. 8. dodržovat zásady bezpečnosti při hrách

2. Lidé kolem nás

2. 1. znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy
2. 2. znát jména spolužáků a svých učitelů
2. 3. mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poprosit, poděkovat
2. 4. poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti
2. 5. vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi
2. 6. dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády
2. 7. projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků
2. 8. pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti
2. 9. rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
2. 10. vědět kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby
2. 11. reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech

3. Lidé a čas

3. 1. zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer)
3. 2. znát rozvržení svých denních činností
3. 3. znát dny v týdnu
3. 4. rozlišit roční období podle charakteristických znaků

3. 5. poznat kolik je hodin (celé hodiny)
3. 6. rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra)
3. 7. znát roční období a měsíce
3. 8. porovnávat rozdíly mezi způsobem života v minulosti podle obrázků
3. 9. seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji

4. Rozmanitost přírody

4. 1. popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
4. 2. poznat nejběžnější druhy domácích zvířat
4. 3. pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny
4. 4. popsat počasí podle obrázku (déšť, sníh, bouřku, vítr)
4. 5. znát základní zásady pobytu v přírodě
4. 6. poznat rozdíly mezi stromy a keři
4. 7. poznat nejběžnější volně žijící zvířata
4. 8. rozlišit listnaté a jehličnaté stromy
4. 9. vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí
4. 10. znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí

5. Člověk a zdraví

5. 1. dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu
5. 2. pojmenovat hlavní části lidského těla
5. 3. dokázat upozornit na své zdravotní potíže
5. 4. vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a koupání
5. 5. uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy
5. 6. dokázat sdělit a popsat své zdravotní obtíže
5. 7. vědět na koho se obrátit o pomoc
5. 8. zvládnout ošetření drobného poranění
5. 9. uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce
5. 10. reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

1. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Znát svoji adresu.</p> <p>Orientovat se v okolí bydliště.</p> <p>Poznat svoji třídu.</p> <p>Umět se orientovat v budově školy.</p> <p>Znát své rodinné příslušníky a umět jejich jména. Rozlišit jejich stáří.</p> <p>Orientovat se v blízkých příbuzenských vztazích.</p> <p>Znát jména svých učitelů a spolužáků.</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov, popis domu, okolí domu, adresa bydliště, město/venkov - orientace v okolí bydliště - škola – první den ve škole - poznávání a vyjmenovávání předmětů a činností, s nimiž se žáci ve třídě setkávají - vyjmenovávání školních pomůcek - vybavení třídy – orientace ve třídě - orientace ve škole (jídelna, šatna, tělocvična apod.) <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina – členové rodiny a jejich jména - příbuzenské vztahy; mezilidské vztahy - jména a příjmení spolužáků a učitelů <p>Lidé a čas</p>	<p>ČT – vypravování, popis činností, věcí lidí, krajiny.</p> <p>PS – grafomotorika, vybarvování obrázků k tématu.</p> <p>ŘV – vyjmenovávání předmětů a činností denní potřeby.</p> <p>M – třídění podle různých kritérií – stejně/více/méně/hodně.</p> <p>TV – vycházky – orientace v okolí školy.</p> <p>PČ – základní hygienické návyky, osobní hygiena.</p> <p>HV – rytmus a pohyb, hra na tělo.</p>	<p>OV 1.1., 1.2., 1.3.</p> <p>OV 2. 1., 2. 2.</p>

<p>Orientovat se v čase.</p> <p>Znát svůj denní režim.</p> <p>Vyjmenovat dny v týdnu.</p> <p>Popsat změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p>Znát běžná domácí zvířata.</p> <p>Umět pojmenovat jednotlivé části svého těla.</p> <p>Dodržovat základní hygienické návyky.</p> <p>Dle svých možností zvládat sebeobsluhu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase – ráno, poledne večer - režim dne – rozvržení denních činností - dny v týdnu <p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny v přírodě – roční období v závislosti na počasí - znaky ročních období <p>- domácí zvířata (rozeznat a pojmenovat)</p> <p>Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo a jeho části - osobní hygiena - sebeobsluha 	<p><u>PT – OSV</u> SR – Poznávací schopnosti- rozpoznávání jednotlivých spolužáků a učitelů ve třídě. OR – Sebepojetí a sebepoznání – já, moje tělo.</p> <p><u>PT – MV</u> Lidské vztahy – vytváření harmonických vztahů ve třídě.</p>	<p>OV 3. 1., 3. 2., 3. 3.</p> <p>OV 4. 1., 4.2.</p> <p>OV 5. 1., 5.2.</p>
--	---	---	---

2. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Popsat svůj domov.</p> <p>Vědět o zajímavých místech v okolí svého bydliště.</p> <p>Být seznámen se základy pravidel slušného chování.</p> <p>Respektovat pravidla pro vzájemné soužití lidí.</p> <p>Vyjmenovat roční období.</p> <p>Umět popsat důležité svátky a události v roce.</p> <p>Umět popsat podle obrázků počasí.</p> <p>Poznat běžné druhy ovoce a zeleniny.</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov – jednotlivé místnosti, vybavení pokojů - můj pokojíček - okolí bydliště – zajímavá místa (kam rád/a chodím) <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla společenského chování (pozdrav, poděkování, prosba apod.) - mezilidské vztahy – pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi spolužáky <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - roční období (jaro, léto, podzim, zima) - významné události v roce (Velikonoce, Vánoce, prázdniny, apod.) <p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - počasí – déšť, sníh, mráz, bouřka, mrak, slunce apod. - základní druhy ovoce a zeleniny 	<p>ČT – poslech a reprodukce příběhů k probíranému tématu.</p> <p>PS – vybarvování obrázků k tématu učiva.</p> <p>ŘV – pojmenovávání jednotlivých místností v bytě, věcí ve třídě; poděkovat, poprosit.</p> <p>M – prostorová představivost nahoře/dole, pod/nad apod.</p> <p>TV – zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, dechová cvičení.</p> <p>PČ – svlékání a oblékání oděvů.</p> <p>HV – zpěv písní s tematikou Vánoc, Velikonoc apod., hudebně pohybové hry.</p>	<p>OV 1. 2., 1.3.</p> <p>OV 2. 3., 2.6.</p> <p>OV 3.4.</p> <p>OV 4.3, 4.4.</p>

<p>Dokázat upozornit na zdravotní obtíže.</p> <p>Rozeznat, jaké oblečení je vhodné na zimu a jaké na léto.</p>	<p>Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - nemoc – potíže při nemoci (bolest hlavy, v krku apod.) - oblékání v létě/v zimě 	<p><u>PT – OSV</u></p> <p>SR – Poznávací schopnosti – vzájemné poznávání se. OS – Sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem.</p> <p><u>PT – MV</u></p> <p>Lidské vztahy – udržování tolerantních vztahů se spolužáky.</p>	<p>OV 5.3.</p>
--	--	--	----------------

3. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Umět podle svých možností popsat cestu do školy a ze školy.</p> <p>Ovládat základní pravidla bezpečného chování při pohybu venku.</p> <p>Vědět jak se chovat v situacích ohrožujících život. Umět požádat dospělého o pomoc.</p> <p>Znát čísla tísňového volání.</p> <p>Být obezřetný při setkání s cizími lidmi.</p> <p>Poznat kolik je hodin.</p> <p>Vědět, čím jsou charakteristická jednotlivá roční období.</p> <p>Orientovat se v kalendáři.</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - cesta z domova do školy a zpět - okolí školy <p>- bezpečnost při pohybu venku</p> <p>- základy dopravní výchovy</p> <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - situace hromadného ohrožení – chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě <p>- čísla tísňového volání</p> <p>- osobní bezpečnost – chování při setkání s cizími lidmi</p> <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - určování hodin (celé hodiny) - znaky ročních období - kalendář 	<p>ČT – čtení symbolů a obrázků.</p> <p>PS – opis číslic.</p> <p>ŘV – reprodukce a dramatizace; vytváření modelových situací.</p> <p>M – poznávání čísel tísňového volání, určování času.</p> <p>TV – bezpečnost při pohybových hrách v různém prostředí.</p> <p>PČ – druhy ovoce a zeleniny a jejich pěstování.</p> <p>HV – písničky o zvířatech, rostlinách.</p> <p><u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – zvládnutí vlastního chování. SR – Poznávací schopnosti –</p>	<p>OV 1. 4., 1.5., 1.6.</p> <p>OV 2. 5., 2.10, 2.11.</p> <p>OV 3. 4., 3.5., 3.7.</p>

<p>Vědět, jak se chovat v přírodě.</p> <p>Umět pojmenovat nejběžnější volně žijící zvířata.</p> <p>Dodržovat pravidla bezpečnosti.</p> <p>Mít povědomí o nutnosti omývání potravin.</p>	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla při pobytu v přírodě - nejběžnější volně žijící zvířata <p>Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost při hrách, výletech a koupání - omývání potravin (ovoce, zelenina, maso) 	<p>porozumění druhým lidem.</p> <p><u>PT – MV</u> Lidské vztahy – vztahy mezi spolužáky a učiteli; setkání s cizími lidmi.</p>	<p>OV 4. 5., 4.7.</p> <p>OV 5. 4.</p>
---	---	---	---------------------------------------

4. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Podle fotografií rozeznat kulturní a historické památky a jiná důležitá místa v okolí.</p> <p>Umět sdělit vlastní zážitky z výletů a procházek.</p> <p>Znát jednotlivé role členů rodiny.</p> <p>Umět tolerovat a respektovat ostatní lidi.</p> <p>Rozumět časovému ději včera, dnes, zítra.</p> <p>Vědět kolik mu je let.</p> <p>Popsat co se děje v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p>Vědět jak se chovají zvířata v ročních obdobích.</p> <p>Být seznámen s péčí o ptáky a zvířata.</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní a historické památky v okolí školy a bydliště - zajímavosti z nejbližšího okolí - regionální zvláštnosti (pohádky, pověsti) <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - role členů rodiny - tolerance mezi lidmi, základy slušnosti - respekt k odlišnostem spolužáků <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase (rozlišení minulosti, přítomnosti a budoucnosti) - pojmy: včera, dnes a zítra - datum narození (kolik je mi let) <p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - příroda v ročních obdobích - chování živočichů v přírodě - péče o ptáky a zvířata 	<p>ČT – tvoření vět k tématickým obrázkům.</p> <p>PS – popis názvů členů rodiny.</p> <p>ŘV – vyprávění pohádek a pověstí.</p> <p>M – manipulace s předměty, řazení předmětů dle daných kritérií, orientace v čase.</p> <p>TV – procházky do přírody.</p> <p>PČ – rozpoznávání jednotlivých stromů a keřů; osobní hygiena.</p> <p>HV – poslech jednoduchých skladeb; hra na tělo.</p> <p><u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – vnímání vlastních potřeb; chování při nemoci. SR – Poznávací schopnosti – vnímání potřeb druhých lidí.</p>	<p>OV 1. 6., 1.7.</p> <p>OV 2.7.</p> <p>OV 3.6.</p> <p>OV 4.6., 4.8.</p>

<p>Poznat rozdíly mezi jednotlivými keři a stromy.</p> <p>Vědět, jak funguje lidské tělo.</p> <p>Uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností sebeobslužné dovednosti.</p> <p>Umět se starat o svůj zevnějšek.</p> <p>Vědět jak se má chovat v době nemoci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stromy a keře (ovocné, jehličnaté, listnaté apod.) <p>Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohlubování poznatků o lidském těle - hygienické návyky – péče o zuby, nehty, vlasy - úprava zevnějšku - zdraví a nemoc – chování v době nemoci (klid na lůžku) - lékař, návštěva ordinace, nemocnice, lékárny - chování u lékaře - prevence onemocnění 	<p><u>PT – MV</u> Lidské vztahy – vztahy v rodině, tolerance.</p> <p><u>PT – EV</u> Ekosystémy – sledování vztahů člověka a přírody.</p>	<p>OV 5.5.</p>
--	---	--	----------------

5. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Znát všechna významná místa, instituce, pohoří a řeky, které se nachází v jeho městě.</p> <p>Rozpoznat vhodné a nevhodné chování při hrách venku.</p> <p>Znát profese svých rodičů.</p> <p>Umět pojmenovat běžné pracovní činnosti a lidské profese.</p> <p>Vyjmenovat roční období a přiřadit k nim měsíce.</p> <p>Znát části dne a říct, co se v jaké části dne dělá.</p> <p>Popsat život lidí v pravěku a srovnat ho s dnešním způsobem života.</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - město, obec, region – instituce, význačná místa, pohoří, řeky - pravidla bezpečného chování při pobytu venku <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaměstnání rodičů - různé profese lidí - jednoduché stroje, přístroje a zařízení, která nám usnadňují práci v domácnosti i v zaměstnání <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - měsíce v roce, roční období - režim dne – činnosti, které v daném čase vykonáváme - způsob života v pravěku a dnes - minulost a současnost v našem životě (rozdíly ve způsobu života) <p>Rozmanitost přírody</p>	<p>ČT – vyhledávání informací k tématu z obrázkových knih a časopisů.</p> <p>PS – opis názvů obrázků k probíranému učivu.</p> <p>ŘV – popis jednoduchých obrázků.</p> <p>M – časová orientace.</p> <p>ZINF – práce s výukovými programy k tématu.</p> <p>TV – význam pohybu pro zdraví, pohybový režim.</p> <p>PČ – sezónní práce na zahradě; manipulace s jednoduchými přístroji ve škole i v domácnosti.</p> <p>HV – zpěv písniček k tématu zdraví.</p> <p>PT – OSV OR – Sebepoznání a sebepojetí – vytváření</p>	<p>OV 1.8.</p> <p>OV 2.8.</p> <p>OV 3.7., 3.8.</p>

<p>Umět popsat rozmary počasí.</p> <p>Vědět jak se příroda připravuje na zimu.</p> <p>Znát, jak se chovají jednotlivé druhy zvířat.</p> <p>Umět sdělit dospělé osobě, že se necítí dobře.</p> <p>Zvládnout ošetřit drobné poranění.</p> <p>Mít povědomí o zdravé výživě, pitném režimu, nutnosti spánku a odpočinku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozorování počasí – sníh, led, zima, mráz, slunce apod. - sezónní práce na zahradě, na poli, v sadě - odlety ptáků na jih - zimní spánek některých zvířat <p>Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznání příznaků nemoci - ošetření drobného poranění - zdravá strava, pitný režim - spánek, odpočinek 	<p>modelových situací z běžného života.</p> <p>SR – Poznávací schopnosti – nácvik rozhovorů ve dvojicích.</p> <p><u>PT – MV</u></p> <p>Lidské vztahy – spolupráce s vrstevníky, vzájemné respektování se.</p>	<p>OV 4.1.</p> <p>OV 5.6., 5.7., 5.8.</p>
--	--	--	---

6. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Orientovat se v širším okolí školy a bydliště.</p> <p>Vědět, kde se nachází nejbližší zastávka MHD.</p> <p>Umět popsat budovu školy.</p> <p>Rozeznat nevhodné chování vrstevníků a dospělých.</p> <p>Vědět na koho se obrátit nebo komu zavolat v případě ohrožení života.</p> <p>Znát čísla tísňového volání.</p> <p>Vyjmenovat důležité historické objekty v regionu a v ČR.</p> <p>Mít povědomí o významných událostech, které se vztahují k regionu.</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v širším okolí školy a bydliště (autobusové a tramvajové zastávky, čísla autobusů apod.) <p>- popis školy</p> <p>- popis domova</p> <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevence sociálně patologických jevů - chování v krizových situacích a v situacích ohrožujících život - situace hromadného ohrožení – požár, evakuace - čísla tísňového volání <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - historické objekty v regionu a v ČR - regionální zajímavosti, pověsti, pohádky, lidové svátky 	<p>ČT – popisování cesty do školy podle obrázkové osnovy.</p> <p>PS – psaní adresy.</p> <p>ŘV – popis školy, domova.</p> <p>M – čísla tísňového volání.</p> <p>ZINF – psaní adresy na počítači.</p> <p>TV – vycházky do lesa a parku.</p> <p>PČ – pozorování přírody v různých ročních obdobích.</p> <p>HV – zpěv písniček o přírodě.</p> <p>PT – OSV</p> <p>OR – Sebepoznání a sebepojetí – ochrana sebe a svého těla.</p> <p>SR – Poznávací schopnosti –</p>	<p>OV 1.2.</p> <p>OV 2.9., 2.10., 2.11.</p> <p>OV 3.9.</p>

<p>Vědět co je les a jak se v něm máme chovat.</p> <p>Být seznámen se škodlivými vlivy, které negativně působí na přírodní prostředí.</p> <p>Znát základy ochrany životního prostředí.</p> <p>Vědět o škodlivosti kouření, alkoholu a drog.</p> <p>Umět požádat o pomoc při ohrožení osobní bezpečí nebo v případě ohrožení života.</p> <p>Uplatňovat pravidla pro chodce v silničním provozu.</p> <p>Chápat zvuková a světelná znamení na semaforu.</p> <p>Umět reagovat na pokyny dospělých osob při mimořádných událostech.</p>	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - les, chování v lese - ochrana přírody - péče o životní prostředí <p>Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - škodlivost kouření, alkoholu drog – prevence před jejich užíváním - osobní bezpečí – ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním - bezpečné chování v silničním provozu (pravidla pro chodce, dopravní značky apod.) - semafor - chování při mimořádných událostech 	<p>rozpoznání těžkostí u druhých lidí; umění pozorování a vnímání.</p> <p><u>PT – MV</u> Lidské vztahy – modelové situace na řešení konfliktů.</p>	<p>OV 4.9., 4.10.</p> <p>OV 5.9., 5.10.</p>
--	---	---	---

5.7. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.7.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a společnost úzce svým obsahem souvisí s předmětem Člověk a jeho svět, na který navazuje.
Cílem tohoto předmětu je socializace, utváření osobnosti, přijímání norem a hodnot dané společnosti.

Předmět je organizován v rámci povinné minimální časové dotace na 2. stupni:

- 7. – 10. ročník 2 hodiny týdně

Průřezové téma (PT) v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Sociální rozvoj (SR) – Poznávací schopnosti – zařazen na 2. stupni ve všech ročnících, žáci se budou vzájemně poznávat ve skupině i ve třídě.

Sociální rozvoj (SR) - Mezilidské vztahy – zařazen na 2. stupni ve všech ročnících, žáci budou pečovat o dobré vztahy, budou se vzájemně respektovat, pomáhat si a podporovat se.

Sociální rozvoj (SR) – Komunikace – zařazen na 2. stupni v 9. ročníku, žáci budou vnímat řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem.

Morální rozvoj (MR) – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zařazen na 2. stupni v 9. a 10. ročníku, žáci budou nacvičovat dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.

Morální rozvoj (MR) – Hodnoty, postoje, praktická etika – zařazen na 2. stupni v 9. a 10. ročníku, žáci si budou vytvářet povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.

Multikulturní výchova (MV)

Lidské vztahy – zařazen na 2. stupni v 7., 8. a 10. ročníku, žáci se budou učit udržovat tolerantní vztahy s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost.

Etnický původ – zařazen na 2. stupni v 9 a 10. ročníku, žáci se budou učit respektovat všechny etnické skupiny a kultury, jejich odlišnosti a zvláštnosti.

Kulturní rozdíly – zařazen na 2. stupni v 9. a 10. ročníku, žáci budou vnímat jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti.

Mezipředmětové vztahy:

Čtení (ČT), Psaní (PS), Řečová výchova (ŘV), Matematika (M), Základy informatiky (ZINF), Tělesná výchova (TV).

Vyučovací hodiny probíhají v kmenové třídě s využitím PC programů a potřebných kompenzačních pomůcek (televizní lupa, upravená písmena apod.). Také se, často pracuje v terénu (okolí školy, školní hřiště, nedaleký park) hlavně pro názornost učiva.

Hodnocení výuky probíhá slovní formou. Jsou hodnoceny dosažené předmětové dovednosti a zohledněny jsou individuální schopnosti a možnosti kombinovaně postižených žáků.

5.7.2. Cílové zaměření předmětu

- Seznámení s historickým vývojem naší společnosti po současnost.
- Seznámení s průběhem změn ve vývoji naší společnosti.
- Pořádání exkurzí ke kulturním památkám v nejbližším okolí.
- Využíváme s žáky vnímání prožitku pomocí modelových situací týkajících se vlastního všedního života.
- Osvojení norem, zvyků a hodnot dané společnosti.
- Vedení žáků k samostatnosti prosazením sám sebe.

5.7.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Užívat znaky, symboly, termíny ve společnosti v konkrétních všedních situacích. 	<ul style="list-style-type: none"> - dodržujeme jednotný postup při zařazování nových znaků symbolů a termínů - seznamujeme žáky se znaky, symboly naší společnosti, které každý den ve svém okolí využívají
<ul style="list-style-type: none"> • Zajímat se o události v blízkém i širokém okolí, navázat na předchozí informace a dát je do souvislostí. 	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k osvojení norem, hodnot dané společnosti - přidáváme informace o přírodě a společnosti, rozšiřujeme je a obohacujeme

Kompetence k řešení problému

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Vědět, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů. 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s blízkým okolím a informačními zdroji, které potřebují ke každodennímu využití

Kompetence komunikativní

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Komunikovat dle individuálních schopností s lidmi v blízkém okolí.	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme rozšíření slovní zásoby - připravujeme žákům situace pro vzájemnou komunikaci, výměnu názorů, zážitků, poznatků - pořádáme exkurze, kde dáváme prostor pro samostatnost
<ul style="list-style-type: none"> • Prosazovat přiměřeně svůj názor.	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k jasnému vyjádření svých myšlenek, potřeb - dáváme možnost žákům volby z výběru pomůcek a metod k danému tématu

Kompetence sociální a personální

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Chápat přehled základních společenských vztahů.	<ul style="list-style-type: none"> - do výuky zařazujeme modelové situace, které vyžadují týmovou spolupráci - vedeme žáky k dodržování předem daných pravidel v jednotlivých skupinách, k upevňování kladných mezilidských vztahů
<ul style="list-style-type: none"> • Umět se orientovat v prostředí, ve kterém žije.	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k sebeobsluze a samostatnosti - pořádáme exkurze umožňující upevňování orientace v okolním prostředí

Kompetence občanské

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržovat základní společenské normy a pravidla soužití.	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na zadávání drobných povinností, názorně vedeme a kontrolujeme jejich plnění - seznamujeme žáka s enviromentální výchovou - zdůrazňujeme nutnost ochrany životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznat škodlivé vlivy okolního prostředí a určit naopak způsoby správné životosprávy.	<ul style="list-style-type: none"> - zdůrazňujeme a připomínáme existenci škodlivin – kouření, alkohol, drogy

	<ul style="list-style-type: none"> - zařazujeme do výuky péči o vlastní tělo – oblékání, hygiena - navštěvujeme exkurze k tématu – zdravá výživa, důležitost pohybu
--	---

Kompetence pracovní

Žák by měl	Učitel - strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Pracovat podle naučeného pracovního postupu a pomocí instrukcí plnit jednoduché úkoly. 	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáka ovládat a manipulovat s různými nástroji, materiály; rozvíjíme manuální zručnost - klademe důraz na vytváření základních pracovních postupů s ohledem na možnosti žáka
<ul style="list-style-type: none"> • Pracovat dle osvojených zásad ve skupině, vyrovnat se s kritikou, napravovat chyby, přijímat pochvalu jako motivaci. 	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme k respektování autority od nejnižších ročníků - dbáme na stanovení vhodných a pro žáky srozumitelných kritérií pro hodnocení výsledků

5.7.4. Vyučovací předmět: Člověk a společnost

Očekávané výstupy (OV) z RVP:

1. Historie našeho národa

1. mít představu o rozdílech způsobu života pravěkých lidí
1. 2. mít základní poznatky z období počátku českého státu
1. 3. být seznámen s významnými osobnostmi našich dějin
1. 4. být seznámen s významnými historickými událostmi v naší zemi

2. Člověk ve společnosti

2. 1. mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení role rodinných příslušníků
2. 2. respektovat pravidla společenského soužití
2. 3. uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování
2. 4. znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
2. 5. být seznámen s nebezpečím rasismu a projevy vandalismu
2. 6. tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

3. Poznatky o společnosti

3. 1. znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele
3. 2. být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů
3. 3. uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání
3. 4. vědět o právech občanů ČR v rámci EU

4. Péče o občana

4. 1. dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu
4. 2. rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
4. 3. vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany
4. 4. využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací
4. 5. mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí

8. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Mít povědomí o událostech, které vedly ke světovým válkám.	Historie našeho národa - 1. a 2. světová válka	ČT – vyhledávání informací v historických encyklopediích.	OV 1.4.
Chápat vztahy a souvislosti v rodině.	Člověk ve společnosti - vztahy v rodině (rodiče, děti, sourozenci) - širší rodina (prarodiče, příbuzní)	PS – nácvik podpisu – celého jména a příjmení	OV 2.2.
Vědět jak a kde se uzavírá manželství.	- vznik rodiny (svatební obřad) – manželství	ŘV – vytváření modelových situací – svatební obřad apod.	
Být seznámen s důsledky rozpadu rodiny.	- rozpad rodiny a jeho příčiny	M – množství peněz – mzda.	
Být informován o existenci státních orgánů a institucí, politických stran, vlády a parlamentu.	Poznatky o společnosti - státní orgány a instituce - politické strany, vláda, parlament	ZINF – vyhledávání informací souvisejících s učivem.	OV 3.3.
Vědět jak funguje policie, soudy.	- policie, soudy	TV – exkurze do míst spjatých s 1. nebo 2. světovou válkou.	
Vědět o možnostech rekvalifikace.	Péče o občana - kvalifikace, rekvalifikace	<u>PT – OSV</u> SR – Poznávací schopnosti – hraní rolí (chování v rodině, jednání na úřadě) MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – nácvik řešení problémů v mezilidských vztazích	OV 4.3., 4.4.
Být seznámen se systémem odměňování za práci.	- odměna za práci – mzda	SR – Mezilidské vztahy – chápání slov jako je respekt, úcta	
	- peníze – jejich funkce, hospodaření s nimi	podpora, pomoc apod.	

<p>Mít povědomí o možnostech sociální a zdravotní péče.</p>	<p>- systém zdravotní a sociální péče – příslušné úřady a organizace (nárok na finanční podporu, asistenci apod.)</p>	<p><u>PT – MV</u> Lidské vztahy – vytváření modelových situací, která seznamují žáky s pracovním procesem se vztahy na pracovišti.</p>	
---	---	---	--

9. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Být seznámen se vznikem Československého státu. Znát jméno prvního prezidenta.</p> <p>Respektovat pravidla společenského soužití.</p> <p>Umět se vhodně chovat a komunikovat v různých životních situacích.</p> <p>Rozlišit projevy nepřiměřeného chování.</p> <p>Vědět o hodnotách přátelství.</p> <p>Být seznámen se základními lidskými právy a povinnostmi občanů.</p> <p>Umět vhodně využít svůj volný čas. Mít povědomí o volnočasových</p>	<p>Historie našeho národa</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik Československého státu - první prezident T. G. Masaryk <p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práva a povinnosti žáků ve škole - vztahy ve škole - mezilidské vztahy ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> - pravidla slušného chování - komunikace mezi lidmi <ul style="list-style-type: none"> - vzájemná úcta a respektování jeden druhého <p>Poznatky o společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva - práva dětí a jejich ochrana - práva a povinnosti občanů <p>Péče o občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a volný čas (volnočasové aktivity / nevhodné využití volného času) 	<p>ČT – čtení krátkých textů o T. G. Masarykovi.</p> <p>PS – doplňování do pracovních sešitů.</p> <p>ŘV – vyprávění o volnočasových aktivitách.</p> <p>M – hodnota a význam peněz.</p> <p>ZINF – práce s výukovými programy.</p> <p>TV – sportovní hry jako vhodné využití volného času.</p> <p><u>PT – OSV</u></p> <p>SR – Poznávací schopnosti – vzájemné návštěvy mezi spolužáky; seznámení se s domácím prostředím svých spolužáků.</p> <p>SR – Mezilidské vztahy – práce ve skupinách, vzájemná tolerance, podpora a pomoc.</p> <p>SR – Komunikace – nácvik komunikace v různých situacích.</p>	<p>OV 1.2., 1.3.</p> <p>OV 2.2., 2.3., 2.4.</p> <p>OV 3.2.</p> <p>OV 4.2.</p>

<p>aktivitách, které nabízí škola, Dům dětí a mládeže apod.</p> <p>Rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy.</p>	<p>- sociálně patologické jevy</p>	<p>MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – nácvik dovedností na zvládnutí problémů v mezilidských vztazích MR – Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitě, odpovědnosti, spravedlivosti, spolehlivosti apod.</p> <p><u>PT – MV</u> Etnický původ – respektování všech etnických skupin a kultur. Kulturní rozdíly – individuální zvláštnosti každého člověka, respektování zvláštností různých etnik.</p>	
---	------------------------------------	--	--

10. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Být seznámen s významnými událostmi našeho státu.</p> <p>Být ohleduplný ke starým, nemocným a slabším lidem.</p> <p>Tolerovat minoritní skupiny ve společnosti.</p> <p>Být seznámen s nebezpečím rasismu a vandalismu.</p> <p>Uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání a chování.</p> <p>Být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU.</p> <p>Vnímat nebezpečí, které hrozí při užívání drog.</p> <p>Mít osvojeny dovednosti potřebné k ochraně osob a majetku za mimořádných událostí.</p>	<p>Historie našeho národa</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik České republiky - Evropská unie – vstup ČR do EU <p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnoprávnost žen a mužů ve společnosti - rovnocennost národnostních menšin – tolerance - nebezpečí rasismu a vandalismu <p>Poznatky o společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - protiprávní jednání - šikana, diskriminace, týrání, zneužívání - práva občanů ČR v rámci EU <p>Péče o občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - nebezpečí sociálně patologických jevů - riziko užívání drog - chování při mimořádných událostech 	<p>ČT – seznámení s Evropskou ústavou.</p> <p>PS – opis krátkého textu k danému tématu.</p> <p>ŘV – prohlubování a rozvíjení slovní zásoby.</p> <p>M – čísla tísňového volání.</p> <p>ZINF – práce s internetem – vyhledávání zadaných informací.</p> <p>TV – nácvik evakuace.</p> <p><u>PT – OSV</u></p> <p>SR – Poznávací schopnosti – vnímání rozdílů mezi chlapci a dívkami.</p> <p>SR – Mezilidské vztahy – patologické jevy v mezilidských vztazích.</p> <p>MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – nácvik řešení problémů v nestandardních situacích.</p> <p>MR – Hodnoty, postoje,</p>	<p>OV 1.4.</p> <p>OV 2.5., 2.6.</p> <p>OV 3.3., 3.4.</p> <p>OV 4.5.</p>

		<p>praktická etika – vytváření žebříčku životních hodnot a priorit.</p> <p><u>PT – MV</u></p> <p>Kulturní rozdíly – prohlubování znalostí o slušném chování a jednání zejm. s příslušníky jiných etnik a kultur.</p> <p>Lidské vztahy – respektování práva všech lidí na společný život a vzájemnou spolupráci.</p> <p>Etnický původ – seznamování s různými způsoby života lidí; uznávání rovnocennosti všech etnických skupin a kultur.</p>	
--	--	--	--

5.8. ČLOVĚK A PŘÍRODA

5.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a příroda vychází ze vzdělávací oblasti Prvouka. Umožňuje žákům základní poznatky a dovednosti z oblasti Přírodopisu, Zeměpisu, Fyziky a Chemie. Výuka je zaměřena na rozvoj poznávacích schopností a experimentů. Tento obor se zaměřuje na pochopení složitosti a rozmanitosti přírody a vlivů člověka na životní prostředí. Vede k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Předmět je organizován v rámci povinné minimální časové dotace na 2. stupni:

6. – 10. ročník – 3 hodiny týdně

Průřezové téma (PT) v předmětu:

Environmentální výchova (EV)

Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí – bude realizována formou integrace do vyučovacích předmětů, některá i projektů. Zařazení tohoto tématu přivede žáky k přesnějšímu porozumění vztahu člověka a životního prostředí, povede je k odpovědnému jednání vůči přírodě i lidem a vede jedince k účasti na ochraně a utváření prostředí.

Mezipředmětové vztahy:

Čtení (ČT), Řečová výchova (ŘV), Základy informatiky (ZINF), Prvouka (PRV), Hudební výchova (HV), Pracovní činnosti (PČ), Výtvarná výchova (VV), Výchova ke zdraví (VZD),

Vyučovací hodiny probíhají v kmenové třídě s využitím PC programů, ve školní budově či mimoškolní budovu (v případě realizace projektů, exkurzí, vycházky do terénu- okolí školy, park).

Hodnocení výuky probíhá slovní formou. Hodnotíme dosaženou úroveň získaných poznatků a dovedností, zohledňujeme stupeň postižení, hodnotíme žáka podle individuálního pokroku a zlepšení. Zároveň zhodnocujeme tu část kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5.8.2. Cílové zaměření předmětu

- Zkoumání přírodních faktů – rozvíjení poznávacích metod (pozorování, porovnávání, měření, experimentování)
- Přiblížit žákům příčiny přírodních jevů
- Porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou

- Zapojování do aktivit směřujících k ochraně životního prostředí
- Seznámit se s přírodními a látkami či materiály
- Využít dovedností v situaci ohrožující život člověka
- Získání elementárních poznatků o ČR, o planetě Zemi a jejích světadílech

TÉMATICKÉ OKRUHY:

Základní poznatky z fyziky

- Seznámení se s pohybem země, který zapříčiňuje střídání dne a noci a ročních období
- Rozpoznat zdroje tepla, světla, zvuku, elektrického proudu
- Poznat jednotlivé skupenství
- Dodržovat pravidla bezpečného chování při manipulaci s elektrickými spotřebiči

Základní poznatky z chemie

- Rozlišit druhy vody- pitná, užitková, odpadní
- Vědět o kyslíku jako o nezbytné složce ovzduší pro život člověka, zvířat a rostlin
- Dozvědět se základní informace o zdrojích znečišťující vodu a vzduch (př. továrny, auta)
- Získat základní znalosti o chemických látkách používaných v domácnostech
- Dozvědět se základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

Základní poznatky z přírodopisu

- Porovnávat dění v přírodě během střídání ročních období
- Rozpoznat základní druhy zvířat a rostlin- péče o rostliny a zvířata
- Znat význam lesa- společenství rostlin, stromů a zvířat
- Dodržovat základní pravidla bezpečného chování v přírodě
- Popsat lidské tělo a znát jeho základní funkce
- Vědět, jak chránit přírodu

Základní poznatky ze Zeměpisu

- Poznat mapu ČR- orientace na mapě podle barev, sousední státy
- Znat státní symboly- vlajka, znak, hymna
- Rozpoznat světadíly

- Seznámit se s plánkem města a jeho okolí
- Vědět jaká forma dopravy je nejvíce využívána v ČR, v místě bydliště či školy

5.8.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Užívat základní termíny a symboly ve spojení s přírodou, znát jejich význam. 	<ul style="list-style-type: none"> - při zařazování nových pojmů dodržujeme jednotnou terminologii - vytváříme ve třídě modelové situace, zadáváme zajímavé úkoly (projekty), realizujeme výlety do přírody, kde si žák může ověřit své vědomosti a poznatky v praxi
<ul style="list-style-type: none"> • Ovládat výukové programy na počítači související s tématem Člověk a příroda, používat učebnice či kompenzační pomůcky. 	<ul style="list-style-type: none"> - vybíráme vhodné výukové programy závislé na individuálních schopnostech a každého žáka, volíme co nejpestřejší škálu programů a obměňujeme je - využíváme internet jako velký zdroj informací (obrázky, mapy, novinky.) - používáme názorné a obsahově přiměřené učební materiály a učebnice- formou her směřujeme žáka k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Překonávat problémy vzniklé při samostatné či skupinové práci nebo při práci v terénu. 	<ul style="list-style-type: none"> - vhodně motivujeme žáka a povzbuzujeme - navozujeme přátelskou atmosféru a situace, ve kterých každý žák zažije úspěch (např. rozpoznávání jednoduchých obrázků zvířat) - nacvičujeme modelové situace v přírodě, z nichž žák vycítí, jak by se dané problémy daly řešit - zadáváme problémové úkoly v návaznosti na praktický život (př. problém v třídění odpadu)
<ul style="list-style-type: none"> • Vědět na koho se může obrátit s prosbou o pomoc při 	<ul style="list-style-type: none"> - vytváříme atmosféru důvěry mezi žákem a učitelem

problémovém úkolu, který není schopen vyřešit při práci na projektu či v přírodě.	- posilujeme týmovou spolupráci v kolektivu především při vypracování nového projektu
---	---

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozumět novému sdělení související s tématem Člověk a příroda a zpětně na něj reagovat úměrně svým možnostem a schopnostem. 	<ul style="list-style-type: none"> - předkládáme žákovi různé informace a sdělení z oblasti přírody, která nabízejí dostatek podnětů, ve kterých využívá formy verbální či neverbální komunikace - dáváme žákovi prostor k vyjádření vlastního názoru - zadáváme žákovi drobné úkoly, které samostatně zpracuje a prezentuje před celou třídou
<ul style="list-style-type: none"> • Komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem při pohybu v terénu. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme spolupráci s ostatními školami (např. sběr papíru, použitých baterií) - zařazujeme při pohybu v terénu takového úkoly, které vyžadují komunikaci s neznámými lidmi - vytváříme komunikační situace, ve kterých žák může ověřit vhodnou formu své verbální či neverbální komunikace

Komunikace sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Orientovat se v prostředí (přírodě), ve kterém bydlí – znát adresu svého bydliště. 	<ul style="list-style-type: none"> - pomáháme žákovi vytvořit představu o sobě samém - každodenně nacvičujeme pomocí otázek a fotografií - seznamujeme žáka se zajímavostmi a novinkami z jeho nejbližšího okolí- využívat demonstrační pomůcky- obrázky , pohledy, internet
<ul style="list-style-type: none"> • Aktivně se podílet na vypracování nových projektů. 	<ul style="list-style-type: none"> - při výuce zařazujeme týmovou spolupráci a učíme žáka respektovat pravidla v týmu - zadáváme žákovi drobné dílčí úkoly, které samostatně zpracují a které pomohou k vypracování většího úkolu (projektu) ve skupině

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Chránit životní prostředí a zároveň chránit i své zdraví.	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na environmentální výchovu- třídíme odpad (červené, žluté, modré, zelené popelnice) - zavádíme školní soutěže (sběr papíru, použitých baterií) - při procházkách poučujeme žáka o nutnosti chránit přírodu a vytvářet si k ní pozitivní vztah
<ul style="list-style-type: none"> • Umět se chovat v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka pod vedením kompetentních osob.	<ul style="list-style-type: none"> - neustále žákovi opakujeme čísla tísňového volání - klademe důraz na to, aby žák rozpoznal krizovou situaci, a pomoci modelových příkladů se snažíme žáka naučit správně reagovat a okamžitě vyhledat pomoc dospělé osoby

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Mít osvojené hygienické návyky nutné při práci v terénu či experimentech, zvládnout základní manuální dovednosti a pracovní postupy.	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáka ovládat a manipulovat s různými nástroji, materiály - výuku doplňujeme o praktické exkurze (např. Babylon- IQ park) - uplatňujeme nácvik jemné a hrubé motoriky k rozvíjení manuální zručnosti - soustředujeme se na zdokonalování práce na PC jako jedné z nepravděpodobnějších možností pracovního uplatnění osob s tělesným postižením - podněcujeme u žáka zájem o různé druhy pracovních činností pestrou nabídkou volnočasových aktivit - snažíme se zapojovat žáka do úpravy a výzdoby školy a tříd našimi výtvyry - důsledně dbáme na dodržování bezpečnosti a pořádku

5.8.4. Vyučovací předmět: Člověk a příroda

Očekávané výstupy (OV) z RVP

1. Základní poznatky z fyziky

- 1.1 poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- 1.2 rozeznat zdroje tepla
- 1.3 rozpoznat jednotlivá skupenství
- 1.4 rozeznat zdroje zvuku
- 1.5 vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
- 1.6 být informován o zdrojích elektrického proudu
- 1.7 rozpoznat zdroje světla
- 1.8 znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji
- 1.9 být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky- střídání dne a noci, ročních období

2. Základní poznatky z chemie

- 2.1 rozlišit základní vlastnosti látek- rozpustné, nerozpustné
- 2.2 rozlišovat druhy vody- pitná, užitková, odpadní
- 2.3 vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin
- 2.4 vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém okolí- továrny, auta
- 2.5 poznat podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat
- 2.6 získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

3. Základní poznatky z přírodopisu

- 3.1 získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- 3.2 vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku
- 3.3 poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby
- 3.4 vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování
- 3.5 znát vybrané zástupce rostlin a živočichů
- 3.6 znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- 3.7 znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích
- 3.8 vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které poškozují

3.9 dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody

3.10 vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince

4. Základní poznatky ze zeměpisu

4.1 orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny

4.2 najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice

4.3 vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy

4.4 orientovat se na mapě města podle významných bodů

4.5 vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí

4.6 vědět o přírodních zvláštностech a kulturních zajímavostech svého regionu

4.7 uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

4.8 adekvátně jednat při nebezpeční živelné pohromy a ohrožení života

7. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Orientovat se na mapě podle barev- rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny.	Základní poznatky ze zeměpisu <ul style="list-style-type: none"> - druhy map (názorná ukázka plastických map) - barevné označování – voda- modře, hory- hnědě, nížiny- zeleně - praktická manipulace s mapou (poznávání hor, nížin, vody) - Seznámení s globusem jako se zmenšenou zeměkoulí (vyhledávání pevniny, moře, nížiny podle barev) - Světadíly- ukázka jednotlivých světadílů na globusu, porovnávání v pracovních listech- základní rozdílné znaky v obyvatelstvu, v podnebí a živočichů (video ukázky, pracovní listy)	ZINF- výukové programy, vyhledávání mapy na internetu, zmenšení a přiblížení, vyhledávaného místa. VV- tematická kresba, malba- barvy na mapě. PČ- výroba globusu-kaširování. TV- hry- na planety a Slunce. ČT- práce s texty, vyhledávání v encyklopedii podle daného tématu.	OV 4.1.

<p>Být seznámen s pohyby planety země a jejich důsledky- střídání dne a noci, střídání ročních období.</p>	<p>Základní poznatky z fyziky</p> <ul style="list-style-type: none"> - oběh Země kolem Slunce (globus- zmenšený model Z., Slunce- vyrobená maketa- praktická ukázka formou hry - jak Z.obíhá kolem S.) - země a pravidelné střídání ročních období – vysvětlení – v důsledku oběhu Z. kolem S. - otáčení Země kolem vlastní osy (výroba zmenšeného globu propíchnutý špejlí- ukázky, hry, vysvětlení) - délka trvání dne a noci 	<p>ŘV- osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání.</p> <p>VV- tematická kresba- krajina na podzim, v zimě.</p> <p>ZINF- výukové programy tematicky zaměřené.</p> <p>ČS- hospodářské druhy rostlin a zvířat, péče o ně.</p>	<p>OV 1.9.</p>
<p>Rozpoznat základní vlastnosti látek.</p>	<p>Základní poznatky z chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpustné látky (cukr, sůl- pokusy) - nerozpustné látky (sklo, plast- pokusy) - ověřování rozpustnosti a nerozpustnosti běžných látek (ukázky, pokusy) 		<p>OV 2.1.</p>
<p>Získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období.</p>	<p>Základní poznatky z přírodopisu</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny teploty a počasí v důsledku střídání ročních období- pokusy s teploměrem- zaznamenávání teploty do pracovních sešitů v jednotlivých ročních obdobích), rozmanitosti přírody- znaky ročních období 	<p><u>PT- EV</u> Ekosystémy – pole a okolí, vliv hospodaření na okolní krajinu, způsoby hospodaření, život v okolí polí</p>	<p>OV 3.1.</p>
<p>Poznat způsob péče o rostliny a zvířata během roku a vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a živočichů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - změny v životě živočichů a rostlin během střídání ročních období - krajina na podzim- sklizení podzimních plodin, odlet ptáků do teplých krajin, výlov rybníků...) - krajina v zimě- zvířata a rostliny v zimě, příkrmování zvířat, stopy zvěře ve sněhu- 	<p><u>PT- EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí- zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství</p>	<p>OV 3.2., 3.5.</p>

	<p>rozeznávání-pozorování v přírodě...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaro na zahradě, v sadu, na poli- zvířata a jejich mláďata, užitečnost včely medonosné - léto na louce- cesta do polí- senoseč, vycházka k vodě- pozorování zvířat- pozor na klíšťata a komáry! - péče o rostliny a zvířata na podzim, v zimě, na jaře, v létě - využití hospodářsky významných rostlin - hospodářská zvířata		
--	---	--	--

8. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Pracovat s mapou České republiky.</p> <p>Rozpoznat zdroje tepla, světla, zvuku.</p> <p>Vědět o kyslíku jako o složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin.</p>	<p>Základní poznatky ze zeměpisu</p> <ul style="list-style-type: none"> – určování polohy ČR na mapě – hranice státu- sousední státy (obtahování podle šablony- vybarvování) – hlavní město Praha- určování polohy, seznámení s významnými pamětihodnostmi- video ukázka – státní symboly- státní vlajka, hymna (pracovní listy- vybarvování státní vlajky, nacvičování hymny) <p>Základní poznatky z fyziky</p> <ul style="list-style-type: none"> – zdroje tepla- hlavní zdroj Slunce a jeho význam pro život, hořlavé látky- pokusy (př: dřevo hoří x křída ne), paliva- uhlí, benzín, dřevo a další – zdroje světla- Slunce a další zdroje – zdroje zvuku- ozvěna, hudební nástroje- praktické rozpoznávání různých zvuků – zdroje způsobující nadměrný hluk – ochrana zdraví při nadměrném hluku <p>Základní poznatky z chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> – kyslík jako podmínka pro život- nezbytný pro dýchání člověka, živočichů – vlastnosti vzduchu- (pokusy s balónkem, hořící svíčka- bez přístupu kyslíku nehoří) 	<p>ČT- práce s texty na dané téma- ČR, Praha.</p> <p>ŘV- osvojování pojmů a názvů- povídání o ČR.</p> <p>ZINF- výukové programy, filmy, obrázky, mapy.</p> <p>VV- barvy státní vlajky.</p> <p>PT- EV Základní podmínky života- využívání energie- přírodní zdroje využívané v našem okolí.</p> <p>VZD- ochrana zdraví při nadměrném hluku.</p> <p>VV, PČ- tematická kresba, malba, výroba živočichů.</p> <p>ČT- vyhledávání v encyklopediích- zvířata, rostliny, houby</p> <p>ZINF- výukové programy na dané téma.</p>	<p>OV 4.2., 4.3.</p> <p>OV 1.2., 1.4., 1.5., 1.7.</p> <p>OV 2.3.</p>

<p>Uvést vybrané zástupce rostlin a živočichů a rozpoznat jedlé a jedovaté houby.</p>	<p>Základní poznatky z přírodopisu</p> <ul style="list-style-type: none"> – zástupci živočichů podle životního prostředí- voda, vzduch, země – stavba těla živočichů- zástupce ryb- kapr obecný- popis obrázku – zástupce ptáků- holub- popis obrázku – zástupce savců- pes- popis obrázku – zástupce domácích zvířat- domácí mazlíčci – zástupci hospodářských zvířat a jejich mláďata – zástupci volně žijících zvířat – cizokrajná zvířata- zvířata v ZOO – stavba těla rostlin- popis obrázku, zavedení herbáře, nákresy... – význam jednotlivých částí rostlin- kořen, stonek, list, květ, semeno, plod- praktické ukázky – rostliny, které najdeš na louce – kulturní rostliny- ovoce a zeleniny – houby- jedlé a jedovaté- první pomoc při otravě houbami 	<p>ČS- rostliny, houba a živočichové.</p> <p>ŘV- osvojování pojmů a názvů.</p> <p>VZD- první pomoc při otravě houbami.</p> <p><u>PT- EV</u></p> <p>Ekosystémy- vodní zdroje – aktivity spojené s vodou, vodní hospodářství, potřeba přírodních vodních zdrojů, moře</p>	<p>OV 3.3., 3.4., 3.5.</p>
---	--	--	----------------------------

9. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Seznámit se s plánkem města (Liberce) a jeho okolí a znát přírodní a kulturní zvláštnosti svého regionu.	Základní poznatky ze zeměpisu <ul style="list-style-type: none"> - kde leží město Liberec- vyhledávání na mapě - největší zajímavosti z Liberce a jeho okolí - plán města Liberce- praktické nacvičování v centru města na zvukové info tabuli- orientace - ZOO, radnici, nádraží, naše škola...) - popsat cestu do školy a zpět 	PT- EV Ekosystémy – lidské sídlo, město, vesnice a jejich vliv na okolí	OV 4.3., 4.4., 4.6.
Poznat druhy a způsoby dopravy v regionu, na území ČR, v zahraničí a uplatňovat zásady bezpečného pohybu.	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělení dopravních prostředků (vodní, vzdušné, nadzemní, podzemní) - dopravní prostředky vyskytující se v oblasti školy- MHD - zásady slušného chování v dopravním prostředí - bezpečné chování v silničním provozu- znát základní značky pro chodce a cyklisty 	PT – EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a její vliv na přírodu ČT- práce s texty, vyhledávání na mapě, plánu města.	OV 4.5., 4.7.
Rozpoznat zdroje elektrického proudu.	Základní poznatky z fyziky <ul style="list-style-type: none"> - zdroj elektrického proudu- baterie (praktická ukázka jednoduchého el. obvodu, kdy bez baterie se nerozsvítí žárovka), elektrárny- výroba elektřiny- nejbližší elektrárna v libereckém kraji 	ŘV- osvojování nových pojmů a názvů. VV-plánek ZOO, Liberce. ZINF- výukové programy tematicky zaměřené.	OV 1.6.
Dodržovat pravidla bezpečného práce s elektrickými přístroji.	<ul style="list-style-type: none"> - praktické užití elektrické energie- kde v domácnosti využíváme el. proud - nejznámější domácí elektrické spotřebiče a jejich bezpečná manipulace 	VZD- šok z elektrického proudu, dehydratace- dopad na zdraví člověka.	OV 1.8.
		PČ- výrobky z pet lahve.	

<p>Znát význam vody pro život na Zemi- druhy vody- pitná , užitková, odpadní.</p> <p>Znát jednotlivé části lidského těla- umět je pojmenovat a znát základní životní funkce.</p>	<p>Základní poznatky z chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - voda jako vzácná kapalina- jak dlouho člověk vydrží bez vody- člověk se bez vody neobejde - koloběh vody v přírodě- popisování obrázku, rozdíly mezi vodou užitkovou, pitnou- zdroje pitné vody- v našem okolí, voda odpadní, voda pitná- návštěva čističky vody <p>Základní poznatky z přírodopisu</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo- co je na kostře, co je v těle (popis obrázků, popis vlastního těla, pracovní listy) - co je na hlavě a co v hlavě - etapy lidského života- kojeneček, batole, dětství, puberta, dospělost, stáří) - čistota a péče o zdraví- desatero čistoty- intimní hygiena, nepřátelé člověka- na co si musíme dát pozor, čeho se vyvarovat - rozmanitá potrava člověka- správná životospráva - běžné nemoci a jejich uzdravení - drobné úrazy a poranění - první pomoc- praktická ukázka, k čemu slouží lékárnička, znát nejdůležitější telefonní čísla 	<p><u>PT-EV</u></p> <p>Základní podmínky života – voda – význam vody a její ochrana</p> <p>VZD- základy první pomoci.</p>	<p>OV 2.2, 2.4.</p> <p>OV 3.7.</p>
--	---	--	--

10. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života.</p> <p>Rozlišit jednotlivá skupenství látek.</p> <p>Rozpoznat zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu.</p>	<p>Základní poznatky ze zeměpisu</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak a kde může vzniknout požár- video ukázky - chování do příjezdu hasičů- čím a jak hasit - poskytnutí jednoduché první pomoci při opaření - zásady bezpečného chování při domácích činnostech- vaření, žehlení- modelové situace - prevence v oblasti požární ochrany- návštěva hasičů- praktické ukázky <p>Základní poznatky z fyziky</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy látek, které nás obklopují (praktické ukázky ve škole:dřevo, guma, vzduch.) - látky kapalné, plynné, pevné a jejich vlastnosti (praktická ukázka:hrnek s vodou- přeléváme- mění tvar, dřevo nemění, vzduch- balónek- mění přeměny skupenství a jejich využití v praktickém životě (pokusy s vodou- tání, tuhnutí, vypařování - co je to síla- praktické ukázky- silou můžeme uvést dané těleso do pohybu nebo do klidu - vzájemné působení těles- praktické ukázky- hokejka vystřelující puk, ruka zdvihající břemeno, člověk tlačící vozík... - pohyb v klidu- př. kolo, skateboard- musíme působit určitou silou, abychom se rozjeli 	<p>ZINF- výukové programy tematicky zaměřené, filmy.</p> <p>VZD- první pomoc při popáleninách.</p> <p>ČT- práce s texty, vyhledávání v encyklopediích podle probíraného tématu- skupenství látek.</p> <p>ŘV- osvojení pojmů, názvu a jejich správné použití.</p> <p>VV- malba, kresba na téma- les.</p> <p>PČ- výrobky z přírodních materiálů- postavičky.</p> <p>PRV- les a lesní zvěř.</p> <p>HV – písňe na dané téma.</p>	<p>OV 4.8.</p> <p>OV 1.3.</p> <p>OV 1.1.</p>

<p>Vědět o znečišťování vody a vzduchu a jeho ochraně.</p>	<p>Základní poznatky z chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana ovzduší- jak můžeme chránit ovzduší, co znamená: „Den bez aut“, choroby spojené se špatným ovzduším - čistota vody- jak chráníme vodu proti znečištění v našem okolí 	<p><u>PT – EV</u> Základní podmínky života – ovzduší a jeho význam pro život na Zemi, jeho čistota</p>	<p>OV 2.2., 2.4.</p>
<p>Znát význam lesa, společnosti stromů, rostlin a hub.</p>	<p>Základní poznatky z přírodopisu</p> <ul style="list-style-type: none"> - co nám dává les- dřevo, plodiny, čerstvý vzduch.... - lesní zvěř- pozorování, pracovní listy - jehličnatý les- praktická ukázka jehličí a šišek - listnatý les- praktická ukázka listů- výroba herbářů- rozpoznávání, nákresy listů, tiskání listů.... - proč lidé sbírají houby- houby jedlé a jedovaté 	<p><u>PT- EV</u> Ekosystém- les- les v našem okolí, význam lesa. Odpady- hospodaření s odpady- třídění odpadů.</p>	<p>OV 3.6.</p>
<p>Vědět jak chránit přírodu a dodržovat, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které škodí, znát základní pravidla chování v přírodě.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chování v přírodě- seznámení s desaterem ochránců přírody - péče o životní prostředí- čím člověk škodí přírodě, jak člověk může pomáhat- jedinci- třídění odpadů - živelné pohromy a ekologické katastrofy- video ukázky 		<p>OV 3.8., 3.9., 3.10.</p>

5.9. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.9.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Cílem předmětu je přispívat k rozvoji žáka v oblasti socializace, sociability a obohacení duševního života žáka. Zaměřuje se na hudební činnosti, které rozvíjí motoriku, smyslové vnímání, řečové dovednosti, koncentraci pozornosti, vlastní tvořivost, vnímavost k sobě samému i okolnímu světu a překonávají únavu a navozují pocit radosti. Hudební činnosti slouží k relaxaci, odreagování a jsou součástí rehabilitace. Učivo je formálně členěno na vokální a instrumentální činnosti, poslechové činnosti, hudebně pohybové činnosti. Vzdělávací obsah předmětu je zpracován do 3. období.

Předmět je realizován v rámci povinné minimální časové dotace na 1. i 2. stupni:

- 1. – 3. ročník 2 hodiny týdně pro každý ročník
- 4. – 6. ročník 2 hodiny týdně pro každý ročník
- 7. – 10. ročník 1 hodina týdně pro každý ročník + 1 disponibilní hodina

Disponibilní hodiny v 7. – 10. ročníku budou sloužit k upevňování osvojených hudebních dovedností a k prohlubování dovedností zejména v oblasti socializace a sociability.

Průřezová témata (PT) v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

OR – Psychohygienu – zařazen na 2. stupeň, dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění – relaxace)

Multikulturní výchova (MV)

EP – etnický původ – zařazen na 2. stupeň, rovnocennost etnických skupin, odlišnost kultur, různé způsoby života lidí

Mezipředmětové vztahy:

Tělesná výchova (TV), Výtvarná výchova (VV), Čtení (ČT), Řečová výchova (ŘV), Prvouka (PRV), Člověk a příroda (ČP), Základy informatika (ZINF).

Vyučovací hodiny probíhají v kmenových třídách, kde se používají klávesy, jako základní hudební nástroj či ve velké třídě s pianem v případě sdružování tříd nebo v hudebně. Při hodinách se využívá také hudebních schopností učitele, který hraje i na jiné hudební nástroje než na piano, dále se využívají rytmické nástroje (Orffův instrumentář), CD přehrávače, dataprojektor, zvuková pexesa, CD nahrávky, obrázky aj. pomůcky. Vyučovací hodiny mohou být členěny na krátké úseky podle individuálních potřeb žáků.

Hodnocení výuky probíhá slovní formou, písemnou formou. V jednotlivých ročnících je hodnocena dosažená úroveň hudebních schopností, přičemž jsou zohledněny individuální schopnosti a možnosti kombinovaně postižených žáků. Dalším ohodnocením výkonů žáků je formou vystoupení na veřejnosti, kde žáci mohou předvést svoje hudební schopnosti a dovednosti.

5.9.2. Cílové zaměření předmětu

- Využívání a rozvíjení tvořivých hudebních schopností a dovedností.
- Rozvíjení pozitivního vztahu k hudebnímu umění a jeho vnímání.
- Rozvíjení kultivovaného vystupování a získávání sebedůvěry.
- Poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty.
- Utváření vědomí o hodnotách národní kultury a její ochrany.
- Seznámení se s kulturou jiných národů a etnik.

5.9.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Chápat pochvalu jako motivaci k dalšímu získávání informací, poznatků z hudebního světa a mít zájem o hudební činnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - používá pochvalu (slovní, písemnou i mimoslovní) často, i za sebemenší pokrok, snahu, odvahu apod. - motivace k poctivé práci, snaze při hodinách HV může být aktivní účast žáka na vystoupení, koncertě, hudební akci (přehlídce, soutěžích) - výuku v hodinách HV tvoříme pestrou, aby každý žák měl šanci být v nějaké činnosti úspěšný
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovat získané zkušenosti při hodinách HV, vystoupeních aj. veřejných hudebních akcích. 	<ul style="list-style-type: none"> - dostatečně podporujeme hudební nadání žáka (kladná motivace, pozitivní ohodnocení, větší nároky v této oblasti na žáka, rozvíjet hudební dispozici) a dáváme příležitost projevit toto nadání - vyhledávat příležitosti, při kterých by se žák mohl předvést s hudebním programem

Kompetence k řešení problémů

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Nenechat se odradit při nezdarech v hudební činnosti.	<ul style="list-style-type: none"> - respektovat individuální zvláštnosti a potřeby žáka - nezveličovat hudební neúspěchy - každý sebemenší úspěch v hudební činnosti podpořit kladným ohodnocením - umožnit všem žákům prožít radost při hodinách HV - klást přiměřené nároky na žáky
<ul style="list-style-type: none"> • Překonávat problémy v rámci svých individuálních možností a schopností.	<ul style="list-style-type: none"> - nechat dostatečný čas, aby se každý žák sžil se skupinou - podporovat sociabilitu v kolektivu, a tak umožnit každému žákovi, aby kolektiv respektoval jeho individuální zvláštnosti a handicap

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Přijímat sdělovaná fakta a skutečnosti, zpětně na ně reagovat nebo je reprodukovat vhodným způsobem.	<ul style="list-style-type: none"> - nabízíme žákům takové podněty, na které budou moci reagovat slovně a pomocí hudebních činností - zadáváme žákům přiměřené úkoly, které mohou i samostatně zpracovat a prezentovat je před ostatními - snažíme se o prezentaci žáků na třídních, školních, veřejných kulturních akcích.
<ul style="list-style-type: none"> • Porozumět a pochopit texty písní, jednoduché hudební záznamy a obrazové materiály.	<ul style="list-style-type: none"> - hovoříme s žáky o textech písní, o čem text je apod., ověřujeme si tím, zda byl text pochopen - seznamujeme žáky se základy hudební nauky (nota, základní klíče, notová osnova, notová linka... - hudební záznamy ukazujeme i ve zpěvnících) - písně necháváme poznávat i dle obrázků, které popisují text písní

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Podílet se na hudebních aktivitách upevňujících sociální vazby.	<ul style="list-style-type: none"> - účastnit se (pasivně i aktivně) společenských akcí – hudební koncerty, soutěže, přehlídky
<ul style="list-style-type: none"> • Užívat základní návyky společenského chování při hodinách HV, hudebních vystoupeních, veřejných akcích apod.	<ul style="list-style-type: none"> - osvojovat základy společenského chování - prakticky nacvičovat základní společenské chování při různých příležitostech i během dne při běžných situacích
<ul style="list-style-type: none"> • Vystupovat se zdravou sebedůvěrou při hudebních činnostech, kulturních akcích apod. v neznámém prostředí.	<ul style="list-style-type: none"> - dostatečně motivovat k hudebním činnostem (pochvalou, zajímavou nabídkou vystoupení, pestrým programem činností)

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Osvojené návyky a dovednosti využívat k zapojení se do života ve společnosti.	<ul style="list-style-type: none"> - do hodin HV i mimo nich zařazovat prvky základů společenského chování (př. jak se chovat při koncertech, v kině, divadle apod.), tyto prvky si žáci prakticky nacvičují v modelových situacích - umožníme žákům, aby si osvojené chování mohli vyzkoušet v praktickém podání (př. návštěva koncertu, exkurze do divadla, kina...)

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Být schopen se při výkonu soustředit a být vytrvalý při jeho dosahování.	<ul style="list-style-type: none"> - neklást vysoké nároky na hudební výkony hned ze začátku
<ul style="list-style-type: none"> • Respektovat skupinovou práci, přispívat ke kvalitě společné práce.	<ul style="list-style-type: none"> - požadovat dodržování dříve osvojených dovedností (požadavků) a postupně přidávat další př. respektování dodržování pauz, klid před začátkem písní, oční kontakt apod.
<ul style="list-style-type: none"> • Schopen přijmout ohodnocení své práce od kolektivu.	<ul style="list-style-type: none"> - neznechutit žáka nevhodným ohodnocením jeho prvotního nedostačujícího výkonu při hodinách HV - vyzdvihnout u každého žáka „pozitivum“ (dovednost,

	<p>schopnost), které přispívá k celkovému výkonu skupiny a tím ji obohacuje</p> <ul style="list-style-type: none"> - trénovat sebehodnocení a hodnocení ostatních při každé hodině HV - nepoužívat hodnocení, které by vedlo k ponižování žáků - vysvětlit žákům, že i záporné hodnocení má pozitivní vliv
--	---

5.9.4. Vyučovací předmět: Hudební výchova

Očekávané výstupy (OV) z RVP :

1. zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
2. užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem
3. vnímat, rozlišovat a napodobovat různé hudební a nehudební zvuky
4. soustředit se na poslech jednoduché krátké známé skladby či písně
5. naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat
6. reagovat pohybem na hudbu
7. zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
8. rozlišit hudební a nehudební zvuky, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké/dlouhé, vysoké/hluboké
9. správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší výslovnost při zpěvu i při rytmizaci říkadel
10. soustředit se na poslech jednoduchých skladeb
11. poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách
12. propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry
13. využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu
14. interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně
15. doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje
16. soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů
17. zvládnout základní kroky jednoduchého tance

1. období (1. - 3. roč.)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezi předmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Rozlišovat zvuky přírodní, hudební a nehudební se zřetelnou oporou.	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišování zvuků hudebních: klavír, housle, kytara, tamburina, ozvučná dřívka, rumbakoule, triangel, rolničky - rozlišování a napodobování zvuků nehudebních: tleskání, mlaskání, dupání, tekoucí voda, mačkání papíru, smrkání, luskání prstů aj.	ŘV – cvičení fonemického sluchu, rozlišování a napodobování zvuků, dechová cvičení, nácvik správného dýchání a výslovnosti, cvičení na motoriku mluvidel	OV 3., 11.

<p>Držet správnou polohu těla při zpěvu s pomocí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišování přírodních zvuků: pes, kočka, kráva, ovce, kur domácí, had, ptáci aj. + spojit s obrázkem - spojení zvuku s obrázkem nebo konkrétním předmětem - napodobování zvuků - správné držení těla při dýchání s pomocí a názornou ukázkou - pravidelné dýchání (nádechy při zpěvu) - vyhovující sedění na vozíku nebo židli - dechová cvičení (foukání do vody brčkem, foukání do plamínku svíčky, vaty, papírové kuličky, pírka) - úmyslné zadržování a vypouštění vzduchu z plic 	<p>ČT – cvičení na paměť, rytmizace říkadel a krátkých textů, hlasová cvičení</p> <p>TV – nácvik správného držení těla, dechová cvičení, pohyb dle tempa a pokynů</p> <p>PRV – kalendář přírody, svátky v ročních obdobích, příroda kolem nás, zvířata kolem nás</p>	<p>OV 5.</p>
<p>Vyslovovat při rytmizaci říkadel a zpěvu dle svých individuálních schopností.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizace a melodizace říkadel, jednoduchých textů (s ozvučnými dřívky, bubínkem) - hra na tělo (tleskání, mlaskání, dupání) - hra na nástroje z Orffovy řady (vyhovující držení nástroje a manipulace s ním), poznávání nástrojů - v rámci individuálních schopností a možností výslovnost slabik, slov, slovních spojení - cviky na motoriku mluvidel - hlasová cvičení, dechová cvičení 		<p>OV 2., 5., 11.</p>
<p>Hlasově doprovodit píseň na základě svých dispozic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nácvik zpěvu tónů a popěveků - zpěv jednoduchých lidových a umělých písní - písně rozdělujeme do různých zaměření (např. 		<p>OV 1.</p>

<p>Pohybovat se dle tempa v rámci svých možností s dopomocí.</p>	<p>roční období, o zvířatech, z pohádky, slavnostní...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dělení písni dle: tempa a citového ladění (smutné, veselé, starostlivé). - rozvoj hlasových dovedností. 		<p>OV 6.</p>
<p>Vnímat rytmus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami - pohybem vyjadřovat tempo (např. rychle = běh/pleskání rukama o stehna, pomalu = pomalá chůze/pohyby vzpaženýma rukama) - tělem či rytmickými nástroji vyjádření tempa s pomocí učitele 		<p>OV 12.</p>
<p>Krátce se zaposlouchat do jednoduché skladby.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohyb dle jednoduchých rytmických doprovodů (chůze, poskoky) - vytleskávání (nebo jiná činnost pro žáka přijatelná popř. mlaskání) rytmu - poslech rytmu písni - spojení jednoduchých tělesných cvičení s hudebním doprovodem 		<p>OV 4.</p>

Rozeznat osvojené písně se slovní dopomocí učitele.	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení hudební paměti - poznávání písní dle melodie za doprovodu hudebního nástroje nebo zpěvu se slovní dopomocí učitele - přiřazování obrázků shodných s obsahem písně - pojmenování písně s pomocí obrázku a melodie - hra na ozvěnu: opakování tónu, krátké melodie nebo rytmu (vytleskání, vyťukání) 		
---	--	--	--

2. období (4. - 6. roč.)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezi předmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Rozlišovat kvalitu tónů, zvuky nehudební a přírodní, hlasy spolužáků a učitele i bez zrakové opory.	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišování zvuků hudebních př.: flétna (zobcová, příčná), basa, cimbál, dudy, trubka aj. - přiřazení obrázku hudebního nástroje k slyšené barvě zvuku - rozlišování zvuků nehudebních př.: rozbití skla, stříhání papíru, trhání papíru, zvuk fénu, mixéru, vysavače, pračky aj. - rozlišování přírodních zvuků: praskání ohně, bublající potok, bouřka, déšť, vítr, zvířecí zvuky - rozlišovat kvalitu tónů; mluvený a zpívaný hlas - spojení zvuku s obrázkem nebo konkrétním předmětem - napodobování zvuků přírodních, tónů - poznávání hlasů spolužáků a učitele s i bez zrakové opory - rozlišování krátkých/dlouhých tónů, zvuků, a samohlásek; vysokých/hlubokých tónů 	<p>ŘV – cvičení sluchové pozornosti, cvičení fonemického sluchu, napodobování zvuků, spojování zvuků s obrázky, dechová cvičení s využitím různých pomůcek</p> <p>TV – nácvik a upevňování správného držení těla, reakce na slovní pokyn, dechová cvičení, napodobování pohybů, hudebně pohybová cvičení, pohyb v určeném tempu</p> <p>ČT- porozumět textu, osvojování významu neznámých slov, převyprávění obsahu textu vlastními slovy</p>	OV 8.

<p>Držet správnou polohu těla při zpěvu a ovládat dýchání na slovní pokyn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správné držení těla při dýchání, reakce na pokyn - pravidelné dýchání (nádechy při zpěvu) - dodržování nádechů při zpěvu písní - vyhovující sedění na vozíku nebo židli - dechová cvičení (foukání do vody brčkem, sfouknutí svíčky, vaty, papírové kuličky, pírká, foukání do bublifuku) - úmyslné zadržování a vypouštění vzduchu z plic - upevňování cviků pro dechový rozvoj 	<p>PS – grafomotorická cvičení</p> <p>ZINF – vyhledávání neznámých slov a jejich významů na internetu; práce s PC</p>	<p>OV 9.</p>
<p>Snažit se správně vyslovovat různé texty při zpěvu dle individuálních možností.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizace a melodizace říkadel, jednoduchých textů (s ozvučnými dřívky, bubínkem) - zřetelná výslovnost jednoduchých jazykolamů - hra na tělo (tleskání, mlaskání, dupání, pískání, syčení..) - hra na nástroje z Orffovy řady (vyhovující držení nástroje a manipulace s ním) - v rámci individuálních schopností a možností zřetelná výslovnost slabik, slov, slovních spojení, jednoduchých textů - cviky na motoriku mluvidel - hlasová cvičení, dechová cvičení 		<p>OV 9.</p>
<p>Porozumět textům písní.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozebírání textů písní s učitelem a spolužáky - osvojování významu neznámých slov - vyhledávání neznámých slov na internetu či ve slovníku - převyprávění obsahu písně vlastními slovy s pomocí učitele a spolužáků 		

<p>Zpívat na základě svých dispozic. Využívat získané hudební a pěvecké dovednosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zpěv složitějších lidových a umělých písní - dělení písní na táborové, lidové, umělé, z pohádek a filmů aj. - dělení písní dle tempa a citového ladění (smutné, veselé, starostlivé aj.) - rozvoj a zdokonalování hlasových dovedností - hra na ozvěnu: opakování tónu nebo krátké řady tónů - zpěv písní s doprovodem hudebního nástroje či rytmického nástroje - poznávání písní na základě jejich rytmu nebo melodie 		<p>OV 7., 13., 14.</p>
<p>Pohybovat se dle tempa v rámci individuálních možností s částečnou dopomocí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohybem vyjadřovat tempo (př. rychle = běh/tleskání, třepotání rukama, pomalu = pomalá chůze/mávání vzpaženýma rukama, pohyb hlavou ze strany na stranu) - s pomocí rytmických nástrojů vyjádření různého druhu tempa s částečnou dopomocí učitele - napodobování tempa dle učitele - shlédnout DVD nahrávky např. s pochodem mažorettek či vojáků při vojenském pochodu, taneční páry tančící v rytmu valčíku, polky, mazurky apod. 		
<p>Používat jednoduché rytmické nástroje k doprovodné hře s pomocí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohyb dle jednoduchých rytmických doprovodů (chůze, poskoky) - pohyb dle druhu slyšeného zvuku/tónu (uslyší dřívka = bude skákat/mlaskat jako koník, uslyší buben = bude pochodovat/pleskat rukama do 		<p>OV 15.</p>

<p>Spojit pohyb s říkadlem i písní.</p>	<p>stehen apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytleskávání, vytřukání (nebo jiná činnost pro žáka přijatelná popř. mlaskání) 2/4 a 3/4 rytmu - rytmická cvičení s využitím Orffova instrumentáře - rozlišování 2/4 a 3/4 rytmu pohybem (valčík, polka), rytmizace pomocí hry na tělo či nástrojů - poznávání rytmu písní s nápovědou učitele - doprovázení písní i různých skladeb s rytmickými nástroji s pomocí - spojení jednoduchých tělesných cvičení s hudebním doprovodem <ul style="list-style-type: none"> - vykonávání jednoduchého pohybu, který vyjadřuje text písně (např. Červený šátečku, Už ty pilky dořezaly) - spojení recitace říkadla s vytleskáváním na slabiky - grafomotorická cvičení spojená se zhudebnělou říkankou (např. kreslení prstem do vzduchu) 		<p>OV 12.</p>
<p>Soustředit se na poslech jednoduché skladby.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poslech říkadel a písní v provedení dětských sborů, hudebních skupin či hudebních těles - poznávání autorů (skladatelů) písní či úryvků skladeb se slovní pomocí učitele - poslech ukázek hudby různých žánrů (vážná hudba, relaxační hudba, lidová hudba, folková aj.) 		<p>OV 10.</p>

Poznat a pojmenovat osvojené písně.	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení hudební paměti - poznávání písní dle melodie za doprovodu hudebního nástroje nebo zpěvu a slovní nápovědou učitele - přiřazování obrázků shodných s obsahem písně - pojmenování písně pouze pomocí obrázku a melodie - hra na ozvěnu: opakování tónu, krátké melodie nebo rytmu (vytleskání) - přiřazování skladatelů k písním (Svěrák + Uhlíř, Pavel Novák aj.) se slovní pomocí 		
-------------------------------------	--	--	--

3. období (7. - 10. roč.)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezi předmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Poznat některé hudební nástroje dle barvy zvuku a na obrázku.	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání, rozlišování, určování zvuků hudebních např.: hoboje, klarinet, fagot, harfa, trubka, tuba, saxofon aj. - pojmenovávání hudebních nástrojů a řazení k jejich barvě zvuku - dělení hudebních nástrojů na: strunné, dechové, dřevěné, žesťové - přiřazení obrázku hudebního nástroje k slyšené barvě zvuku - rozlišování zvuků nehudebních př.: rozbití skla, chrastění klíčů, stříhání, trhání, mačkání papíru, pračky, dopravních prostředků, zvuky, které vydává člověk (kýchání, smrkání, mlaskání...) aj. - rozlišování přírodních zvuků: praskání ohně, bublající potok, vodopád, bouřka, déšť, vítr, 	ŘV – rozlišování zvuků, určování původu zvuků, přiřazení předmětu či obrázku ke zvuku TV – upevňování správného držení těla a zdokonalování dechových cvičení ČT – vyhledávání významu slov v encyklopedii nebo na internetu ZINF – práce s PC, vyhledávání informací	OV 8.

<p>Držet správnou polohu těla při zpěvu i mluveném projevu a ovládat dech.</p> <p>Snažit se zřetelně vyslovovat různé texty dle individuálních možností.</p>	<p>zvířecí zvuky aj.</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojení zvuku s obrázkem nebo konkrétním předmětem - poznávání hlasů spolužáků a učitele s i bez zrakové opory <ul style="list-style-type: none"> - procvičování a upevňování správného držení těla při dýchání - pravidelné dýchání (nádechy při zpěvu i mluvení) - zadržování dechu a vydechnutí na pokyn učitele - vyhovující sedění na vozíku nebo židli - dechová cvičení (foukání do vody brčkem, foukání do plamínku svíčky, vaty, papírové kuličky, pířka) - úmyslné zadržování a vypouštění vzduchu z plic - nacvičování sebekontroly při zpěvu a mluveném projevu <ul style="list-style-type: none"> - rytmizace a melodizace říkadel, jednoduchých textů (s ozvučnými dřívky, bubínkem) - zřetelná výslovnost jednoduchých jazykolamů - hra na tělo (tleskání, mlaskání, dupání, pískání, syčení) - hra na nástroje z Orffovy řady (vyhovující držení nástroje a manipulace s ním) - v rámci individuálních schopností a možností zřetelná výslovnost slabik, slov, slovních spojení, jednoduchých textů - cviky na motoriku mluvidel 	<p>ČP – druhy materiálů (dřevo, kov, umělá hmota) + výroba předmětů; suroviny a jejich zdroje</p> <p>VV - muzikomalba</p> <p><u>PT – OSV</u></p> <p>OR – psychohygienu - dovednosti pro pozitivní naladění mysli, dobrý vztah k sobě samému, k ostatním žákům a okolí; uvolnění, relaxace; dovednost zvládat stresové situace (poslech hudby pro navození pocitů uvolnění, radosti, zpěv písní, vytváření přátelského klima ve třídě atd.)</p>	<p>OV 13.</p> <p>OV 9.</p>
--	---	---	-------------------------------

<p>Rozumět textům písní.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hlasová cvičení, dechová cvičení, intonační cvičení - rozebírání textů písní (samostatně se dotazovat na neznámá slova a s dopomocí vyhledávat jejich význam) - osvojování významu neznámých slov - vyhledávání neznámých slov na internetu či ve slovníku - převyprávění obsahu písně vlastními slovy s pomocí i bez pomoci 		
<p>Zapívat píseň s hudebním doprovodem ve sboru i sólově dle individuálních možností.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zpěv složitějších lidových a umělých písní - nacvičování písní na vystoupení; hudební vystoupení - dělení písní na táborové, lidové, umělé, z pohádek a filmů - dělení písní dle tempa a citového ladění (smutné, veselé, starostlivé) - rozvoj hlasových dovedností - hra na ozvěnu: opakování tónu nebo krátké řady tónů - zpěv písní s doprovodem hudebního nástroje či rytmického nástroje ve vícehlasu i sólově - poznávání písní na základě jejich rytmu nebo melodie 		<p>OV 14.</p>
<p>Samostatně se pohybovat dle tempa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohybem vyjadřovat tempo (př. rychle = běh/bouchání rukama do polštáře/desky, pomalu 		<p>OV 6.</p>

<p>Používat jednoduché rytmické nástroje k doprovodné hře dle pokynu a samostatně.</p> <p>Mít povědomí o základních krocích jednoduchého tance.</p>	<p>= pomalá chůze/pohyby trupem ze strany na stranu) - samostatně</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí rytmických nástrojů vyjádření různého druhu tempa - napodobování tempa dle učitele - shlédnout DVD nahrávky např. s pochodem mažoretek či vojáků při vojenském pochodu, taneční páry tančící v rytmu valčíku, polky, mazurky apod. - rytmická cvičení s využitím Orffova instrumentáře - doprovázení písní na rytmické hudební nástroje z Orffova instrumentáře - rytmickými nástroji a hrou na tělo vytřukat rytmus a metrum - rozlišování 2/4 a 3/4 rytmu pohybem (valčík, polka) + rytmizace hrou na tělo a rytmické nástroje dle pokynu učitele a samostatná hra na nástroj z Orffovy řady - poznávání rytmu písní - doprovázení písní i různých skladeb s rytmickými nástroji - spojení jednoduchých tělesných cvičení s hudebním doprovodem - vykonávání jednoduchého pohybu, který vyjadřuje text písně (př. Červený šátečku) - pohyb v rytmu mazurky, polky, pochodu - mazurkové kroky pi písni Měla babka 4 jablka 	<p><u>PT – MV</u> EP – různé způsoby života lidí (různých etnických skupin) a jejich odlišnost kultury, rovnocennost všech etnických skupin</p>	<p>OV 15.</p> <p>OV 17.</p>
---	--	---	-----------------------------

<p>Soustředit se na poslech skladby různých žánrů.</p> <p>Pojmenovat písně a určit některé skladatele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - grafomotorická cvičení spojená se zhudebnělou říkankou (př. kreslení prstem do vzduchu) - poslech říkadel a písní v provedení různých sborů, hudebních skupin či hudebních těles - poznávání autorů (skladatelů) písní či úryvků skladeb + muzikomalba - poslech ukázek hudby různých žánrů (vážná hudba, relaxační hudba, jazz, dechovka, country aj. - přiřazení obrázku nástroje, který v dané muzice může hrát) - rozvíjení hudební paměti - poznávání písní dle melodie za doprovodu hudebního nástroje nebo zpěvu a samostatně - přiřazování obrázků shodných s obsahem písně - pojmenování písně pouze pomocí obrázku - hra na ozvěnu: opakování tónu, krátké melodie nebo rytmu - přiřazování skladatelů k písním (Svěrák + Uhlíř, Pavel Novák, Jarek Nohavica aj.) - procvičování fonemického sluchu - poznávání interpretů písní dle sluchu 		<p>OV 16.</p>
--	---	--	---------------

5.10. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.10.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vznikl ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Cílem předmětu je prohlubovat u žáků estetické cítění, rozvíjet smyslové vnímání a obohacovat jejich duševní život. Zaměřuje se na výtvarné činnosti rozvíjející žáka po stránce motorické, emocionální, fantazijní, aktivní, tvořivé a senzitivní. Prostřednictvím tvůrčích činností se rozvíjí schopnost vyjadřovat své emoce, představy, pocity a zkušenosti. Výtvarné činnosti mají význam rehabilitační i relaxační a naplňují přirozenou potřebu projevit se prostřednictvím vlastní tvorby a pomáhají uplatňovat neverbální komunikaci. Vzdělávací obsah předmětu je zpracován do 3. období.

Předmět je realizován v rámci povinné minimální časové dotace v 1 - 2. stupni:

- 1. – 3. ročník 1 hodina týdně pro každý ročník
- 4. – 6. ročník 1 hodina týdně pro každý ročník
- 7. – 10. ročník 1 hodina týdně pro každý ročník

Průřezová témata (PT) v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

OR – Psychohygienu – zařazen na 2. stupeň, dovednosti zvládnání stresových situací (uvolnění – relaxace)

Mezipředmětové vztahy:

Čtení (ČT), Psaní (PS), Tělesná výchova (TV), Hudební výchova (HV), Prvouka (PRV), Člověk a příroda (ČP), Pracovní činnosti (PČ).

Vyučovací hodiny probíhají v kmenových třídách či pracovní dílně vybavené různými, speciálními výtvarnými pomůckami, rozmanitým výtvarným materiálem apod. Při hodinách se využívá také CD přehrávače pro poslech hudby. Vyučovací hodiny mohou být členěny na bloky či dvouhodinové či hodinové časové úseky dle individuálních schopností a potřeb žáků.

Hodnocení výuky probíhá slovní formou a písemnou formou. Dalším ohodnocením výkonů žáků je forma výstavy děl ve třídě, v budově školy, na veřejných místech např. Galerie apod.

5.10.2. Cílové zaměření předmětu

- Rozvíjení pozitivního vztahu k výtvarnému umění a jeho vnímání.
- Využívání a rozvíjení tvořivých schopností a dovedností.
- Seznámení se s kulturou jiných národů a etnik
- Poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty.
- Utváření vědomí o hodnotách národní kultury a její ochrany.
- Rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí

5.10.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Používat bezpečně výtvarné pomůcky a umět zacházet s různým výtvarným materiálem.	<ul style="list-style-type: none"> - poučit žáky o bezpečnosti práce s danými výtvarnými pomůckami (nůžky, rydla, jehla, špejle...) - vysvětlit, jak se zachází s jednotlivými pomůckami a materiálem - vysvětlit postup práce u jednotlivých výtvarných technik + praktické ukázky - poučit žáky o vlastnostech různých materiálů + praktické ukázky
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovat získané zkušenosti v praktických činnostech v hodinách VV a na různých výtvarných akcích.	<ul style="list-style-type: none"> - u praktických činností stále připomínat dříve osvojené poznatky z bezpečnosti práce a zacházení s pomůckami a materiálem
<ul style="list-style-type: none"> • Chápat pochvalu jako motivaci k práci v hodinách VV.	<ul style="list-style-type: none"> - chápat díla žáků jako vyjádření jejich osobnosti a hodnotit kladně; nic není špatné - hodnotit s přihlédnutím na celkový přístup k práci - respektovat a zohledňovat individuální zvláštnosti, schopnosti a dovednosti žáků - často a dostatečně chválit povzbudivým slovem - pochvalou a uznáním snahy při hodinách může být vystavení výtvoru ve třídě, škole či na výstavě

Kompetence k řešení problémů

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Nepodléhat nezdarům při práci v hodinách VV.	<ul style="list-style-type: none"> - podporovat žáky ve zdravém sebevědomí a kladném sebehodnocení - dáváme prostor k hodnocení i žákům - nacházíme a kladně hodnotíme pozitiva při činnostech v hodinách VV (snaha, radost, nadšení, spontánnost...) - respektujeme individuální potřeby, zvláštnosti, schopnosti a možnosti žáků - procvičujeme hrubou i jemnou motoriku

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Snažit se požádat o pomoc (přiměřeně svým schopnostem) spolužáky, učitele při hodinách VV i společných akcích.	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičovat formulace vět, které jsou určeny k prosbám či žádostem o pomoc - nacvičovat formulace vět i během dne
<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrovat / vkládat / své pocity a nálady vhodným způsobem do výtvorů vytvořených v hodinách VV (či do výtvarných činností).	<ul style="list-style-type: none"> - ukázat žákům cestu, která vede k vhodnému vyjádření svých pocitů a nálad – „otisknout pocit do výtvarného díla“ - atmosféru můžeme upravovat i pomocí poslechu hudby (spojit hudbu s výtvarnou činností)

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Orientovat se v prostorách třídy, pracovní dílničky, v úložných prostorách pro výtvarné pomůcky a materiál.	<ul style="list-style-type: none"> - projít s žáky všechny prostory určené k výuce VV - ukázat žákům všechny úložné prostory pro výtvarný materiál a pomůcky
<ul style="list-style-type: none"> • Podílet se na aktivitách spjatých s činnostmi v hodinách VV, při různých akcích (př. výstavy)	<ul style="list-style-type: none"> - zapojovat žáky do připravování pomůcek a materiálů a jejich úklidu - vždy ověřit, zda uklidili do správných úložných prostor - žáky zapojujeme např. do výzdoby třídy, chodeb apod. - nacházíme příležitosti, při kterých se žáci svými výtvarnými díly mohou zviditelnit (př. výstava prací)

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Chránit své zdraví při práci s výtvarnými pomůckami, materiálem a dbát na ochranu životního prostředí.	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit žáky s bezpečností práce s jednotlivými výtvarnými pomůckami a materiálem (jak s nimi zacházet) - bezpečnost práce připomínat před každou hodinou VV - vysvětlit žákům, jak a kam třídíme odpady, které zbydou po výtvarné činnosti - učíme žáky zpracovávat i odpadový materiál (př. výroba panenek z PET lahví, výroba mozaiky z víček od PET lahví, výroba předmětů z přírodního materiálu – šiškovi panáčky) - učíme žáky šetřit s materiálem a informujeme je, jaký to má význam pro přírodu

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat hygienické návyky při i po práci s výtvarnými pomůckami a materiálem.	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelně dodržovat hygienu po práci v hodinách VV
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat při výtvarných činnostech základní pracovní dovednosti.	<ul style="list-style-type: none"> - procvičujeme pracovní dovednosti, dáváme možnost žákovi „sžít se“ s daným materiálem i technikou
<ul style="list-style-type: none"> • Schopen plnit dle instrukcí jednoduché úkoly, pracovní postupy jednoduchých výtvarných technik.	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňujeme zásadu posloupnosti (od jednoduchého ke složitějšímu) : nejprve zadáváme žákům jednoduché úkoly a až po správném splnění (zautomatizování) přidáváme. - vždy po vykonání výtvarné techniky zopakujeme její postup a pomůcky, které jsme potřebovali - instrukce musí být jednoduché a jasné a ne velké množství najednou
<ul style="list-style-type: none"> • Umět přijmout hodnocení výsledku práce.	<ul style="list-style-type: none"> - necháváme prostor v hodině pro hodnocení (hodnotí žáci žáka i učitel žáky) - používáme převážně kladné hodnocení (byť za snahu při hodině) - samotné výtvarné dílko nehodnotit negativním ohodnocením, ale šetrně poukázat př. na nesprávný postup práce či nechuť při

	práci
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví a ochrany životního prostředí při výtvarných činnostech.	<ul style="list-style-type: none"> - při hodinách připomínat dodržování zásad bezpečnosti práce - učíme žáky šetřit s materiálem i šetrně používat pomůcky a informujeme je o tom, k čemu je to dobré - využíváme k práci i odpadový materiál (PET lahve, víčka, staniol...) - učíme žáky třídit odpadový materiál

5.10.4. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Očekávané výstupy (OV) z RVP :

1. zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu
2. rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních
3. uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky, fantazii při tvůrčích činnostech
4. uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
5. rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě
6. při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
7. vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti
8. uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby
9. uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy
10. při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ
11. hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele

1. období (1. - 3. roč.)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezi předmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Vnímat dotyk.	<ul style="list-style-type: none"> - stimulace konečků prstů - masáže prstů a dlaně - dotyková terapie - navozování příjemných pocitů (hlazení jemných látek a jiných povrchů, hlazení sám sebe)	TV – cvičení jemné motoriky, manipulace s předměty	OV 1.
Uchopit předmět.	<ul style="list-style-type: none"> - nácvik úchopu předmětů různé velikosti - úchop předmětů do celé ruky, do špetky, do prstů - cvičení jemné motoriky, cvičení paže, lokte, zápěstí, prstů, tvoření špetky - hra s předměty	PS – zahřívací cvičení na procvičení rukou, nácvik úchopu psacího náčiní, grafomotorická cvičení PRV – vlastnosti předmětů, třídění, manipulace s předměty PČ – hygiena, úklid pracovní	OV 1.

<p>Vnímat vlastnosti předmětů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - manipulace s předměty - manipulace s předměty dle pokynu - nácvik vnímání vlastnosti předmětu (teplý/studený, suchý/mokrý, tvrdý/měkký, hladké/drsné, ostré/tupé, hranaté/kulaté) - vnímání libosti a nelibosti vlastností předmětů - používání stavebnice pro rozlišování různých materiálů - hry s vodou (teplá/studená) - hry ve vodě (nabírání/přelévání) - hry s bublinkami (vytváření a chytání pěny) 	<p>plochy a třídy, práce se stavebnicemi, vytváření základních hygienických návyků</p>	<p>OV 1.</p>
<p>Poznat předměty hmatem s využitím zraku i bez zraku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dáváme ohmatat různé předměty s využitím zraku i bez něj, rozpoznávání předmětů - pojmenováváme předměty - uchopování předmětů dle diktátu a ukládání na určitá místa - manipulace s předměty - vnímání vlastností předmětů - poznávání předmětů denní potřeby, školních potřeb aj. předmětů 		<p>OV 2.</p>
<p>Třídít předměty dle velikosti a tvaru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - společně třídíme předměty dle velikosti a tvaru (kulaté/hranaté, velké/malé) - žák vybírá předměty dle diktátu - porovnávání předmětů s vlastním tělem - porovnávání velikosti předmětů s jinými předměty 		<p>OV 2.</p>

<p>Zapojit se do spontánní malby nebo kresby.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnávání předmětů různého tvaru (spojíme s hmatem), pojmenovávání barev - pokusy s předměty (kulaté se kutálí, kostka se nekutálí apod.) - spontánní malba prstem, houbou (s využitím vody, prstových barev) 		<p>OV 1., 3.</p>
<p>Prozkoumat vlastnosti papíru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spontánní malba s houbou a vodou na tabuli - hra s prstovými barvami – roztírání dlaní, otisky ruky a prstů, otisky listů, podrážky od boty - spontánní kresba s PET lahví naplněnou vodou na asfalt - spontánní kresba rukou/prstem do rýže, mouky, strouhanky - nácvik úchopu tužky a štětce 		<p>OV 1., 3.</p>
<p>Spolupracovat při hygieně.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mačkání jemného papíru na kuličky, kuličky házet, sbírat a ukládat do krabic, lepení papíru - hry s papírovými kuličkami (házení a ukládání do nádob) - trhání papíru na menší kousky, sbírání, rovnání do misek, kelímků, krabiček), namáčení papíru do vody 		
<p>Pomáhat při úklidu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mytí rukou, používání mýdla a ručníku 		
	<ul style="list-style-type: none"> - spolupráce při vyndávání a úklidu výtvarného materiálu a pomůcek - úklid stolu nebo pracovního místa po hodině 		

Seznámit se s modelovací hmotou.	<ul style="list-style-type: none"> - mačkání, trhání modelovací terapeutické hmoty - děláni dolíčků do hmoty - tvoření válečků a koule z hmoty 		
----------------------------------	---	--	--

2. období (4. - 6. roč.)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezi předmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Osvojit si různé druhy materiálů.	<ul style="list-style-type: none"> - práce s pískem (stavění bábovek, kopců, přemísťování písků, stavění cest a tunelů) - vybírání kamínků z písku a větších kamenů z trávy - upravování pískové plochy rukama, lopatkou, hráběmi, prkýnkem - stavění z kostek (komíny, mosty, věže, domy) - práce se stavebnicemi různého druhu (dřevěné, hříbkové, kroužkové, aj.) - řazení molitanových, kartonových, dřevěných, umělohmotných kostek ve vodorovném a svislém směru - ukládání kostek do krabic - skládání mozaiky z víček od PET lahví, barevných magnetů, krabiček od potravin - skládání objektů např. z plechovek, krabic - třídění odpadu, ochrana přírody, šetření s materiálem a vodou, suroviny pro výrobu různého materiálu 	<p>PS – manipulace s jednoduchými stavebnicemi, přebírání a třídění předmětů</p> <p>ČT – modelování, kreslení, malování tvarů písmen</p> <p>ČP, PRV – příroda kolem nás, suroviny, ze kterých se vyrábí různé materiály, ochrana přírody, třídění odpadu, šetření s materiálem a vodou</p> <p>TV – uvolňovací cvičení pro horní končetiny, koordinace ruka – oko</p> <p>ČJS – rozeznávání a pojmenovávání barev</p>	OV 4., 6.

<p>Modelovat s pomocí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zpracovávání modelovací hmoty oběma rukama (mačkání, hnětení) - trhání modelovací hmoty na malé kousky a rovnání na plochu - tvarování kuliček různých velikostí v dlaních - rozválení hmoty válečkem na placku - vykrajování formičkami z placky rozválené válečkem - tvoření válečků z modelovací hmoty (hadi, prstýnky, kroužky apod.) - krájení modelovací hmoty rádlem - modelování ježka, stříhání bodlin nůžkami - práce s moduritem, akvaplastem, terrakotou 		<p>OV 4., 6.</p>
<p>Vnímat rozmanitost barev.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapouštění barvy do klovatiny, pojmenovávání barev - hra s temperovými barvami: roztírání houbou, štětcem, vatovými chomáčky, tisk s bramborovými/dřevěnými tiskátky, tisk zmačkaným papírem, míchání barev - hra s prstovými barvami (otisky rukou/nohou), spontánní malba, rozlišovat barvy, pojmenovat je - hra s barvami na tělo (malování obličeje) - hra s vodovými barvami (zapouštění barev do mokrého povrchu (papíru), rozmývání barvy štětcem/houbou pomocí vody 		<p>OV 5., 7.</p>
<p>Zacházet s papírem s pomocí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - trhání papíru na menší kousky a proužky 		<p>OV 4.</p>

<p>Pracovat s textilním materiálem s pomocí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stříhání papíru - lepení papíru na vymezenou plochu - ze zmačkaných papírových koulí a lepidla vytváření různých objektů 		<p>OV 4., 6.</p>
<p>Využívat přírodní materiál k tvorbě s pomocí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nalepování látky - koláž s využitím látky a jiných materiálů - navlékání korálek na šňůrku - navíjení silného provázku na cívku - navíjení vlny na cívku, do klubíčka - práce s vatou (ovečky, sněhulák, sněženky) 		<p>OV 4., 5., 6.</p>

3. období (7. - 10. roč.)

<p>Školní výstupy Žák by měl</p>	<p>Učivo</p>	<p>Mezi předmětové vztahy Průřezová témata</p>	<p>Poznámky</p>
<p>Používat různé druhy výtvarného psacího náčiní.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spontánní i cílená kresba tužkou, voskovkami, pastelkami, fixem, progresem, křídou - frotáž pomocí výše uvedeného psacího náčiní - grafomotorická cvičení s výše uvedeným psacím náčiním 	<p>PS – psaní prstem, štětcem, houbou, křídou, tužkou na různé materiály a plochy, trhání a mačkání papíru, práce s různým druhem psacího náčiní,</p>	<p>OV 8., 11.</p>

<p>Uplatňovat osvojené poznatky při práci s barvami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odkrývací technika (voskovka, tuž, špendlíkem vyrýt ornament dle fantazie) - rozžehlování nastrouhané voskovky na papíře - zdobení šablon nastrouhanou pastelkou či voskovkou - kresba křídou na mokrý papír - kresba uhlem a rudkou 	<p>grafomotorická cvičení</p> <p>HV – poslech relaxační hudby - muzikomalba</p> <p>ČP – různé druhy a odstíny barev, barvy, které vidíme v přírodě</p>	
<p>Tvořit s papírem dle pokynu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - muzikomalba – hra s barvou na velkém formátu papíru při hudbě - tématická malba i kresba dle předlohy (jablko s hruškou), dle námětu (zážitek z exkurze, divadla...) apod. - hra s barvami – míchání barev, vytváření světlých i tmavých odstínů barev 	<p><u>PT – OSV</u></p> <p>OR – psychohygienu: uvolnění, relaxace, pozitivní naladění mysli, abstraktní malba pocitů, muzikomalba, příjemné klima ve třídě</p> <p>ČP – rostliny kolem nás</p>	<p>OV 8. 11.</p>
<p>Pracovat s textilním materiálem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - trhání papíru, novin a nalepování částí do určitého tvaru - navlékání papíru na špejli - stříhání papíru na proužky, lepení proužků do vánočního řetězu - přehýbání papíru, přehýbání do harmoniky - vytvoření čepice Večernička z novin - rolování papíru - vytvoření girlandy z papíru 	<p>PČ – třídění předmětů, úchop různých velikostí předmětů, práce s různým materiálem</p>	<p>OV 8., 10.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - překládání a stříhání látky - šití jehlou s tupým hrotem 		<p>OV 8.,</p>

<p>Vytvářet z přírodního materiálu dle pokynu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stehy na cvičné desce - stavebnice na provlékání tkaničky (provázku) - odkrývací technika (namočení různých druhů provázku do tuše a protáhnout přeloženým papírem), (kresba vlnou či provázkem namočeným v barvě) - koláž z textilního materiálu - výroba figurky z textilního materiálu - lisování listů a květin, lepení do různých motivů - výroba herbáře (pojmenování květin, listů aj.) - navlékání listů – vytvoření girlandy - navlékání jeřabin (tvoření náhrdelníku) - pletení věnečku z květin - vytváření ozdobných předmětů z přírodnin, květin a větviček (svícen, adventní či velikonoční věnec aj. dekorace) - třídění semen fazole, čočky, kukuřice, ukládání je do sáčků - plnění ozdobných sklenic semeny fazole, kukuřice, čočky, aj. - lepení výše uvedených semen či různých přírodnin na karton a vytváření závěsných, ozdobných obrázků 		<p>10., 11</p> <p>OV 8., 10., 11.</p>
--	---	--	--

5.11. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

5.11.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a vede žáka ke zdravému způsobu života a k péči o jeho zdraví. Umožňuje mu pochopit hygienické, stravovací a pracovní návyky, rozvíjet sociální a komunikační dovednosti, rozpoznat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích. Vzdělávací obsah předmětu je zpracován pro 2. stupeň.

Předmět Výchova ke zdraví je realizován v rámci povinné minimální časové dotace na 2. stupni:

1 hodina týdně v 7. a 8. ročníku.

Průřezová témata (PT) v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

OR – Sebepoznání a sebepojetí - zařazen do 7. a 8. ročníku, udržování pozitivních vztahů k sobě i okolí.

Enviromentální výchova (EV)

Vztah člověka k prostředí – zařazen do 7. a 8. ročníku, zdravý životní styl, životospráva

Mezipředmětové vztahy: Výtvarná výchova (VV), Řečová výchova (ŘV), Čtení (ČT), Pracovní činnosti (PČ), Tělesná výchova (TV), Prvouka (PRV), Matematika (M)

Vyučovací hodiny probíhají v kmenových třídách. Vyučovací hodiny mohou být členěny na krátké úseky podle individuálních potřeb žáků.

Hodnocení výuky probíhá slovní i písemnou formou.

5.11.2. Cílové zaměření předmětu

- Utváření dovedností a návyků pro uplatnění zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny
- Podpora rozvíjení základních hygienických a sebeobslužných činností a samostatnosti při každodenních činnostech podle individuálních možností žáka.
- Osvojení návyků při dodržování zdravé výživy
- Rozvíjení zdravých pohybových aktivit
- Rozvíjení poznávacích schopností – poznávání částí svého těla

- Osvojení základů orientace v nejbližším prostředí a v časovém rozvrhu dne.

5.11.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Používat získané zkušenosti ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života. 	<ul style="list-style-type: none"> – uplatňujeme nové, netradiční formy a metody výuky, aktivujeme žáka tak, aby prakticky využíval své znalosti týkající se ochrany zdraví - seznamujeme žáka s problematikou zdraví na úrovni přiměřené jeho věku, potřebám a zájmům

Kompetence k řešení problémů

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Vnímat problémové situace a řešit je pomocí získaných zkušeností. 	<ul style="list-style-type: none"> – předkládáme žákovi otázky vybízející k samostatnému uvažování o problému – umožňujeme žákovi srovnávat své názory s názory ostatních - vedeme k zamyšlení nad problémy a možnostmi ochrany zdraví

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřovat své nálady, prožitky a pocity vhodným způsobem. 	<ul style="list-style-type: none"> – vyžadujeme /dle možností/ souvislé odpovědi na zadané otázky – rozvíjíme schopnosti žáka vyjádřit své pocity a to verbálně i neverbálně - ve třídě udržujeme přátelské klima

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat základní návyky společenského chování. 	<ul style="list-style-type: none"> – dbáme na slušné chování mezi žáky, mezi žáky a dospělým, - názornými příklady poukazujeme na nevhodné chování ve společnosti

<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomovat si nebezpečí možného psychického nebo fyzického zneužívání vlastní osoby. 	<ul style="list-style-type: none"> – vedeme žáka k bezpečnému chování při komunikaci s vrstevníky a neznámými lidmi - seznamujeme žáka se všemi možnými riziky a prevencí
--	---

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Chránit své zdraví, dodržovat zásady zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> – zdůrazňujeme a upozorňujeme na faktory ovlivňující zdraví jedince - vysvětlujeme význam ochrany životního prostředí a jeho vliv na jedince

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat hygienické návyky a sebeobsluhu podle svých možností. 	<ul style="list-style-type: none"> – napomáháme žákovi při sebeobsluze a vedeme k samostatnosti - důsledně dbáme na řádné hygienické návyky při všech aktivitách
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržovat zásady bezpečnosti práce, ochrany zdraví a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech. 	<ul style="list-style-type: none"> – důsledně dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při všech aktivitách

5.11.4. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Očekávané výstupy (OV) z RVP:

1. vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
2. chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
3. respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže
4. znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat zásady správné výživy
5. uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky a v komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích v případě potřeby vyhledat pomoc
6. uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
7. zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
8. vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví
9. použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci
10. řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech

7. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Chápat význam správného soužití mezi vrstevníky i členy rodiny.	<ul style="list-style-type: none"> - sebezpozání, sebepojetí - vztahy k druhým lidem - vztahy ve škole, vrstevnické skupiny - kamarádství, přátelství, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - vztahy v rodině, dětství, dospívání, puberta, tělesné změny - sexuální dospívání, prevence rizikového sexuálního chování, antikoncepce, těhotenství	<u>PT – OSV</u> OR – Sebezpozání a sebepojetí: pozitivní vztah k sobě samému i k okolí a společnosti <u>PT – EV</u> Vztah člověka k prostředí: pozitivní vztah k životnímu prostředí a jeho vliv na člověka a přírodu	OV 1.
Rozeznat základní životní potřeby v souladu se zdravím.	<ul style="list-style-type: none"> - režim dne školáka - hygiena tělesná i duševní	VV – kresba postavy, sebezpozání, části těla	OV 2.

<p>Vnímat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků. Měl by umět popsat své zdravotní potíže a problémy.</p> <p>Mít správné stravovací návyky a podle svých schopností a možností dodržovat zásady správné výživy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osobní a intimní hygiena - otužování, význam pohybu pro zdraví - bezpečné trávení volného času - zdraví, zdravý způsob života - vliv životního prostředí na zdraví - zdravotní péče preventivní a léčebná - faktory ovlivňující zdravotní stav - zásady zdravé výživy - pestrá strava - potraviny rostlinného a živočišného původu, nápoje - denní stravovací a pitný režim - nákup a skladování potravin - zásady společenského chování u stolu 	<p>ŘV – verbální vyjádření svých pocitů a potřeb</p> <p>PČ – sebeobsluha, stolování, zdravá výživa</p> <p>TV – zdravý pohyb, vycházky, sebeobsluha</p> <p>PRV – režim dne</p>	<p>OV 3., 2.</p> <p>OV 4., 2., 3.</p>
---	--	---	--

8. ročník

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezi předmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Bezpečně se chovat v sociálním kontaktu s vrstevníky i s neznámými lidmi.</p> <p>V krizových situacích vědět, kde vyhledat pomoc.</p> <p>Mít odmítavý postoj ke všem formám násilí.</p> <p>Mít osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečné chování při různých činnostech s vrstevníky - způsoby chování, které podporují dobré vztahy - projevy násilí – agresivita, šikanování - týrání a sexuální zneužívání dětí - přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení - linky důvěry, krizová centra - přivolání pomoci v krizových situacích – krizová telefonní čísla, komunikace s odpovědnými osobami - rizika ohrožující zdraví - zneužívání návykových látek - kouření, pití alkoholu – škodlivé účinky na zdraví - pravidla správného užívání léků - HIV/AIDS – cesty přenosu - odmítání návykových látek, komunikace v různých situacích - reklamní vlivy - návykové látky a zákon 	<p><u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí: bezpečné zvládnání stresových situací, udržování pozitivních vztahů k okolí</p> <p><u>PT – EV</u> Vztah člověka k prostředí: pozitivní vztah k životnímu prostředí a jeho vliv na člověka a přírodu</p> <p>ŘV – komunikace s cizími lidmi</p> <p>ČT – názvy nebezpečných látek, telefonní seznam, krizová centra</p> <p>M – telefonní čísla</p>	<p>OV 5., 7.</p> <p>OV 9., 10., 5</p> <p>OV 6.</p>
<p>Chápat souvislosti mezi konzumací</p>	<ul style="list-style-type: none"> - auto destruktivní závislosti, vývoj závislostí 		<p>OV 8.</p>

návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví.	<ul style="list-style-type: none"> - negativní účinky kouření na zdraví, zdravotní rizika pití alkoholu - způsoby odmítnutí návykových látek - nabídnutí jiných možností – život bez drog, zdravý životní styl - počítač a zdraví – zdravotní rizika při práci s počítačem.(počítač – dobrý sluha, ale zlý pán)		
---	--	--	--

5.12. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.12.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vznikl ze vzdělávací oblasti člověk a zdraví a umožňuje žákovi využití vlastní pohybové schopnosti a to ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi. Vede ho od spontánního pojetí pohybu, k řízené pohybové aktivitě až k vlastní pohybové seberealizaci.

Pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem, umožňuje škola Zdravotní tělesnou výchovu jako alternativu Tělesné výchovy, jejímž cílem je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků.

Vzdělávací obsah předmětu je zpracován pro 1. a 2. stupeň.

Předmět Tělesná výchova je realizován v rámci povinné minimální časové dotace v 1. a 2. stupni.

- 1. stupeň 3 hodiny týdně ve všech ročnících
- 2. stupeň 3 hodiny týdně ve všech ročnících

Průřezová témata (PT) v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

OR – Sebepoznání a sebepojetí – zařazen na 1. stupeň, chápání sebe jako jedince a jeho postavení ve skupině

-Psychohygiena – zařazen na 2. Stupeň,

SR – Spolupráce a soutěživost - zařazen na 1. a 2. stupeň, správné vnímání kolektivních her

Enviromentální výchova (EV)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zařazen na 1. a 2. stupeň, životospráva, režim dne, tříděný odpad

Mezipředmětové vztahy:

Hudební výchova (HV), Pracovní činnosti (PČ), Prvouka (PRV), Matematika (M), Výchova ke zdraví (VZD), Čtení (ČT)

Vyučovací hodiny probíhají v tělocvičně, na hřišti, v parku a hlavně v podmínkách, které respektují individuální potřeby žáků, a kde je využíváno široké spektrum kompenzačních a didaktických pomůcek. Vzdělávací činnosti také probíhají v kmenových třídách s možností relaxace. Vyučovací hodiny mohou být členěny na krátké úseky podle individuálních potřeb žáků.

Hodnocení výuky probíhá slovní i písemnou formou. V jednotlivých ročnících je hodnocena dosažená úroveň tělesných schopností, získaných poznatků a dovedností a zohledněny jsou individuální schopnosti a možnosti kombinovaně postižených žáků.

5.12.2. Cílové zaměření předmětu:

- Podpora rozvíjení základních hygienických a sebeobslužných činností a samostatnosti při každodenních činnostech podle individuálních možností žáka.
- Rozvíjení koncentrace pozornosti na určitou činnost, na úkol, na pokyny druhé osoby.
- Rozvíjení poznávacích schopností – poznávání částí svého těla, reakce na oslovení jménem
- Osvojení základů orientace v nejbližším prostředí a v časovém rozvrhu dne.
- Poznávání vlastních pohybových možností
- Rozvíjení a využívání vlastních pohybových schopností a dovedností
- Vnímání prožitků z pohybové činnosti

5.12.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovat získané zkušenosti v praktických situacích.	<ul style="list-style-type: none"> – dbáme na sebeobslužné činnosti žáka – snažíme se o samostatnost žáka v praktických činnostech

Kompetence k řešení problémů

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Překonávat problémy přiměřeně ke svým možnostem a schopnostem.	<ul style="list-style-type: none"> – posilujeme sebedůvěru při cvičení – pomáháme žákovi zvládat cvičení přiměřená jeho možnostem

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřovat své pocity a nálady vhodným způsobem.	<ul style="list-style-type: none"> – vedeme žáka k jasnému a stručnému vyjádření při řešení problémů – dbáme, aby žák dokázal vyjadřovat a vyslechnout názory a zaujal určité stanovisko – vedeme žáka k vnímání a správnému pochopení pravidel soutěží a her – podporujeme komunikaci mezi soutěžícími družstvy a uvnitř

jednotlivých skupin

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovat základní návyky společenského chování.	<ul style="list-style-type: none"> – vedeme žáka při hrách a soutěžích k respektování názorů a postojů druhých – pomáháme žákovi kladně přijímat prohru a přát výhru druhým – snažíme se upevňovat zdravé mezilidské vztahy

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Chránit své zdraví, dodržovat zásady zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí.	<ul style="list-style-type: none"> – dbáme na hygienu a bezpečnost při pohybových činnostech – sledujeme plnění povinností a dodržování základních pravidel daných školním řádem – vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Mít osvojené hygienické návyky, zvládat sebeobsluhu dle svých možností	<ul style="list-style-type: none"> – pravidelně nacvičujeme sebeobsluhu při hygieně, oblékání, lokomoci – dbáme na správné držení těla a používání vhodných kompenzačních pomůcek

5.12.4. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Očekávané výstupy (OV) z RVP:

1. mít kladný postoj k pohybovým aktivitám
2. zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
3. reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
4. mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
5. dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
6. zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla
7. podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením
8. rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
9. rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
10. zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti
11. využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích
12. uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
13. usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností
14. cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení
15. využívat základní kompenzační a relaxační techniky
16. uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
17. znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc
18. zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
19. snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti
20. dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách
21. sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony

1. období (1. – 3. ročník)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Mít kladný vztah k motorickému cvičení. Spontánně se účastnit pohybových aktivit.	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry a činnosti - motivační hry - pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní - spontánní pohybové činnosti a hry - rytmizace - základy relaxace 	<p><u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí: dobrý vztah k sobě samému, znát své schopnosti a možnosti SR – Spolupráce a soutěživost: dovednosti pro kolektivní hry,</p>	OV 1.
Umět se připravit na pohybovou činnost. Chápavě reagovat na pokyny učitele.	<ul style="list-style-type: none"> - osvojení pojmů souvisejících s činností - sebeobslužné dovednosti, převlékání do cvičebního oblečení - příprava cvičebních pomůcek a náradí 	<p><u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí.</p> <p>HV – rytmizace, tanec, relaxace při hudbě</p>	OV 2., 3.
Rozumět povelům k dané pohybové činnosti a správně reagovat.	<ul style="list-style-type: none"> - nácvik jednoduchých cviků a cvičebních poloh - pozorování a napodobování cviků, poloh paží, nohou, hlavy - sluchově motorické hry, rytmizace 	<p>VZD – zdravý životní styl, vycházky</p> <p>PČ – sebeobsluha, nácvik jemné motoriky, příprava a ukládání náradí</p>	OV 3., 2.
Zvládat základní pohybové dovednosti. Základními dovednostmi se orientovat v okolí.	<ul style="list-style-type: none"> - základní manipulace s míčem a s drobnými předměty – házení, chytání, kopání, koulení, hod na cíl - lezení, pohyb na vozíku - chůze po čáře, překračování překážky - běh k cíli - poskoky, skoky 	<p>M – sčítání bodů, počet družstev, členů v družstvu, délka tratí, vzdálenost</p> <p>PRV – pohyb a hry v přírodě</p> <p>ČT – pravidla her</p>	OV 1, 4.

<p>Znát základy bezpečnosti a hygieny při sportování.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rovnováha, stoj na jedné noze - hudebně pohybové činnosti - vleže – válení sudů, přetáčení se na bok - kolébka na zádech - cvičení na tělocvičném nářadí – bedna, lavička, žebřiny, žíněnka... - vycházky do přírody - pohyb na nerovném terénu - překážková dráha - hry ve sněhu, sáňkování, koulování - základní bezpečnostní pravidla při pohybových aktivitách - sebeobsluha při oblékání - hygiena prostředí 		<p>OV 5., 2.</p>
---	--	--	------------------

2. období (4. – 6. ročník)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Chápat význam tělesné zdatnosti pro své zdraví.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rytmická, kondiční, průpravná, posilovací a uvolňovací cvičení 	<p><u>PT – OSV</u> OR – správné sebepoznání, zdravé sebehodnocení, znát své možnosti</p>	<p>OV 6.</p>
<p>Zlepšovat svůj pohybový projev a správné držení těla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upevňování správného držení těla při chůzi - opakování cviků používaných v 1. období a zvyšování náročnosti - házení, chytání míče 	<p>SR – zdravá soutěživost a kolektivní spolupráce</p> <p><u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy</p>	<p>OV 6, 4.</p>

<p>Uplatňovat nápravné cvičení v běžném pohybu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdravotně zaměřené činnosti 	<p>životního prostředí</p>	<p>OV 7., 6.</p>
<p>Rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých možností.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opakování a obměňování cviků používaných v 1. období 	<p>HV – rytmizace, tanec, relaxace při hudbě</p>	<p>OV 8., 4.</p>
<p>Chápat základní termíny a povely při pohybových aktivitách.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - základy atletiky, gymnastiky - kolektivní hry 	<p>VZD – zdravý životní styl, vycházky</p>	
<p>Využívat cviky na odstranění únavy a zvládat přípravu organismu na pohybovou činnost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pořadová cvičení - cvičení na nářadí, s náčiním - základy sportovních her 	<p>PČ – sebeobsluha, nácvik jemné motoriky, příprava a ukládání nářadí</p>	<p>OV 9., 4.</p>
<p>Využít získané pohybové dovednosti při hrách a soutěžích.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - M – sčítání bodů, počet družstev, členů v družstvu, délka tratí, vzdálenost 	<p>PRV – pohyb a hry v přírodě</p>	<p>OV 10., 1.</p>
<p>Dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - protahovací cvičení - polohování na vozíku i mimo něj - autogenní trénink - dechová cvičení - relaxace 	<p>ČT – pravidla her</p>	
<p>Dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kolektivní hry - soutěže - pravidla her a zdravé soutěžení v duchu fair play 		<p>OV 11., 9., 8., 4., 1.</p>
<p>Dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost při cvičení, hygiena - sebeobsluha - první pomoc 		<p>OV 12., 2., 5.</p>

Podílet se na činnosti ovlivňující jeho zdraví.	<ul style="list-style-type: none"> - hygiena, pobyt a cvičení v přírodě - zdravotně zaměřená cvičení - základy jógy, relaxace 		OV12., 10., 1
---	--	--	---------------

3. období (7. – 10. ročník)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Zvládat většinu pohybových činností dle individuálních možností. Být připraven na pohybovou činnost a její ukončení.	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, pravidelné pohybové aktivity - rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností - opakování a obměňování cviků z 1. a 2. období s většími nároky na náročnost a provedení 	<u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena - správná relaxace prostřednictvím pohybu SR – Spolupráce a soutěživost – zdravá soutěživost při kolektivních hrách	OV13.
Využívat základní kompenzační a relaxační techniky.	<ul style="list-style-type: none"> - prevence a korekce svalových dysbalancí, průpravná, kondiční, koordinační a postřehová cvičení, kompenzační a relaxační cvičení a jiná zdravotně zaměřená cvičení 	<u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv nedostatku pohybu na člověka HV – rytmizace, tanec, relaxace při hudbě	OV 14, 15.
Zvládnout a zdokonalit svou pohybovou činnost.	<ul style="list-style-type: none"> - užívání kompenzačních pomůcek a vhodné relaxace, znalost o dostupných kompenzačních prostředcích - užití pomůcek pro sportovní i rekreační potřeby - sportovní hry s upravenými pravidly - pohybové hry s netradičními pomůckami 	VZD – zdravý životní styl, vycházky PČ – sebeobsluha, nácvik jemné motoriky, příprava a ukládání náradí	OV15., 18., 19.
Dodržovat bezpečné chování při	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost v silničním provozu 	M – sčítání bodů, počet	OV16, 17,

<p>pohybových aktivitách, v případě potřeby požádat o pomoc.</p> <p>Vědět o historii a současnosti sportu a významných sportovních soutěžích.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečné chování v přírodě - zásady 1. pomoci - ošetření drobného poranění - základní pravidla her a soutěží - základy sportovní terminologie - komunikace v TV, významné sportovní soutěže 	<p>družstev, členů v družstvu, délka tratí, vzdálenost</p> <p>ČP – pohyb a hry v přírodě</p> <p>ČT – pravidla her</p>	<p>12, 5</p> <p>OV 20, 21.</p>
---	--	---	--------------------------------

5.12.5. Zdravotní tělesná výchova

Očekávané výstupy (OV) z RVP:

Žák by měl:

1. uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech
2. zaujímat správné základní cvičební polohy
3. zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením
4. zvládat základní techniku speciálních cvičení, korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Snažit se o správné držení těla. Vnímat pocity při cvičení. Dle slovního pokynu/s pomocí/ zaujmout určitou polohu. Být schopen provádět speciální cvičení s odborným vedením.	<ul style="list-style-type: none"> - pasivní a aktivní dechová cvičení (návčik nádech nosem, výdech ústy, foukání do peříčka, bublifuk...) - relaxační cvičení (střídání napětí a uvolnění, autogenní trénink...) - uvolňování spastických částí těla - protahování svalových skupin s pomocí - polohování na zádech s podloženými končetinami a hlavou, polohování na břiše, na boku s fyzickým vedením - pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní – rehabilitační pomůcky dle individuálních potřeb žáka - pozorování a napodobování cviků (poloh paží, nohou, hlavy) s fyzickým vedením - pohybový režim	TV – návčik jednoduchých poloh, polohování, protahování, relaxační cvičení	OV 1., 2. OV 2., 4. OV 3.

5.13. PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.13.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti, vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Zahrnuje širokou škálu konkrétních praktických úkolů a aktivit. Rozvíjí komunikační, pohybové a tvořivé schopnosti žáků. Vytváří pozitivní vztah k práci, vede k profesní orientaci a budoucímu pracovnímu zařazení a uplatnění v životě a společnosti. Cílem předmětu je rozvíjet osobnost žáka a jeho praktické dovednosti tak, aby dosáhl co největší míry samostatnosti a praktické soběstačnosti.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen na tematické okruhy:

Sebeobsluha

Práce s drobným materiálem

Práce montážní a demontážní

Pěstivelské práce

Práce v domácnosti

Práce s technickými materiály

Předmět je organizován v rámci povinné minimální časové dotace na 1. i 2. stupni:

- 1. – 3. ročník 3 hodiny týdně
- 4. – 6. ročník 4 hodiny týdně
- 7. - 8. ročník 5 hodin týdně, byla využita disponibilní časová dotace v 7. ročníku 1 hodina, v 8. ročníku 1 hodina
- 9. - 10. ročník 6 hodin týdně

Disponibilní hodiny v 7. a 8. ročníku budou sloužit k rozvíjení a zdokonalování praktických dovedností.

Průřezové téma (PT) v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní rozvoj (OR) – Rozvoj schopnosti poznávání - zařazen na 1. stupni, žáci budou cvičit smyslové vnímání, pozornost a soustředění, adaptaci na školu.

Mezipředmětové vztahy:

Čtení (ČT), Psaní (PS), Řečová výchova (ŘV), Matematika (M), Základy informatiky (ZINF), Prvouka (PRV), Člověk a společnost (ČS), Člověk a příroda (ČP), Hudební výchova (HV), Výtvarná výchova (VV), Výchova ke zdraví (VZD), Tělesná výchova (TV)

Vyučovací hodiny probíhají v kmenové třídě, pracovní dílně, kuchyňce, dle potřeby s využitím speciálních kompenzačních a pracovních pomůcek.

Hodnocení výuky probíhá slovní formou. Jsou hodnoceny dosažené praktické dovednosti, snaha a úsilí vyvinuté k jejich dosažení, volba způsobů a postupů práce, spolupráce a komunikace mezi žáky. Zohledněny jsou individuální schopnosti a možnosti kombinovaně postižených žáků.

5.13.2. Cílové zaměření předmětu

- Zvládnutí sebeobslužných činností potřebných v každodenním životě.
- Rozvíjení motorických činností, získávání a zdokonalování manuálních dovedností a návyků.
- Osvojení praktických dovedností a jejich účelné využívání při zacházení s předměty denní potřeby, nástroji a pomůckami.
- Samostatné pochopení a zvládnutí jednoduchého pracovního postupu.
- Rozvíjení schopnosti komunikace, spolupráce, naslouchání a porozumění, vzájemného respektování mezi žáky.
- Vytvoření pozitivního vztahu k práci a jejím výsledkům u sebe i druhých.
- Dokázat dosáhnout výsledku, dokončení práce a překonávat obtíže pomocí vůle, houževnatosti a sebedůvěry.
- Získávání nových poznatků z různých oblastí lidské činnosti.
- Dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci.

5.13.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Využívat získané vědomosti, dovednosti a návyky z ostatních předmětů ke zvládnutí praktických činností a konkrétních úkolů. 	<ul style="list-style-type: none"> - předkládáme žákovi různé typy praktických úkolů a stupně jejich obtížnosti tak, aby v nich mohl co nejvíce uplatnit a zapojit své vlastní poznatky z ostatních předmětů - využíváme a zaměřujeme praktické úkoly tak, aby byly v návaznosti a souladu s probíraným učivem, aby ho doplňovaly a rozšiřovaly
<ul style="list-style-type: none"> • Používat učebnice, učební materiály, návody, popisy pracovního postupu, recepty, příručky a pomůcky jako prostředek k plnění různých praktických úkolů a dosažení 	<ul style="list-style-type: none"> - předkládáme žákovi dostatek materiálů, ze kterých si samostatně vyhledá informace ke zvládnutí úkolu z různých oblastí každodenního života (např. domácnosti)

předem stanovených výsledků a cílů.	<ul style="list-style-type: none"> - zadáváme žákovi různé typy úkolů, kde si vyhledává např. pouze hlavní část úkolu a dále postupuje dle svého uvážení (např. mytí oken, nádobí), nebo dbáme na důsledné dodržení přesného pracovního postupu (např. receptu, přesazování rostlin) - podněcujeme žáka k samostatnému vyhledávání informací potřebných ke zvládnutí určité činnosti z domácích, internálních, jemu dostupných zdrojů
-------------------------------------	---

Kompetence k řešení problémů

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Dokázat pochopit a postihnout podstatu konkrétního praktického problému a snažit se pomocí předem naučených postupů, stereotypů a zkušeností o jeho vyřešení. 	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáka k samostatnosti při řešení zadaných úkolů z různých oblastí lidské činnosti - zadáváme žákovi takové pracovní úkoly, pomocí nichž by postupně získával pracovní zkušenosti, dovednosti a návyky a mohl je později účelně využít - postupujeme od jednoduchých a jednoznačně řešitelných konkrétních problémů k úkolům s více možnostmi řešení - při práci na různých pracovních úkolech průběžně upozorňujeme žáka na souvislosti a pozdější další využití konkrétní dovednosti při řešení jiných úkolů - předkládáme různě obtížné problémové úkoly a situace a společně se žáky hledáme způsoby a stereotypy k jejich řešení, popřípadě je usměrňujeme, doplňujeme a rozvíjíme
<ul style="list-style-type: none"> • Vědět koho má požádat o pomoc nebo radu, která by mu napomohla, nebo vedla k vyřešení jeho problémové situace, úkolu v jakékoliv její fázi. 	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáka k tomu, aby dokázal o pomoc požádat, přijmout ji nebo nabídnout - pobízíme žáka k samostatnosti a odhodlání řešit a vyřešit nastalou obtíž i provizorním nebo nestandardním způsobem - připravujeme pro žáka takové úkoly, které předem s nestandardní situací nebo nejednoznačným řešením počítají (např. příprava jednoduchého pokrmu, kdy chybí některá

	surovina, nebo technické vybavení)
--	------------------------------------

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Je schopen pochopit sdělení, návod, popis, recept, jeho podstatu a dle svých možností na něj reagovat. 	<ul style="list-style-type: none"> - dáváme žákovi k dispozici dostatek jednoduchých písemných a obrazových materiálů, pomocí nichž je schopen pochopit postup práce (např. návod k sestavení stavebnice, péči o květinu) - podporujeme žáka, aby si v rámci svých možností a postižení důležité poznatky zaznamenával a mohl je využívat v praktickém životě
<ul style="list-style-type: none"> • Porozumět a pochopit běžný mluvený projev a přiměřeně, podle svých možností na něj reagovat. 	<ul style="list-style-type: none"> - všechny činnosti, které se žákem provozujeme, doplňujeme slovním komentářem, zadáváme mu drobné úkoly, doplňující otázky, čímž si ověřujeme, zda pochopil sdělení - pro žáky připravujeme úkoly ve dvojicích, skupinách, které vyžadují jejich vzájemnou komunikaci, sledujeme a případně doplňujeme jejich vzájemná sdělení

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Dokázat se orientovat a pohybovat v ostatních učebních prostorách – pracovní dílně, kuchyňce, znát zásady práce a případná nebezpečí z prostor vyplývající. 	<ul style="list-style-type: none"> - žáka postupně seznamujeme s pracovním prostředím, ve kterém se bude pohybovat a pracovat, jasně, stručně a srozumitelně mu vysvětlujeme zásady práce a případná nebezpečí z ní vyplývající - žáka poučíme, jak se má zachovat v případě vzniku nebezpečné situace (např. požár v kuchyňce, opaření vařící vodou atd.), na koho se má obrátit, koho volat, co má učinit jako první pomoc - ponecháváme žákovi dostatečnou volnost při práci v jiných pracovních prostředích, aby se mohl pohybovat a pracovat samostatně tak, aby prostředí skutečně poznal a dostatečně ho využil
<ul style="list-style-type: none"> • Při práci na různých praktických úkolech komunikovat a 	<ul style="list-style-type: none"> - žákovi zadáváme v rámci práce drobné úkoly, které vyžadují

udržovat společenské a přátelské vztahy se svými spolužáky, respektovat je a chovat se k nim ohleduplně.	komunikaci a spolupráci v kolektivu a podporují jejich dobré vzájemné vztahy - případná nedorozumění, výměnu názorů nebo spory sledujeme, ale pokud je to možné, necháme zvládnutí situace na žácích - jejich komunikaci a nezasahujeme do nich
--	--

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> Osvojit si, zafixovat a dodržovat základní pravidla chování vzhledem k ochraně vlastního zdraví a ochraně životního prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> žákovi zdůrazňujeme a upevňujeme s ním hlavní zásady bezpečnosti práce např. s ostrými předměty, s elektrickými a plynovými spotřebiči snažíme se o zautomatizování některých úkonů v rámci ochrany životního prostředí např. třídění odpadu, šetření elektrickou energií
<ul style="list-style-type: none"> Zvládnout pomoci získaných a upevněných poznatků, dovedností a návyků zapojení do společenských situací a okolního dění v rámci kolektivní práce na některých úkolech. 	<ul style="list-style-type: none"> připravujeme pro žáky různé způsoby práce ve dvojicích, skupinách, spolupráci celého kolektivu, kde se musí sami začlenit a komunikovat navzájem mezi sebou, aby dosáhli požadovaného výsledku

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
<ul style="list-style-type: none"> Dokázat se v rámci svých možností postarat o vlastní hygienu, dodržovat její návyky ve všech oblastech praktických činností. 	<ul style="list-style-type: none"> soustavně a systematicky podporujeme u žáka samostatnost při všech praktických aktivitách (hygienu na WC, svačina, mytí rukou před a po práci, používání kapesníku, atd...), které je schopen sám zvládnout vzhledem ke svému postižení podněcujeme a podporujeme ho v sebedůvěře ke zvládnutí jednodušších i obtížnějších každodenních úkolů přiměřeným způsobem nabízíme žákovi pomoc a zároveň ho směřujeme k tomu, aby si dokázali pomoc obstarat

<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout zaměřit soustředění k danému pracovnímu výkonu a být schopen dovést ho ke konečnému konkrétnímu výsledku. 	<ul style="list-style-type: none"> - žákovi předkládáme různé úkoly praktického charakteru od nejjednodušších, snadno zvládnutelných až po těžší a obtížnější úkoly, které navazují posloupně na sebe - pro každého žáka volíme úkoly tak, aby je byl schopen s menším, či větším úsilím zvládnout - před zahájením úkolu žáka vhodně motivujeme a průběžně podněcujeme k činnosti vhodnou průběžnou motivací tak, aby dosáhl stanoveného cíle
---	---

5.13.4. Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Očekávané výstupy:

1. Sebeobsluha

- 1.1. zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti
- 1.2. zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání
- 1.3. udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí
- 1.4. pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci
- 1.5. zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi
- 1.6. dodržovat zásady účelného oblékání

2. Práce s drobným materiálem

- 2.1. třídit různé druhy materiálu podle velikosti, tvaru, barev
- 2.2. zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- 2.3. vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- 2.4. pracovat podle slovního návodu
- 2.5. pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů
- 2.6. využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic
- 2.7. volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- 2.8. udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

3. Práce montážní a demontážní

- 3.1. zvládnout elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- 3.2. provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- 3.3. pracovat podle slovního návodu, předlohy
- 3.4. spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty
- 3.5. udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce
- 3.6. sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model
- 3.7. zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi
- 3.8. provádět údržbu jednoduchých předmětů
- 3.9. dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy

4. Pěstitelské práce

- 4.1. provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- 4.2. pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě
- 4.3. používat lehké zahradní náčiní
- 4.4. znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin
- 4.5. ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny
- 4.6. volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- 4.7. vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách
- 4.8. dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě
- 4.9. volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- 4.10. pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě
- 4.11. znát hlavní zásady pěstování zeleniny
- 4.12. používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě
- 4.13. znát běžné druhy ovoce
- 4.14. seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin
- 4.15. vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- 4.16. dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě

5. Práce v domácnosti

- 5.1. upravit stůl pro jednoduché stolování
- 5.2. připravit jednoduchý pokrm

- 5.3. chovat se vhodně při stolování
- 5.4. orientovat se v základním vybavení kuchyně
- 5.5. zvládat drobné úklidové práce
- 5.6. znát základní vybavení kuchyně
- 5.7. připravit jednoduché pohoštění
- 5.8. uplatňovat zásady správné výživy
- 5.9. dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- 5.10. zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji
- 5.11. vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě
- 5.12. udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti
- 5.13. zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- 5.14. používat vhodné prostředky při práci v domácnosti
- 5.15. používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče
- 5.16. připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- 5.17. dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu
- 5.18. dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky

6. Práce s technickými materiály

- 6.1. rozlišovat různé druhy materiálů
- 6.2. získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech
- 6.3. zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- 6.4. orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech
- 6.5. vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- 6.6. dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím

1. období (1. – 3. ročník)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
<p>Osvojit si základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti.</p> <p>Podle svých možností zvládnout oblékání a svlékání oděvu, jeho skládání a ukládání, obouvání a zouvání.</p> <p>Dokázat si připravit učební pomůcky.</p> <p>Dodržovat pořádek a čistotu ve</p>	<p>Sebeobsluha</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení se základními pravidly osobní hygieny ve třídě – mytí rukou před jídlem, po použití WC, používání kapesníku, hřebenu - pravidelné zařazování těchto činností do školního režimu, aby se návyky zautomatizovaly - oblékání a svlékání svetru, bundy, popř. formou soutěže - ukládání oděvů do šatny ve škole a dodržování pořádku - skládání oděvu a jeho ukládání do tašky - nácvik zapínání a rozepínání knoflíků, patentů, zipů, háček na modelu, později na vlastním oblečení - obouvání a zouvání obuvi, přezouvání do přezůvek - šněrování tkaniček na modelu - příprava pomůcek na vyučování - uklízení pomůcek po vyučování, jejich ukládání do tašky - vzájemná pomoc spolužáků s úklidem lavice, příprava na svačinu – zásady správného stolování, např. formou hry - úklid a dodržování pořádku při svačině 	<p>ČT – třídění těstovinových písmen, nalepování slov na kartičky, vytváření a nalepování písmen a jednoduchých slov z vlny, provázku, vykrajování písmen z těsta, modelíny, četba a poslech příběhů, říkadel s lidovými obyčejí</p> <p>PS – rozvoj jemné motoriky pomocí třídění drobných předmětů, pomocí navíjení vlny, nitě, provázků, modelování a vykrajování číslic, sestavování tvarů písmen z tyček, špejlí, dřívěk</p> <p>ŘV – reprodukce jednoduchých básniček podle svátku, jednoduše popsat návod, pracovní postup, popis jednoduchých pracovních nástrojů, rozvoj komunikace při práci ve dvojicích, skupinách, poslech předčítaného textu o lidových obyčejích, popis zahradního náčiní</p> <p>M – manipulace s drobnými</p>	<p>OV 1.1.</p> <p>OV 1.2.</p> <p>OV 1.3.</p> <p>OV 1.3.</p>

<p>třídě.</p> <p>Rozeznat a třídit různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru a barev.</p> <p>Zvládnout základní manipulaci s různými drobnými předměty.</p> <p>Znát jednoduché pracovní nástroje.</p> <p>Použít různé materiály k výrobě drobných předmětů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc ve třídě formou drobných služeb – utírání tabule, lavic po svačině <p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídění různých druhů drobných materiálů (např. přírodniny, různé tvary těstovin, kostky, kolíčky, knoflíky, víčka od PET lahví) a jejich rozlišování podle různých kritérií (např. tvaru, velikosti, barvy) - ukládání materiálů do různých druhů nádob (např. krabic, košíků, misek, látkových sáčků, sklenic) - manipulace s materiálem (např. nalepování, přesypání, překládání, navlékání na tkaničku) - sbírání přírodnin (např. kaštanů, žaludů, listů) a jejich využití na výtvarné činnosti - navíjení vlny, provázku, nitě na cívku - stříhání vlny, příze, látky a využití k výtvarným pracím - seznámení s jednoduchými pracovními nástroji (např. nůžky, nůž, jehla, vykrajovátko), jejich využitím a bezpečností práce - využití nasbíraných a nashromážděných materiálů (např. papír, karton, modelovací hmota, textil, folie) k pracovním činnostem (např. nalepování, vystřihování, vykrajování, tvarování) 	<p>předměty – řazení předmětů podle dané velikosti, pojmy – stejně – více – hodně pomocí drobných předmětů, řazení předmětů zleva doprava, manipulace s přírodninami – jejich počítání, porovnávání, počítání množství potravin, potřebného k přípravě konkrétního pokrmu</p> <p>PRV – život ve škole – nejbližší okolí žáka, příprava na vyučování, zásady bezpečnosti a hygieny ve třídě – převlékání, přezouvání, svačina, vycházky do okolí školy, sledování změn v přírodě v závislosti na ročním období, tradiční lidové svátky</p> <p>HV – písně, říkadla při seznamování s lidovými tradicemi</p> <p>VV – zapojení fantazie při práci s drobným materiálem, při vytváření tradičních výrobků, pojmenovávání tvarů, barev při práci se stavebnicemi, vkusné prostírání stolu</p>	<p>OV 2.1.</p> <p>OV 2.2</p> <p>OV 2.3.</p> <p>OV 2.4.</p>
---	---	---	--

<p>Znát základní lidové tradice a zvyky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamování s lidovými tradicemi, zvyky, svátky a výrobky, které se k nim vážou (např. Vánoce – vánoční stromeček, Velikonoce – pomlázka, kraslice) 		<p>OV 2.5.</p>
<p>Vytvořit jednoduchý tradiční výrobek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváření drobných tradičních výrobků (např. velikonočních kraslic, jednoduchých vánočních ozdob ze slámy) 	<p><u>PT - OSV</u> OR - Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání pomocí praktických činností a práce s různými druhy materiálů.</p>	<p>OV 2.6.</p>
<p>Umět pracovat podle jednoduchého návodu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ukázka jednoduchého výrobku se slovním komentářem a jednoduchým pracovním postupem - samostatná tvorba výrobku podle základních slovních instrukcí, se zapojením vlastní kreativity a fantazie - tvorba výrobku dle přesně zadaných instrukcí - zadávání takových pracovních úkolů, aby při jejich plnění mohli žáci zapojit také svoje organizační dovednosti a dělbu práce mezi ostatní žáky (např. skupinová práce na 1 úkolu) 		<p>OV 2.7.</p>
<p>Zvládat základní dovednosti, činnosti a postupy při práci se stavebnicemi.</p>	<p>Práce montážní a demontážní</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavění z kostek (komín, zdi, mosty, jednoduché stavby) podle předlohy i vlastní fantazie - ukládání kostek do krabice - skládání, rozkládání a šroubování stavebnic, hraček a předmětů - skládání stavebnic a skládanek s drobnými komponenty dle předlohy (např. mozaiky, hříbečky, korálky) - skládání stavebnic dle slovních instrukcí učitele 		<p>OV 3.1., 3.2.</p>

<p>Pozorovat přírodu v proměnách ročního období.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestavování předmětů a tvarů z dřívěk, špejlí, tyček, nanukových dřívěk atd. <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - vycházky do okolí školy s praktickými ukázkami změn v jednotlivých ročních obdobích (např. opadávání listí, jarní květiny) - pozorování jednoho konkrétního přírodního útvaru (např. stromu) jak se mění v průběhu ročních období (např. opadávání listí, pučení, květ) a pravidelné zaznamenávání výsledků pozorování s pomocí učitele 		<p>OV 4.1.</p>
<p>Poznat a sbírat sezónní plody.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sbírání sezónních plodů (např. kaštanů, žaludů, šípků) a jejich další využití (např. pro pracovní činnosti, krmení pro lesní zvěř) 		<p>OV 4.1.</p>
<p>Znát podmínky pro život rostlin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se základními podmínkami pro život rostlin formou pokusů (světlo, teplo, vzduch, voda, půda) 		<p>OV 4.2.</p>
<p>Pečovat o nenáročné pokojové rostliny ve třídě.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zalévání a péče o nenáročné pokojové rostliny ve třídě - seznámení se zásadami bezpečné práce s rostlinami (např. žádné rostliny, které nejsou k tomu účelu určeny, nekonzumujeme) - pozorování klíčení semen (např. fazole, hrachu) v koutku živé přírody 		<p>OV 4.2.</p>
<p>Seznámit se se školním pozemkem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - návštěva a seznámení se školním pozemkem - ukázka pěstování rostlin na zahradě - seznámení a praktická ukázka používání 		<p>OV 4.3.</p>

<p>Upravit stůl pro jednoduché stolování.</p> <p>Připravit jednoduchý pokrm.</p> <p>Chovat se přiměřeně a vhodně při stolování.</p> <p>Poznat a orientovat se v základním vybavení kuchyně.</p> <p>Zvládnout jednoduché úklidové práce v domácnosti.</p>	<p>jednoduchého zahradního náčiní (např. hrábě, motyka)</p> <p>Práce v domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení a praktický nácvik jednoduché úpravy stolu ke stolování (např. formou hry – co na stůl patří, co ne) - příprava jednoduchého pokrmu s pomocí učitele a jeho přesných instrukcí podle možností žáků (např. puding, krupicová kaše, obložený chléb) - seznámit se s používanými surovinami potřebnými pro přípravu konkrétního pokrmu - seznámení se základními pravidly správného stolování a jejich praktické využívání (např. při svačině) - seznámení a automatické používání potřebného náčiní (např. talíř, hrnek, lžíce, ubrousek) - návštěva a seznámení se školní kuchyňkou - praktická ukázka nejpoužívanějšího kuchyňského náčiní (např. nůž, sběračka) a vybavení (např. dřez, trouba, vařič) - seznámení s hlavními zásadami bezpečné práce v kuchyni - praktická realizace drobných úklidových činností (např. utírání prachu, mytí nádobí, podlahy, vysávání) dle aktuální situace a možností žáků úklid kuchyňky po přípravě pokrmu 		<p>OV 5.1.,</p> <p>OV 5.2.</p> <p>OV 5.3.</p> <p>OV 5.4.</p> <p>OV 5.5.</p>
--	---	--	---

2. období (4. – 6. ročník)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Zvládnout základní údržbu svého oděvu a obuvi.	Sebeobsluha <ul style="list-style-type: none"> - opakování všech činností z předchozích ročníků, jejich rozvíjení a zdokonalování - skládání a ukládání oděvů na určené místo, údržba oděvu, věšení na ramínko, správné ukládání oděvů do šatny ve škole - seznámení se základní péčí a údržbou obuvi, čištění obuvi, přezouvání, obuv venkovní, domácí 	ČT – vystřihování písmen z látky, přednášení krátkých říkadel, ukázky a prohlížení knih s tematikou Vánoc, Velikonoc, naslouchání – koncentrace pozornosti při zadávání jednoduchých pracovních úkolů, samostatná práce se stavebnicí s pomocí obrázkového návodu	OV 1.4., 1.5.
Oblékat se přiměřeně, podle účelných zásad.	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení a osvojení si základních pravidel vkusného a účelného oblékání, přizpůsobení oblékání vzhledem k ročnímu období, příležitosti - zadávání praktických úkolů, her k nácviku osvojení si těchto zásad (např. pomocí souborů obrázků k oblékání, vyhledávání, které oblečení se pro dané roční období hodí, nebo nehodí) 	PS – skládání těstovinových písmen do jednoduchých slov, vytváření číslic z vlny, provázku, rozvíjení psychomotorických schopností pomocí práce se stavebnicemi, psaní názvů léčivých i jedovatých rostlin, vytvoření nákupního seznamu	OV 1.6.
Manipulovat s drobnými předměty.	Práce s drobným materiálem <ul style="list-style-type: none"> - třídění, ukládání a manipulace s různými druhy drobných předmětů, z různých materiálů, přírodnin 	ŘV – popis oblečení, slovní charakteristika jednotlivých ročních období, zhlédnutí pořadu o vaření, lidových tradicích, spolupráce žáků při vaření ve dvojicích, skupinách – domluvit se v běžných situacích,	OV 2.5.
Zvládnout pracovat s vlnou, provázkem.	<ul style="list-style-type: none"> - namotávání vlny, provázku na klubko, kroužek - využití této dovednosti pro výrobu (např. bambulí, střapců, figurek z vlny, provázků) 	samostatná práce se stavebnicí podle slovních instrukcí,	OV 2.5., 2.6.

<p>Dokázat navléknout korálky na nit, provázek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dle individuálních možností a schopností vázání kliček a uzlů, využití pro vytváření drobných předmětů z provázků, textilu 	<p>rozhovor o zásadách hygieny a bezpečnosti práce</p>	
<p>Zvládnout základní zpracování papíru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - navlékání korálků různých velikostí a materiálů dle možností žáků na provázek, vlasec, tkaničku, nit, popř. použití jehly a její navlékání 	<p>M – manipulace a počítání přírodnin, orientace na ploše při práci s papírem, provázky, textilem, manipulace a počítání korálků, částí stavebnic, vytvoření nákupního seznamu, počítání peněz potřebných na nákup</p>	<p>OV 2.5., 2.6.</p>
<p>Vyrobít jednoduchý výrobek pod vedením učitele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - práce s různými druhy papíru – trhání, propichování, prošívání, vyšívání, navlékání na nit 	<p>PRV – tradiční lidové svátky, poznávání rostlin, používání hygienických návyků a dodržování bezpečnosti při práci v dílně, kuchyňce, na školním pozemku, zdravá výživa</p>	<p>OV 2.5., 2.6.</p>
<p>Znát hlavní svátky a lidové tradice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení a ukázka práce s bužírkou, provázkem, vlascem a jejich proplétání - dle možností žáků vytváření drobných výrobků z těchto materiálů s vedením a pomocí učitele - podporování nápaditosti, tvořivosti a fantazie pomocí drobných úkolů, kdy necháváme žákům prostor pro jejich vlastní pojetí výrobku - zadáváme žákům např. různá témata a náměty na práci a ponecháváme jim volnost výběru a vlastního pojetí 	<p>HV – písně a říkadla o lidových zvycích a tradicích</p>	<p>OV 2.6.</p>
<p>Dokázat zvolit pracovní nástroj podle druhu materiálu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s různými druhy materiálů, možnostmi jejich zpracování a používání vhodných nástrojů 	<p>VV – tvorba podle fantazie – z papíru, provázků, drobných předmětů, manipulace s předměty, s objekty</p> <p><u>PT- OSV</u> OR – Rozvoj schopností poznávání – samostatné řešení problémů pomocí drobných pracovních úkolů různého</p>	<p>OV 2.7.</p>

<p>Znát a dodržovat pravidla bezpečnosti a hygieny při práci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí drobných úkolů vedeme žáky, aby samostatně dokázali zvolit vhodný materiál, jeho zpracování a pracovní nástroje - v rámci možností žáků jim stanovujeme a vštěpujeme pravidla bezpečnosti práce, hygieny, udržování pořádku - při všech pracovních činnostech stále sledujeme a dbáme na dodržování stanovených pravidel - soustavně vedeme žáky, aby přistupovali k práci v souladu s bezpečnostními a hygienickými pravidly 	<p>charakteru a náročnosti. Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebeovládání při plnění drobných úkolů tvořených samostatně, ve dvojicích, ve skupinách.</p>	<p>OV 2.8.</p>
<p>Provádět jednoduchou montáž a demontáž stavebnic.</p> <p>Dokázat samostatně pracovat se stavebnicí.</p> <p>Zvládat spojovat a rozpojovat jednoduché předměty, části stavebnice.</p> <p>Dodržovat hygienu a bezpečnost</p>	<p>Práce montážní a demontážní</p> <ul style="list-style-type: none"> - předkládání a seznamování s různými typy stavebnic – plošnými, prostorovými - ukázka základních montážních a demontážních postupů s danou stavebnicí, doprovázenou slovním komentářem - jednoduché úkoly vedoucí k montáži a demontáži stavebnice, na jejichž základě budou zvládnuty základní pracovní postupy - samostatná práce žáků se stavebnicemi podle jejich možností a schopností – se slovními instrukcemi, dle jednoduché obrázkové předlohy, obrázkového návodu - šroubování, spojování, skládání, sestavování prvků jednotlivých stavebnic, jejich demontáž a ukládání do krabic - soustavné působení a opakování zásad bezpečné 		<p>OV 3.2.</p> <p>OV 3.3.</p> <p>OV 3.4.</p> <p>OV 3.5.</p>

<p>práce, pořádek na svém pracovním místě.</p> <p>Seznámit se a znát základní podmínky a postupy pro pěstování nenáročných vybraných rostlin.</p> <p>Pečovat, ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny.</p> <p>Seznámit se se školním pozemkem.</p> <p>Seznámit se s nejnámějšími druhy léčivých a jedovatých rostlin.</p>	<p>práce, hygieny a dodržování pořádku při pracovních činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - podporování samostatnosti a automatizace v oblasti hygieny a bezpečnosti <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádět pokusy s rostlinami, při kterých se zjistí základní podmínky pro pěstování nenáročných pokojových rostlin (voda, vzduch, teplo, světlo) - seznámit se základními druhy pokojových rostlin - pečovat dle možností o pokojové rostliny ve třídě, na chodbě školy – zalévání, vymývání misek, odstraňování odumřelých částí rostlin a kořenů, kypření hlíny, omývání, otírání listů - exkurze a seznámení se školním pozemkem - praktická ukázka základních pěstitelských činností – hrabání, rytí, okopávání, setí semen, pletí záhonů - ukázka a seznámení se základními pracovními pomůckami, náčiním – motyka, hrábě, rýč, lopata atd. - ukázka nejnámějších léčivých rostlin prakticky i na obrázku (např. kopřiva, hluchavka, jitrocel) - základní vysvětlení významu léčivých rostlin - seznámení s běžně se vyskytujícími jedovatými rostlinami (např. vraní oko, muchomůrka), upozornění na nebezpečí záměny s jinými rostlinami 		<p>OV 4.4.</p> <p>OV 4.5.</p> <p>OV 4.6.</p> <p>OV 4.7.</p>
---	---	--	---

<p>Dodržovat bezpečnost a hygienu při práci s rostlinami ve třídě i na zahradě.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stálé dodržování a zautomatizování bezpečnostních zásad při práci s rostlinami, pracovním náčiním ve třídě i na pozemku 		<p>OV 4.8.</p>
<p>Znát základní vybavení kuchyně a umět pracovat s jednoduchými kuchyňskými nástroji.</p>	<p>Práce v domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování a orientace v kuchyňce, v nejčastěji používaných kuchyňských nástrojích - procvičování práce s kuchyňským náčiním klasickým či prostřednictvím kompenzačních pomůcek dle individuálních možností žáka 		<p>OV 5.6., 5.10.</p>
<p>Znát bezpečnost práce v kuchyňce a zvládat jednoduché úklidové práce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hlavní zásady bezpečné práce s jednoduchými kuchyňskými spotřebiči (např. varná konvice, sporák, trouba) a nástroji (např. nůž, struhadlo, škrabka) - vedení k udržování pořádku při práci a pravidelné zařazování drobných úklidových prací 		<p>OV 5.12., 5.11.</p>
<p>Dokázat vytvořit nákupní seznam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření seznamu na nákup potravin, nakupování v obchodě, vhodní skladování potravin – které potraviny kam patří 		<p>OV 5.7.</p>
<p>Zvládnout připravit jednoduché občerstvení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování přípravy jednoduchého občerstvení (např. mazání chleba, krájení chleba, rohlíků, zeleniny, příprava jednohubek) - základní vaření (např. čaj, brambory, kakao) 		<p>OV 5.7.</p>
<p>Dokázat prostřít stůl a vhodně se chovat při stolování.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování a příprava stolování (např. výběr příborů, příprava ubrousků, jednoduché aranžování stolu) - nacvičování chování při stolování prakticky při 		<p>OV 5.9.</p>

<p>Seznámit se a správně uplatňovat základní zásady správné výživy.</p>	<p>svačinách, konzumaci jídel připravených ve cvičné kuchyňce či modelových situacích (hra na restauraci, apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení se základními pravidly správné výživy, jednoduchou obrázkovou výživovou pyramidou - praktické otázky a úkoly pro základní zapamatování hlavních výživových zásad		<p>OV 5.8.</p>
---	---	--	----------------

3. období (7. – 10. ročník)

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Poznat a třídit materiály.	Práce s technickými materiály <ul style="list-style-type: none"> - samostatné poznávání a rozlišování základních druhů materiálů, jejich vlastnosti a základní využití 	ČT – porozumění, orientace a zvládnutí jednoduchých pracovních postupů, pomocí návodů, tiché čtení	OV 6.1.
Seznámit se se školní dílnou.	<ul style="list-style-type: none"> - exkurze ve školní dílně – seznámení s vybavením a základními pracovními pomůckami a nástroji s praktickou ukázkou (např. kladivo, šroubovák, pilka) 	s porozuměním, prohlížení a čtení názvů rostlin v přírodovědných atlasech, vyhledávání rostlin podle instrukcí v atlase, herbáři,	OV 6.2., 6.3., 6.4., 6.5., 6.6
Ovládnout vybranou ruční práci.	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení a zvládnutí jednoduchých pracovních postupů dle možností žáka, vybavení dílna a přesných instrukcí učitele (např. zatloukání hřebíků, šroubování vrutů) 	PS – opis a krátkých textů podle diktátu – recepty, návody,	OV 6.3., 6.4., 6.5., 6.6.
Umět pracovat se stavebnicí.	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení a ukázka základních dovedností ručních prací (např. šití v ruce, pletení, háčkování) - dle zájmu a možností jednotlivých žáků praktický nácvik vybrané ruční práce 	vyšívání jednoduchých tvarů písmen, zapisování názvů ovoce a zeleniny, zapisování jednoduchých pracovních postupů	OV 6.3., 6.4., 6.5., 6.6.
Umět pracovat se stavebnicí.	Práce montážní a demontážní <ul style="list-style-type: none"> - sestavování jednoduchým modelů ze stavebnic - demontáž modelů a ukládání částí do krabiček 	ŘV – rozšiřování slovní zásoby o technické pojmy, názvy pracovních nástrojů v dílně, na	OV 3.6., 3.7., 3.8.
Dokázat pracovat podle návodu.	<ul style="list-style-type: none"> - montážní práce podle jednoduchého návodu (textového, obrázkového, slovního), samostatně i pod vedením učitele, dle možností a schopností žáků 	školním pozemku, samostatné vyjadřování žáků – jednoduchý popis pracovního postupu pro ostatní žáky, procvičování názvů rostlin pomocí her	OV 3.6., 3.7., 3.8.

Dodržovat základní hygienické návyky.	<ul style="list-style-type: none"> - dodržování základních zásad hygieny a bezpečnosti práce při manipulaci se stavebnicemi 	M – používání jednotek délky při práci v dílně, hmotnosti, objemu a času – při vaření	OV 3.9.
Dokázat pěstovat pokojové rostliny.	Pěstitelské práce	ČS – základní pravidla společenského chování – využití při stolování	OV 4.9.,
Orientovat se v praktickém využívání květin.	<ul style="list-style-type: none"> - ošetřování pokojových květin - seznámení s různými druhy květin – pokojové, okrasné květiny, dřeviny, informativní seznámení s jejich pěstováním 	ČP – informace o zdrojích elektrického proudu – při vaření a používání drobných elektrických spotřebičů, znát zásady práce s elektrickými spotřebiči, znát a poznat základní úklidové prostředky v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat, poznat vybrané rostliny	OV 4.10.
Vyjmenovat druhy ovoce a zeleniny.	<ul style="list-style-type: none"> - využívání květin v exteriéru, interiéru, dle možností jednoduché aranžování 	OV4.11., 4.13., 4.16.	OV4.11., 4.13., 4.16.
Znát základní léčivé rostliny.	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání jednotlivých druhů ovoce a zeleniny, základní seznámení se způsobem jejich pěstování, skladováním, konzumací 	OV 4.14.	OV 4.14.
Znát jedovaté rostliny.	<ul style="list-style-type: none"> - opakování a poznávání základních druhů léčivých rostlin a jejich významu pro člověka 	HV – tematické písně o ovoci, zelenině, rostlinách (např. Koulelo se, koulelo, Šel zahradník do zahrady)	OV 4.14.
Seznámit se s chovem drobných domácích zvířat.	<ul style="list-style-type: none"> - opakování a rozšiřování poznatků o jedovatých rostlinách, jejich poznávání 	VV- aranžování květin, prostírání stolu, uplatnění fantazie při aranžování pokrmu na talíř	OV4.15., 4.16.
Orientovat se v úklidových přípravcích.	Práce v domácnosti		OV5.13., 5.18.
	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se základními poznatky o péči, úklidu, údržbě v domácnosti – úklidové 		

<p>Zvládnout základní úklidové práce.</p>	<p>prostředky, postupy, bezpečnost práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktický nácvik jednotlivých činností, dle místních možností – utírání prachu, vysávání, zametání, vytírání podlahy 	<p><u>PT – OSV</u> OR – Seberegulace a sebeorganizace – organizace a rozvržení vlastního času při různých pracovních činnostech.</p>	<p>OV 5.14.</p>
<p>Seznámit se s péčí o oděvy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se základními poznatky o praní, sušení, žehlení prádla, prací prostředky, jednoduché opravy oděvů 	<p><u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vytváření šetrného vztahu k přírodě, upřednostňování ekologického zemědělství.</p>	<p>OV5.13., 5.14.</p>
<p>Znát a umět obsluhovat drobné spotřebiče.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání a základní pravidla obsluhy domácích elektrických spotřebičů, bezpečnost jejich obsluhy - opakování a zkvalitňování činností souvisejících s přípravou jednoduchých pokrmů - udržování pořádku a dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci s potravinami 		<p>OV5.15., 5.18.</p>
<p>Umět prostřít stůl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - praktické ukázky, nácvik a zvládnutí jednoduchého stolování, jednoduché prostírání, slušné chování u stolu 		<p>OV 5.17.</p>
<p>Dokázat připravit jednoduchý pokrm.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá příprava pokrmů studené kuchyně - seznámení se základními typy tepelné přípravy pokrmů – příprava příloh, vaření ze sáčku, y polotovarů 		<p>OV 5.16.</p>
<p>Zvládnout úklid kuchyňky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - praktické úklidové činnosti při přípravě pokrmů - mytí nádobí, udržování čistoty během vaření 		

6. PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ A KLASIFIKACE

6.1. Úvod

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce základní školy je hodnocení a klasifikace žáků. Hodnocení žáka má motivační, diagnostickou a regulativní funkci.

6.2. Způsob a dělení hodnocení a klasifikace

Způsob hodnocení a klasifikace je stanoven dle Školského zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a dle vyhlášky č.48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění školní docházky.

Dělení hodnocení:

- Průběžné hodnocení – během školního roku, uplatňuje se při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka, prostřednictvím zápisu a hodnotících razítek do zápisníku žáka.
- Celkové hodnocení – v pololetí a na konci školního roku, vychází z plnění či neplnění školních výstupů s ohledem na individuální charakteristiku žáka, druh a stupeň postižení. Žák je hodnocen širším slovním hodnocením, které má vyjádřit míru zvládnutí vědomostí a dovedností a stupeň samostatnosti žakovy činnosti. Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření, mělo by být pro žáka motivující. Učitel nehodnotí osobnost žáka, nesrovnává výkony jednotlivých žáků, ale přistupuje individuálně k jednotlivým pokrokům žáka.

Nehodnocení žáka:

Lze uskutečnit na základě správního rozhodnutí ředitele školy, na základě odborného vyjádření lékaře, PPP (kopie musí být založena v katalogovém listu žáka).

6.3. Zodpovědnost, kritéria a podklady pro hodnocení a klasifikaci žáka v jednotlivých předmětech a na akcích pořádaných školou.

Zodpovědnost za hodnocení a klasifikaci

a) Prospěch - za hodnocení prospěchu a klasifikaci odpovídá vyučující jednotlivých předmětů.

b) Chování - za věcnou správnost podkladů pro klasifikaci chování žáků zodpovídá třídní učitel. O snížené známce z chování rozhoduje ředitel školy po schválení v pedagogické radě. Třídní učitel prokazatelným způsobem uvedomí zákonného zástupce žáka o důvodech snížení známky z chování.

Zásady a kritéria pro hodnocení a klasifikaci

Při celkovém i průběžném hodnocení učitel:

- Uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Bere ohled k jeho věkovým zvláštnostem i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat ve výkonu pro určitou indispozici.
Přihlíží také ke schopnostem, individuálním zvláštnostem, míře a stupni postižení žáka.
- Dodržuje zásadu, že výsledné hodnocení odpovídá možnostem a schopnostem žáka. Volí takové formy ověřování vědomostí a dovedností i komunikace s žáky, aby bylo vyloučeno jejich stresování.
- **Hodnotí schopnosti žáka v získávání vědomostí a dovedností, zvládnutí výstupů, aktivitu a práci v hodinách.**
- Posuzuje žákovy výkony komplexně v souladu se specifikou předmětu a cíli stanovenými ve školním vzdělávacím plánu, popřípadě individuálním vzdělávacím plánu a vždy seznámí žáka s výsledky hodnocení, s příčinami a možnostmi nápravy případných neúspěchů.
- Umožní žákovi opravu nepříznivého průběžného hodnocení.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

Žák, má právo se vhodným způsobem ke svému hodnocení vyjádřit.

Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.

Při hodnocení a klasifikaci učitel sleduje:

- Míru praktického a samostatného využívání vědomostí, dovedností a návyků.
- Komunikační schopnosti žáka, jeho grafomotorický a grafický projev.
- Schopnost samostatné práce s učebními a kompenzačními pomůckami, s učebnicí, s počítačem.
- Schopnost adaptace a sebeobsluhy.
- Úroveň projevu a socializace, chápání a přijímání mravních a občanských hodnot.
- Pevnost a trvalost osvojení podstatných poznatků, jak učivu rozumí a zda projevuje zájem o získávání vědomostí.
- Aktivita a vztah žáka k činnosti.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci

- Hodnocení získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
- Ověřování znalostí je prováděno zásadně ve vyučovací hodině.
- Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení, které zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvorů.
- Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě.
- Učitel sděluje všechny výsledky hodnocení, které bere v úvahu při celkové klasifikaci také zástupcům žáka, a to prostřednictvím zápisů a hodnotících razítek do zápisníku žáka.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující přihlíží ke klasifikaci školy, kde byl žák dočasně vzděláván.

Zaostávání jednotlivých žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají na pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

Na konci klasifikačního období před jednáním pedagogické rady zapíše učitelé příslušných předmětů své hodnocení do katalogového listu žáka a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat – tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména nehodnotí žáky ihned po jejich nepřítomnosti delší než jeden týden. Účelem ověřování znalostí a dovedností není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co žák umí.

Třídní učitelé (popřípadě výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení žáka a způsobu získávání podkladů.

Vyplňování vysvědčení

- Žáci základní školy speciální jsou na vysvědčení hodnoceni pouze širším slovním hodnocením.
- Na první straně vysvědčení se k předmětu zapíše „hodnocen slovně / hodnocena slovně“ a na vnitřní straně tiskopisu se uvede širší slovní hodnocení pro jednotlivé předměty.
- Chování žáků se hodnotí podle stupnice na čtvrté stránce tiskopisu vysvědčení. Motivující hodnocení chování může vyučující provést i širším slovním hodnocením na vnitřní stránce dvojlistu tiskopisu vysvědčení.
- Žákovi 1. - 9. ročníku se na vysvědčení zaznamenává postup do vyššího ročníku školy.
- Po ukončení povinné devítileté školní docházky se na vysvědčení zaznamenává: „Žák splnil povinnou devítiletou školní docházku.“.
- Po ukončení desetileté docházky se na vysvědčení zaznamenává: „Žák ukončil školní docházku v základní škole speciální.“.

Informování zákonných zástupců

- Třídní učitel ve spolupráci s vyučujícím informuje na konci 1. a 3. čtvrtletí o prospěchu a chování žáka na třídních schůzkách, při náhlém zhoršení prospěchu nebo chování okamžitě.
- O prospěchu a chování informuje třídní učitel nebo učitel předmětu, pokud o to rodiče žáka požádají, kdykoli v průběhu klasifikačního období.
- Ředitel školy a vyučující informuje zákonné zástupce žáka v případě, že dojde k výraznému a déletrvajícimu zhoršení prospěchu a chování žáka.
- Všichni vyučující si zakládají podklady pro hodnocení za dané klasifikační období. Práce žáků jsou archivovány po dobu následujícího klasifikačního období u vyučujícího daného předmětu.
- Pokud žák neprospěl v některém z předmětů, informuje učitel daného předmětu prokazatelným způsobem zákonné zástupce žáka, podá jim odůvodnění, a to vše dříve, než se s touto skutečností seznámí prostřednictvím vysvědčení.

6. 4. Hodnocení chování

Chování žáků základní školy speciální se hodnotí s přihlédnutím ke stupni a rozsahu postižení a individuální schopnosti náhledu na vlastní chování.

Při hodnocení učitel zohledňuje druh a stupeň mentálního postižení žáka, jeho zdravotní stav a jeho individuální a věkové zvláštnosti, s akcentem na kultivaci žáka a rozvoj jeho schopností.

Výchovná opatření (pochvaly a jiná ocenění) – uděluje třídní učitel nebo učitel daného předmětu:

- ústní
- písemná – do zápisníků, jinou formou – diplom, dopis apod.
- na vysvědčení – schvaluje pedagogická rada a uděluje ředitel školy

Opatření k posílení kázně:

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy

Opatření k posílení kázně předchází zpravidla snížené známce z chování. Za jeden přestupek lze udělit pouze jedno opatření (musí následovat bezprostředně po prohřešku). Typ opatření se řídí závažností přestupku. Všechna výchovná opatření i opatření k posílení kázně se zaznamenávají do katalogového listu žáka (záznamy jsou datovány a podepsány). Třídní učitel musí nejpozději do jednoho týdne prokazatelným způsobem informovat zákonné zástupce žáka a ředitele školy o udělení opatření.

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí těmito klasifikačními stupni:

1 – velmi dobré

Žák respektuje ustanovení školního řádu a osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Projevuje dobrý vztah k učitelům i spolužákům.

2 – uspokojivé

Žák se dopustil závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

3 – neuspokojivé

Žák se dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit.

6. 5. Hodnocení prospěchu (výsledků vzdělávání)

Při celkovém hodnocení je žák základní školy speciální hodnocen širším slovním hodnocením:

- Pololetní
- Na konci školního roku

Širší slovní hodnocení obsahuje:

- konkrétní informaci o úrovni osvojených vědomostí, dovedností a návyků, kterých žák dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů s ohledem na individuální charakteristiku žáků, druh a stupeň postižení
- popis chování při výuce, míru samostatnosti při zvládnutí zadaných požadavků
- výpověď o sociálním chování žáka, jeho schopnosti spolupracovat, podřídit se, pomoci druhým
- posouzení individuálních vlastností žáka, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

1 – Zadaný úkol zvládá výborně a samostatně

Žák dosahuje konkretizovaných výstupů, očekávaných kompetencí, klíčových kompetencí a cílů základního vzdělávání (dále jen stanovených výstupů), v určeném čase, s určitým podílem samostatné práce a jen s minimální pomocí učitele. Projevuje výrazný zájem o výuku a o pozitivní rozvíjení své osobnosti. Plní zadané úkoly. Při výuce využívá svých schopností, možností a rezerv.

2 - Zadaný úkol zvládá s drobnými nedostatky nebo s částečnou dopomocí

Žák dosahuje stanovených výstupů v určeném čase, jen s malou pomocí učitele. Pravidelně projevuje snahu samostatně pracovat. Projevuje zájem o výuku a o rozvíjení své osobnosti. Plnění zadaných úkolů vykazují drobné nedostatky. Při výuce se snaží plně využívat svých schopností a možností.

3 – Zadaný úkol zvládá pouze s pomocí

Žák dosahuje stanovených výstupů, v delším než určeném čase a s výraznou pomocí učitele. Schopnost samostatně pracovat projevuje jen částečně. Projevuje částečný zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti. Jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů často vykazují výraznější nedostatky. Svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen částečně, a vykazuje jen malou snahu o zlepšení tohoto stavu.

4 - Zadaný úkol zvládá i s pomocí velmi obtížně

Žák dosahuje i přes výraznou pomoc učitele a za mnohem delší než určený čas jen některých stanovených výstupů. Schopnost pracovat samostatně projevuje pouze výjimečně. Projevuje malý zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti. Jeho příprava na výuku trvale vykazuje výrazné nedostatky. Svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen velmi málo.

5 - Zadaný úkol nezvládá ani s pomocí

Žák nedosahuje prakticky žádných stanovených výstupů, ani ve výrazně delším, než určeném čase, a to i přes maximální pomoc a snahu učitele. Schopnost samostatně pracovat prakticky neprojevuje. O výuku a rozvíjení své osobnosti neprojevuje zájem. Na výuku se nepřipravuje. Své schopnosti, možnosti a rezervy při výuce nevyužívá.

Hodnocení práce v zájmových útvarech

Škola může pro žáky organizovat zájmové kroužky. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- pracoval (a) úspěšně
- pracoval (a)

Celkové hodnocení žáků a podmínky postupu do dalšího ročníku

Celkové hodnocení žáka na vysvědčení se vyjadřuje stupni

- a) prospěl (a)
- b) neprospěl (a)

Žák je hodnocen stupněm:

- a) „prospěl“, dosahuje v povinných předmětech očekávané výstupy.
- b) „neprospěl“, nedosahuje v některém z povinných předmětů očekávané výstupy.

Do vyššího ročníku postupuje žák, který na konci II. pololetí prospěl ze všech povinných předmětů. Do vyššího ročníku postoupí i žák I. stupně, který již v rámci I. stupně opakoval ročník a žák II. stupně, který již v rámci II. stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní potíže klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který nemohl být ze závažných objektivních, zejména zdravotních důvodů klasifikován ani v náhradním termínu, opakuje ročník.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů po doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Komisi pro přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi krajský úřad. Komise je tříčlenná, tvoří ji předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, jímž je zpravidla vyučující daného předmětu a přísedící. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů. O komisionální zkoušce se pořizuje protokol. Další přezkoušení žáka je nepřipustné.

6.6. Sebehodnocení žáků

Pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
- Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku a postižení žáků.
- Chyba je přirozená součást procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen hodnocením, musí být doprovázeno rozbořením chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
  - co se mu daří
  - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
  - jak bude pokračovat dál
  - sebedůvěra
  - vztahy v třídním kolektivu

- Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky, momentální stav ústním vyjádřením nebo pomocí obrázku.
- Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
- Hodnocení učitele není jediným zdrojem motivace.

6.7. Výstupní hodnocení

Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Dále výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o:

- a) možnostech žáka a jeho nadání
- b) chování žáka v průběhu povinné školní docházky
- c) dalších významných skutečností ve vzdělávání žáka.

Výstupní hodnocení žáka vydává škola žákovi na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku.

Přehled právních předpisů, ze kterých klasifikační řád vychází:

Zákon č. 561/2004 Sb. (školský zákon)

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

Vysvědčení se vyplňuje podle pokynu MŠMT ČR čj. 25668/2005-22

7. Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení školy (VHŠ) napomáhá ke zkvalitnění vzdělávání. Cílem je zhodnocení současného stavu a následně vede ke zkvalitnění ŠVP ZŠS a zefektivnění procesu výuky. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. Sleduje koncepční záměr ŠVP a jeho plnění, určuje oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků a oblasti, kde je třeba vzdělávání zlepšit a účinnost opatření obsažených v předchozím vlastním hodnocení školy.

▪ **Oblasti autoevaluace:**

a) Průběh vzdělávání

VHŠ sleduje:

Soulad ŠVP s RVP ZŠS (cílové kompetence ŠVP, variabilita ŠVP)

Reálnost jednotlivých učebních osnov s ohledem na specifické potřeby žáků.

Práci jednotlivých učitelů (jak mají promyšlené cíle a metody výuky, jaká používají kritéria a nástroje pro hodnocení žáků a dodržování stanovených pravidel hodnocení, vedení žáků k sebehodnocení).

Efektivnost výuky (vyváženost struktury hodin, návaznost učiva, styly učení, individuální přístup k žákovi, využívání pomůcek, motivace žáků, průběžné vyhodnocování výsledků učení).

Soulad nabídky volitelných a nepovinných předmětů s představou žáků a rodičů.

Nástroje:

rozbor školní dokumentace

kontrola a pozorování - hospitace

skupinová diskuse

sebehodnocení vedení školy

sebehodnocení třídních učitelů

hodnocení žáků (např. dotazníkem, rozhovorem)

b) Výsledky vzdělávání

VHŠ sleduje:

Vhodnost hodnocení žáků vzhledem k jejich diferencovanosti.

Pokrok jednotlivých žáků v průběhu celého vzdělávacího procesu.

Vědomosti, dovednosti, schopnosti a postoje žáků

Úspěšnost žáků v dalším vzdělávacím procesu

Úspěšné zařazení žáka do běžného života a jeho uplatnění

Úspěšnost využití schopností nabytých ve škole v běžném životě

Výsledky vzdělávání vzhledem ke stanoveným cílům vzdělávání

Efektivní systém zjišťování výsledků vzdělávání – komplexní hodnocení

Zvládnutí očekávaných výstupů a dosažení kompetencí podle ŠVP

Dovednosti pracovní, spolupráce, komunikace

Počet úspěšných, neúspěšných, popř. trestaných žáků
Názory Školské rady, Klubu rodičů jako poradního orgánu

Nástroje:

rozbor školní dokumentace

kontrola a pozorování

skupinová diskuse

sebehodnocení vedení školy

sebehodnocení třídních učitelů, učitelů

hodnocení žáků (např. technikou volného psaní, dotazníky)

hodnocení závěrů pedagogických rad

výsledky Výroční zprávy školy

c) Podmínky ke vzdělávání – materiální, technické, ekonomické, hygienické a další

VHŠ sleduje a stanovuje:

Potřebné podmínky k naplnění cílů (bezbariérovost, vybavenost, odborné učebny, psychosociální podmínky výuky, personální podmínky, prostory, pomůcky, učebnice, technické prostředky, pracovní a relaxační činnost učitelů a žáků, funkčnost a estetická úroveň budov, podmínky pro jednání s rodiči apod.

Nástroje:

vlastní hodnocení učitelů a žáků

pozorování

kontrola - hospitace

skupinová diskuse, podněty učitelů

sebehodnocení vedení školy

sebehodnocení učitelů a žáků

zhodnocení inventarizace

výsledky Závěrečné zprávy o hospodaření školy

výsledky Výroční zprávy školy

d) Školní klima, vztahy s pracovníky jiných úseků především s JÚ Liberec a vztahy s rodiči

VHŠ sleduje:

Přístup k informacím a jejich přenos (např. komplexní hodnocení, nástěnky, konzultační hodiny tř. učitele a výchovného poradce, třídní schůzky,)

Motivaci k práci učitele (osobní ohodnocení, finanční odměny, písemné nebo ústní ocenění, ocenění profesionálního a osobnostního růstu učitele, zvýšení kompetencí)

Motivaci k práci žáka (pochvaly, možnost sebeevaluace, objektivnost (např. názor třídy jako zpětná vazba učiteli i žákům), kladná zpětná vazba, svoboda projevu, možnost dialogu s dospělým, vyjádření názoru žáka, osobní dopisy na konci šk. roku...)

Jasně cíle a plány (veřejně přístupné podklady pro osobní hodnocení, plány práce – krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé, inovace školy, kompetence nepedagogických i pedagogických pracovníků)

Vzájemné chování: učitel – žák, učitel – zaměstnanec JÚ,
žák – žák, škola - veřejnost, učitel - rodič
vedení – učitel, vedení - rodič

(komunikační toky oběma směry, systémová propojenost)

Vzájemnou důvěru především mezi žáky a učiteli apod.

Kvalitu činností výchovného poradce ve vztahu k potřebám školy, žáků a rodičů

Kvalitu spolupráce rodičů se školou a využívání jejich námětů a připomínek

Pocit sounáležitosti a hrdosti na školu

Vztahy učitelů a vedení s rodiči (otevřenost školy, pořádání společných akcí, dostupnost rodičů k požadovaným informacím apod., spolupráce s Radou školy a Klubem rodičů)

Nástroje:

skupinová diskuse – Klub rodičů

sebehodnocení vedení školy

sebehodnocení učitelů a žáků

dotazníky

pozorování

rozhovor

kronika

Výroční zpráva školy

e) Řízení školy, práce a další vzdělávání pedagogů

VHŠ sleduje:

Spolupráci vedení s ostatními úseky školy (MŠ, SPC, aktivační odd.)

System vedení pedagogických pracovníků (další vzdělávání pracovníků, doplňování kvalifikace, odborné vedení absolventů, nekvalifikovaných uč., asistentů pedagoga)

Dokument - koncepční záměr rozvoje školy

Dokument - školní řád, řády ostatních pracovišť

Dokument – výroční zpráva, závěrečná zpráva

Dokument - pravidla hodnocení

Koncepčnost řídicích činností ve škole

Účelnost rozvrhu hodin

Kvalitu a efektivitu školního řádu

Přístup učitele k dalšímu sebevzdělávání a systém dalšího vzdělávání a samostudia ve vazbě na potřeby školy

Nástroje:

rozbor školní dokumentace

skupinová diskuse

sebehodnocení vedení školy

sebehodnocení učitelů a žáků

dotazníky

analýza

▪ **Kritéria**

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na dva školní roky. Jejich stanovení budou předcházet nástroje pro zjištění názorů na současný stav, např. dotazníky na klima školy a průběžné rozhovory s učiteli a žáky, pracovní dílny, ankety žáků a výstupy z týmové spolupráce, Rady rodičů, komplexního hodnocení apod.

Vyhodnocování

Vyhodnocování dotazníků bude probíhat v bodech a v procentech:

Body	1	2	3	4
%	100% - 75%	75% - 50%	50% - 25%	25% - 0%
slovně	velmi dobrý	dobrý	vyhovující	nevyhovující

Závěr

VHŠ sleduje a navrhuje:

Oblasti, ve kterých škola dosahuje dobré výsledky

Oblasti, kde je třeba úroveň vzdělávání zlepšit

Návrh opatření

Účinnost opatření obsažených v předchozím vlastním hodnocení – zpětná vazba

Časové rozvržení autoevaluačních činností

Termín	činnost
Srpen, září	Návrh struktury VHŠ, sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý šk.rok
září	Projednání struktury a metodiky VHŠ s pedagogickou radou (§ 9 vyhlášky č.15/2005 Sb.)
říjen	Ustavení skupin hodnotitelů, projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok
listopad	Rozdání listů a jiných pracovních materiálů hodnotitelům dovednostní testy žáků - CERMAT
Prosinec-duben	Průběh vlastního hodnocení školy – monitorování a posouzení práce na škole
květen	Předání a zpracování výsledků (ŘŠ nebo jím pověřená skupina) Zhodnocení výsledků přijímacího řízení na střední školy
Červen-září	Vypracování výroční zprávy
Říjen - listopad	Projednání výsledků VHŠ v pedagogické radě Využití zprávy o VHŠ (vyhodnocení, přijetí opatření)
Listopad-prosinec	Zpětná vazba (úprava koncepce, organizace školy, rozpočtu, kontroly...)
V průběhu roku	hospitační činnost – práce učitelů i žáků vzájemné hospitace učitelů

Evaluační zpráva bude přílohou výroční zprávy školy.

8. Závěrečná ustanovení.

Školní vzdělávací program Základní školy a Mateřské školy pro tělesně postižené v Liberci, Lužická 920 / 7, je otevřený dokument, který bude inovován podle měnících se potřeb žáků, zkušeností učitelů i měnících se potřeb společnosti v návaznosti na změny v RVP. K případným změnám bude docházet v takové časové posloupnosti, aby nedocházelo ke změnám v průběhu školního roku.

ŠVP bude do práce školy zaváděn postupně:

Šk.rok 2010/2011	1. a 7. ročník
Šk.rok 2011/2012	2. a 8. ročník
Šk.rok 2012/2013	3. a 9. ročník
Šk.rok 2013/2014	4. a 10. ročník
Šk.rok 2014/2015	5. a 6. ročník

Školní vzdělávací program Základní školy a Mateřské školy pro tělesně postižené je zveřejněn po projednání se školskou radou, je veřejným dokumentem, do kterého je možné nahlížet, pořizovat si z něj opisy a výpisy, popřípadě požádat o kopii.

Školní vzdělávací program Základní školy a Mateřské školy pro tělesně postižené se vydává v souladu s §5, odst. 3, zákona č.561/2004 Sb., Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

ředitelka ZŠ a MŠ pro TP - Mgr. Miroslava Holá

V Liberci dne 1.9.2010